

Teija Mikkola, Anu Nemlander

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2017

Järvenpää, Kainuu, Kauniainen, Kerava,
Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mustijoki,
Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Saarikka, Salo, Sipoo,
Tuusula

SUOMEN KUNTALIITTO
HELSINKI
2018

TEKIJÄ

Teija Mikkola, Anu Nemlander

KANNEN KUVA

Heli Sorjonen

ISBN 978-952-293-601-1 (pdf)

© Suomen Kuntaliitto

Paino: Kuntatalon paino

Helsinki 2018

Faksi 09 771 2331

Suomen Kuntaliitto

Toinen linja 14

PL 200, 00101 Helsinki

Puh. 09 7711

Faksi 09 771 2291

www.kuntaliitto.fi

Lukijalle

Nyt julkaistava keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten vertailu on jatkoa kolmetoista kertaa aiemmin tehdyille keskisuurten kuntien koko sosiaali- ja terveystointa koskevalle kustannusselvitykselle sekä seitsemänatoista edellisenä vuonna tehdyille keskisuurten kuntien terveydenhuollon kustannusselvityksille. Vertailussa on noudatettu aiempien vuosien vakiintunutta käytäntöä tietojen määrittelyssä. Kustannukset on laskettu ikävakioituina euroissa asukasta kohti. Terveydenhuollon kustannusselvityksissä on vertailtu mukana olevien kuntien terveydenhuollon ja yli 65-vuotiaiden kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia. Tarkoituksena on ollut antaa päätöksentekijöille ja johtaville viranhaltijoille luotettavia vertailutietoja palveluihin käytetyistä panoksista. Vastaavia terveydenhuollon selvityksiä on tehty suurten kaupunkien ja Suomen Kuntaliiton yhteistyönä vuosittain; tämän julkaisun rinnalla ilmestyy kahdeskymmenes toinen suurten kaupunkien vastaava terveydenhuollon selvitys.

Keskisuurten kuntien kustannusten vertailua edellisvuosiin vaikeuttaa perustoimeentulotuen hallinnoinnin ja maksatuksen siirtyminen kunnilta Kansaneläkelaitokselle vuonna 2017. Perustoimeentulotuen rahoitukseen osallistuvat kuitenkin edelleen kunnat ja valtio yhtä suurin osuuksin. Kuntien 50 prosentin rahoitusosuus otetaan huomioon tekemällä sitä vastaava vähennys kunnille maksettavasta peruspalvelujen valtionosuudesta. Kunnille jäi edelleen ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus ja maksatus. Samoin kunnat maksoivat tammi-maaliskuussa myös perustoimeentulotukea niiden tekemiensä päätösten osalta, jotka oli tehty kunnissa vuoden 2016 puolella. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2017 alenivat vertailussa 0,2 prosenttia vuodesta 2016, ja tämä selittyi osin perustoimeentulotuen maksatuksen siirtymisellä Kelalle.

Kuntien sosiaali- ja terveysjohtajat ovat Suomen Kuntaliiton kanssa yhteistyössä ohjanneet tätä selvitystyötä. Mukana olevien kuudentoista kunnan väestömäärä on yhteensä 621 tuhatta asukasta, mikä on 11 prosenttia koko maan väestöstä.

Tähän raporttiin sisältyy myös suurten ja keskisuurten kaupunkien yhteinen terveydenhuollon kustannusten vertailu. Vertailu edustaa noin kolmea miljoonaa asukasta.

Kansaneläkelaitos on toimittanut vertailuun yksityisen terveydenhuollon kustannukset, mistä sille parhaat kiitokset.

Lämpimät kiitoksemme erityisesti kaikille niille keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ja taloushallinnon ammattilaisille, jotka ovat osallistuneet vertailun suunnitteluun ja omalla työpanoksellaan mahdollistaneet sen toteutuksen.

Kuntatalolla 1.6.2018

Tarja Myllärinen

Johtaja, sosiaali ja terveys

SISÄLLYSLUETTELO

Lukijalle	3
1 Johdanto	7
2 Käsitteet ja menetelmät	9
3 Tulokset	11
3.1 Keski suurten kuntien väestö	11
3.2 Sosiaalitoimi ja terveystoimi	13
3.2.1 Sosiaalitoimi	16
3.2.2 Terveystoimi	16
3.3 Kuntien vertailua	18
3.3.1 Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset	18
3.3.2 Terveystoimen kustannukset	20
3.3.3 Tarvekaioidut kustannukset	20
3.3.4 Sosiaali- ja terveystoimen ikäryhmittäiset kustannukset	24
3.3.5 Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain	25
3.4 Kuntakohtaiset tulokset	27
3.4.1 Kainuu	28
3.4.2 Saarikka	32
3.4.3 Kotka	36
3.4.4 Rovaniemi	40
3.4.5 Järvenpää	44
3.4.6 Lohja	48
3.4.7 Salo	52
3.4.8 Rauma	56
3.4.9 Kirkkonummi	60
3.4.10 Porvoo	64
3.4.11 Loviisa	68
3.4.12 Tuusula	72
3.4.13 Kerava	76
3.4.14 Mustijoki	80
3.4.15 Sipoo	84
3.4.16 Kauniainen	88
3.5 Vuosikohtaiset tulokset	92
3.5.1 Sosiaali- ja terveystoimen kustannusten muutos	92
3.5.2 Terveystoimen kustannusten muutos	99
4 Johtopäätökset	106
Liite 1. Terveystoimen tietojen keruu ja luotettavuus	107
Liite 2. Selvityksessä käytetty terveystoimen toimintajako	108
Liite 3. Selvityksessä käytetty sosiaalitoimen toimintajako	110
Liite 4. Suurten ja keski suurten kaupunkien ikävakaioidut terveystoimen kustannukset 2017.....	115

1 Johdanto

Tässä selvityksessä vertaillaan keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia vuonna 2017. Vertailussa ovat mukana seuraavat kunnat: Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula. Lisäksi vertailussa on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (ilman Puolankaa, joka on Kainuun sotessa osajäsenenä), Mustijoen perusturva, joka käsittää Mäntsälän ja Pornaisen kunnan, sekä perusturvaliikelaitos Saarikka, joka vastaa Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien sekä Saarijärven kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.

Terveydenhuollon kustannusvertailuja on tehty keskisuurissa kunnissa vuodesta 2000 lähtien. Sosiaalitoimen kustannuksia kerättiin ensimmäisen kerran vuodelta 2003 kuuden kaupungin pilottiprojektissa. Nyt julkaistavassa raportissa tarkastellaan neljättätoista kertaa sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia kokonaisuudessaan. Terveydenhuolto on raportissa jaoteltu erikoissairaanhoidon (somaattinen ja psykiatrinen hoito jaettuna avo- ja laitoshoidon) ja perusterveydenhuoltoon (avoterveydenhuolto, suun terveydenhuolto ja laitoshoido). Sosiaalitoimi on jaoteltu seuraaviin osiin: 1) vanhuspalvelut, 2) erityisryhmien palvelut, 3) toimeentuloturva ja työllistämispalvelut, 4) lasten ja perheiden palvelut sekä 5) muut sosiaalipalvelut.

Kuntien ostopalvelut yksityisiltä ovat vertailussa mukana. Yksityistä toimintaa, silloin kun se ei ole kunnan ostopalvelua, on tarkasteltu erikseen siltä osin kuin tietoja on saatavissa Kansaneläkelaitoksen tiedostoista. Ulkopuolelle jäävät muun muassa yksityinen työterveyshuolto ja yksityisten palvelutalojen itse maksavat asiakkaat.

Kuntaliitto julkaisee vuosittain raportteja suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannuksista ja keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksista. Näissä raporteissa on kyseisten kuntien vertailukelpoiset tarkastetut tiedot.

Kuntaliitto julkaisee säännöllisesti myös raportteja suurimpien kuntien sosiaali- ja terveystoimen talousarvioista ja niiden toteutuksesta (Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon 2017 tammi-joulukuun nettotoimintamenoja sekä niiden vertailuja edellisvuoteen ja talousarvioihin. Kooste 52 suurimman kunnan, Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kainuun ja Keski-Pohjanmaan ensitiedoista ja tilanteista). Raporttien tiedot eivät ole vertailukelpoisia suurten ja keskisuurten kuntien kustannusvertailujen kanssa.

Tehtävän suunnittelussa ja tietojen kokoamisessa oli keskeinen osuus seuraavilla kuntien yhdyshenkilöillä:

Hokkanen Mikko, Talousjohtaja, Kerava

Hälinen Päivi, Hallinto- ja taloussihteeri, Sipoon kunta

Kalmi Katariina, Talous- ja hallintosihteeri, Järvenpään kaupunki

Katajamäki Janne, Talouspäällikkö, Salon kaupunki

Kivelä Tarja, Taloussihteeri, Keravan kaupunki

Kivinen Lauri, Talouden erityisasiantuntija, Keravan kaupunki

Komulainen Satu, Talouspäällikkö, Mäntsälän kunta

Koskinen Tommi, Talouspäällikkö, Kauniaisten kunta

Lahdentausta Erja, Taloussihteeri, Kotkan kaupunki

Leino Auli, Taloussihteeri, Rauman kaupunki

Lindell Esa, Talouspäällikkö, Kirkkonummen kunta

Montonen Tanja, Suunnittelija, Lohjan kaupunki

Povenius Annette, Taloussuunnittelija, Loviisan kaupunki

Pöllänen Sari, Taloussuunnittelija, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Rajapolvi Aino, Talous- ja hallintojohtaja, Saarikka

Saksa Anne, Laskentasuunnittelija, Mäntsälän kunta

Sarala Arto, Talouspäällikkö, Rovaniemen kaupunki

Savolainen Kaisa, Talouspäällikkö, Tuusulan kunta

Spännäri Maija, Controller, Kotkan kaupunki

Viljakainen Katja, Suunnittelija, Porvoon kaupunki

Vänttinen Mikko, Järjestelmäasiantuntija, Kotkan kaupunki

Työn käynnistivät ja sitä ohjasivat seuraavat sosiaali- ja terveystoimen johtajat:

Ahopelto Maire, Kuntayhtymän johtaja, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Alho, Marja-Leena, vs. toimialajohtaja 30.4.2018 asti.

Hemmilä Markus, Perusturvan toimialajohtaja, Rovaniemen kaupunki

Homanen Kati, Terveystoimen johtaja, Kotkan kaupunki

Kariniemi-Örmälä Kristiina, Vt. palvelualuejohtaja, Järvenpään kaupunki

Kokko Leena, Sosiaali- ja terveysjohtaja, Sipoon kunta
Koskela Jaana, Vt. perusturvajohtaja, Kirkkonummen kunta
Laakkonen Ari, Vs. sosiaali- ja terveysjohtaja, Mäntsälän kunta
Niemelä Jari, Apulaiskaupunginjohtaja, Salon kaupunki
Palola Mikael, Kuntayhtymän johtaja, Perusturvaliikelaitos Saarikka
Schröder Carita, Perusturvaja, Loviisan kaupunki
Silvennoinen Ann-Sofie, Vs. sosiaali- ja terveysjohtaja, Porvoon kaupunki
Suominen Tuula, Palvelualuejohtaja, Lohjan kaupunki
Tikkanen Ulla, Sosiaali- ja terveysjohtaja, Kauniaisten kaupunki
Vainio Pirjo, Sosiaali- ja terveystoimenjohtaja, Tuusulan kunta
Wiili-Peltola Erja, Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveys, Keravan kaupunki

Suomen Kuntaliitosta työhön ja sen ohjaukseen ovat osallistuneet:

Mikkola Teija, Erityisasiantuntija
Myllärinen Tarja, Johtaja, sosiaali ja terveys
Nemlander Anu, Erityisasiantuntija

2 Käsitteet ja menetelmät

Terveydenhuolto

Kustannuksiin on otettu mukaan kunnan järjestämä

- erikoissairaanhoidon somaattinen ja psykiatrinen avo- ja laitoshoido
- perusterveydenhuollon avo- ja laitoshoido. Avohoido sisältää arvoterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon. Vuoden 2007 kustannustiedoista lähtien avoterveydenhuoltoon ei ole laskettu kotisairaanhoitoa, vaan kotisairaanhoito on sisällytetty kotihoitoon. Kotihoidon tiedot on esitetty sosiaalitoimen alla vanhuspalvelujen päätoimintamuodossa.

Liitteissä 1 ja 2 on esitetty terveydenhuollon kustannusten keräämisen periaatteet.

Erikoissairaanhoito ja muu terveydenhuolto

Kustannuksiin on otettu mukaan kunnan järjestämä

- erikoissairaanhoidon somaattinen ja psykiatrinen avo- ja laitoshoido
- perusterveydenhuollon avo- ja laitoshoido.
- Erikoissairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kokonaisuuteen on laskettu mukaan myös sosiaalitoimen yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautinen hoito: sosiaalitoimen vanhainkotihoito tai muu sosiaalihuoltolain mukainen laitoshoido (laitoshoido) ja tehostettu palveluasuminen. Ennen vuotta 2015 julkaistuissa raporteissa tästä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon sekä sosiaalitoimen yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannusten kokonaisuudesta on käytetty nimitystä lisätty terveydenhuolto.
- Vuodesta 2014 lähtien sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon osalta on kerätty erikseen tehostetun palveluasumisen ja vanhainkotihoitoon tai muun sosiaalihuoltolain mukaisen laitoshoidon kustannuksia
- Päivystyksen kustannukset on kohdistettu siten, että perusterveydenhuollon päivystyskustannukset ovat perusterveydenhuollon avoterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidon päivystyskustannukset erikoissairaanhoidon avohoidon somaattisissa kustannuksissa. Koska yhteispäivystyspisteiden määrä on jatkuvasti lisääntynyt ja potilaita usein hoitaa sama henkilökunta, eikä potilaitakaan välttämättä erotella perinteiseen tapaan perus- tai erikoissairaanhoidon potilaisiin, on kustannusten jakaminen jouduttu osassa kuntia tekemään laskennallisesti. Koska yhteispäivystyspisteiden määrä on jatkuvasti lisääntynyt ja potilaita usein hoitaa sama henkilökunta, eikä potilaitakaan välttämättä erotella perinteiseen tapaan perus- tai erikoissairaanhoidon potilaisiin, on kustannusten jakaminen jouduttu osassa kuntia tekemään laskennallisesti. Yhteispäivystyksen osalta kustannukset on kirjattu vuoden 2017 osalta erikoissairaanhoitoon nettona, ellei kustannuksia ole pystytty erittelemään. Muutamat kunnat ovat jo ilmoittaneet kaikki päivystyskustannuksensa erikoissairaanhoidon kustannuksissa. Jatkossa tultaneen päivystyskustannukset kokonaisuudessaan ilmoittamaan erikoissairaanhoidon avohoidon somaattisissa kustannuksissa.

Sosiaalitoimi

Kustannuksiin on otettu mukaan kunnan järjestämät

- Vanhuspalvelut
- Erityisryhmien palvelut (kehitysvammaisten palvelut, vammaisten palvelut, päihdepalvelut)
- Lasten ja perheiden palvelut (lastensuojelu ja muut perheiden palvelut). Vuoden 2014 tietojen raportoinnista lähtien kustannuksissa ei ole enää ollut mukana päivähoitoon ja esiopetuksen kustannukset.
- Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut. Vuoden 2017 alusta perustoimeentulon hallinnointi ja maksatus siirtyi Kansaneläkelaitokselle.
- Muut sosiaalipalvelut

Liitteessä 3 on määritelty edellä mainittujen päätoimintojen yksityiskohtainen sisältö sekä tietojen keräämisen periaatteet.

Ikävakiointi

- Menetelmänä on käytetty suoraa ikävakiointia.
- Perusväestönä vertailussa on koko maan väestöpohja. Ikävakiointissa tiedot on vakioitu tulosten esittämistavan mukaisissa ikäluokissa (0–6-vuotiaat, 7–14-vuotiaat, 15–49-vuotiaat, 50–64-vuotiaat, 65–74-vuotiaat, 75–84-vuotiaat ja yli 85-vuotiaat).
- Ikävakiointin avulla eri kuntien kustannukset saatetaan vertailukelpoisiksi siten, että kunkin kaupungin kustannukset laskeetaan olettaen eri ikäryhmissä olevien asukkaiden suhteellinen määrä yhtä suureksi kuin kaupungeissa keskimäärin.

Tarvevakiointi

- Tarvevakiointi ottaa paitsi iän myös sukupuolen ja palvelujen tarpeen huomioon. Raportissa on esitetty THL:n julkaisemat tarvekertoimet vuodelta 2016.
- Tarvevakiointi perustuu THL:n verkkojulkaisun Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot maakunnittain, sairaanhoitopiireittäin ja kunnittain 2016 tarvekertoimiin (<https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/talous-ja-politiikka/kustannukset-ja-vaikuttavuus/rahoitus/tarvevakioidut-menot>). THL:n kuntien terveyden- ja vanhustenhuollon sekä sosialitoimen tarvekertoimien määrittelyyn on käytetty Vaalavuon, Häkkisen ja Fredrikssonin (2013, *Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetekijät ja valtionosuusjärjestelmän uudistaminen*) valtionosuusuudistuksen valmistelua varten tuottamaa tarvekertoimien laskentamenetelmää. Julkaisussa tarvekertoimien laskennassa on hyödynnetty tietoja väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta, sairastavuudesta (erityiskorvausoikeudet) ja sosioekonomisesta asemasta.
- Tarvekertoimet on päivitetty uusimman tutkimustiedon mukaisiksi ja kuntien tarvevakioiduja kustannuksia ei voi verrata suoraan aiempien vuosien tarvevakiointeihin kustannuksiin.

Deflatointi

- Deflatointi on tehty Tilastokeskuksen terveystoimen julkisten menojen (kunnallistalous) hintaindeksillä. (1995 = 1 00).

Verkostotyö

- Työskentelymenetelmänä on käytetty verkostotyötä. Tavoitteena on näin ollut saavuttaa yhtenäinen ja luotettava tietosisältö.
- Raportin laatiminen on edellyttänyt kuntien osallistumista tietojen kokoamiseen.

Tietojen keräämisen periaatteet on esitetty liitteessä 1.

Käsitteiden käyttö

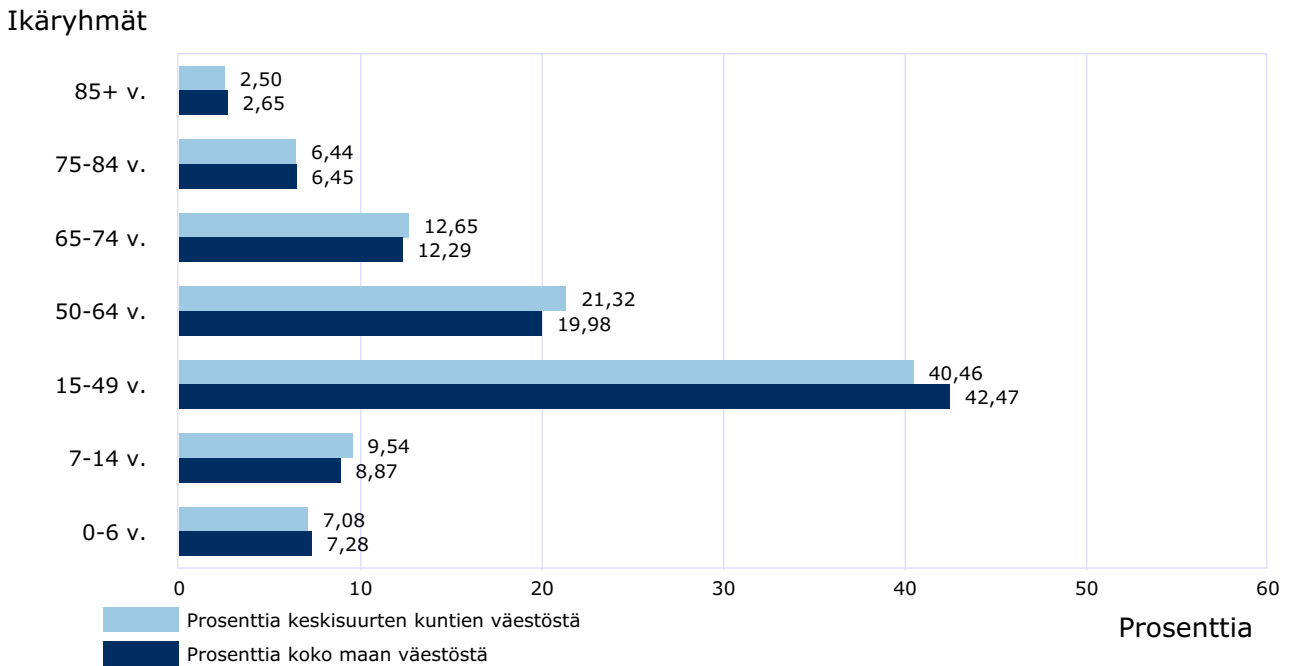
Euroa/asukas -luvut kuvaavat resurssien käyttöä. Suuremmat kustannukset voivat johtua esim. suuremmasta palvelujen käytöstä, laadusta tai suuremmista yksikkökustannuksista.

3 Tulokset

3.1 Keskisuurten kuntien väestö

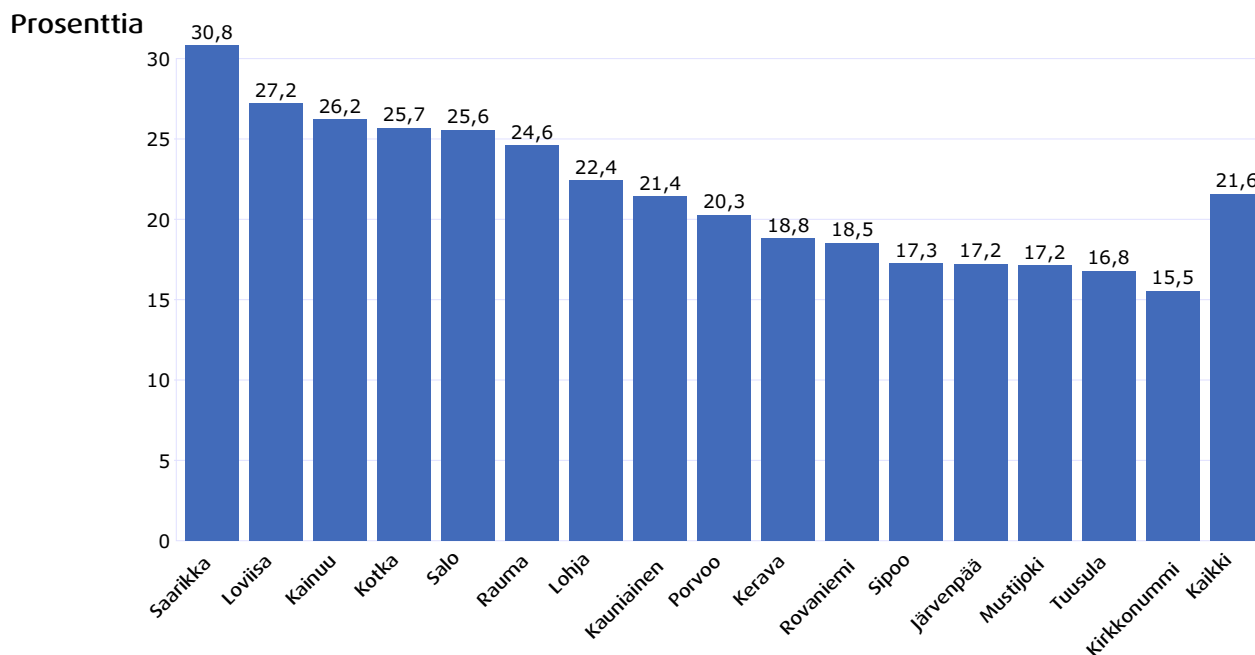
Selvityksessä mukana olleiden 16 kunnan väestömäärä oli vuoden 2017 lopussa 621 312 asukasta, mikä on 11 prosenttia koko maan väestöstä. Koko maan väestöön verrattuna keskisuurissa kaupungeissa oli keskimääräistä enemmän 50-74-vuotiaita sekä 7-14-vuotiaita (ks. kuvio 1). Keskimääräistä vähemmän oli yli 85-vuotiaita sekä 15-49-vuotiaita.

Kuvio 1. Eri ikäryhmien osuus keskisuurten kuntien ja koko maan väestöstä

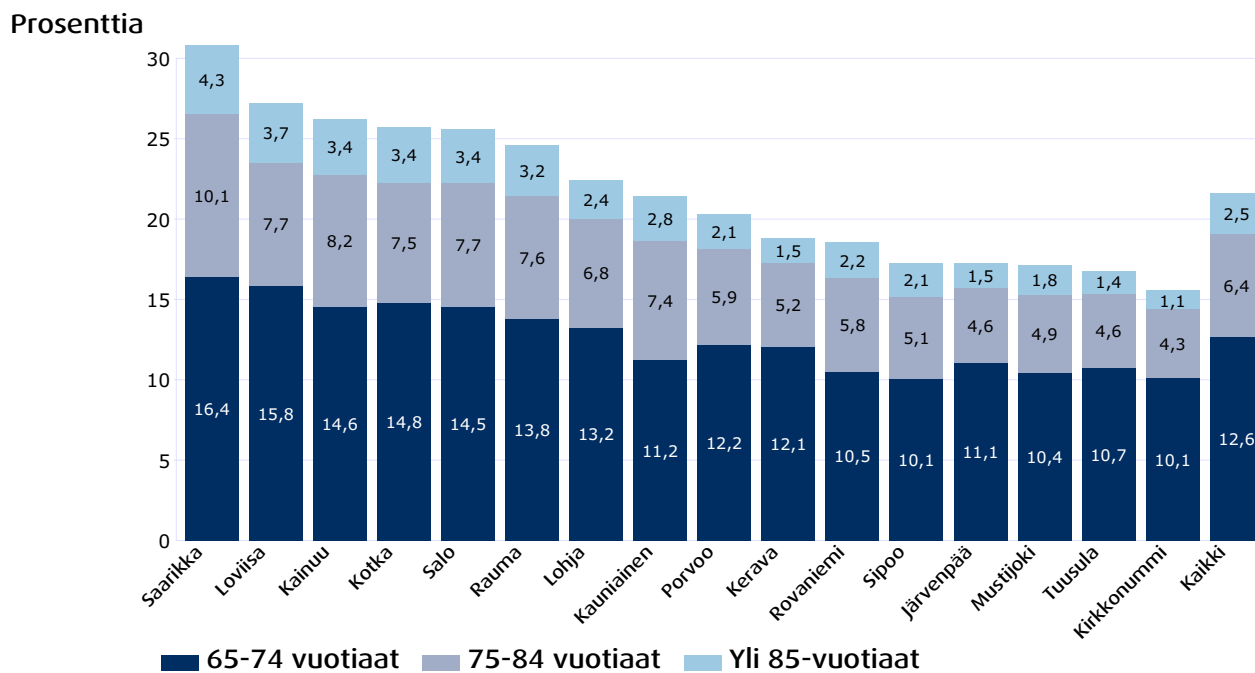
Yli 65-vuotiaiden keskimääräinen osuus kaikista asukkaista oli 21,7 % vuonna 2017, kun koko maata vastaava luku oli 21,4 %. Selvityksessä mukana olevien kuntien välillä on kuitenkin selkeitä eroja yli 65-vuotiaiden määrissä (ks. kuvio 2). Esimerkiksi perusturvaliikelaitos Saarikan alueella, Loviisassa, Kainuussa, Kotkassa, Salossa, Raumalla ja Lohjalla yli 65-vuotiaita on yli 22 % väestöstä, kun taas Kirkkonummella yli 65-vuotiaita on 15,5 % väestöstä. Keskimääräistä vähemmän vanhuksia on myös Tuusulassa, Mustijoen perusturvassa, Järvenpäässä, Sipoossa, Rovaniemellä, Keravalla, Porvoossa ja Kauniaisissa.

Kuvio 2. Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä 31.12.2017 keskisuurissa kunnissa

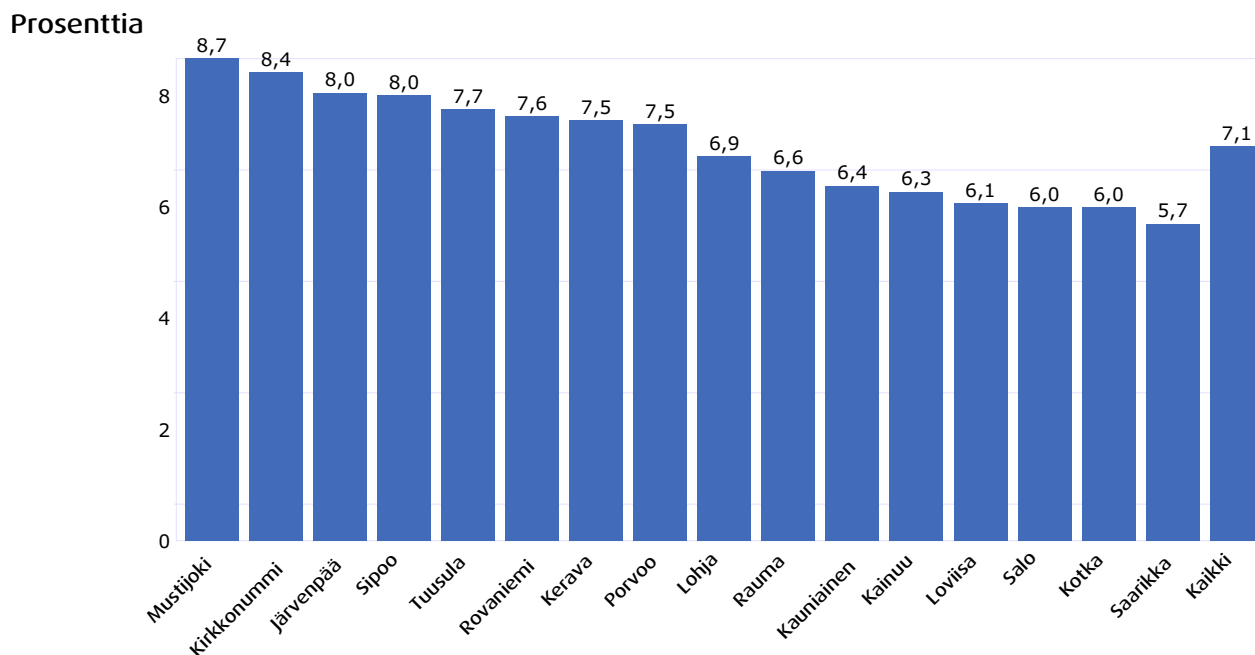
Kirkkonummella, Järvenpäässä, Keravalla, Tuusulassa ja Mustijoen perusturvassa on keskimääräistä vähemmän myös yli 85-vuotiaita (ks. kuvio 3). Terveydenhuollon palvelutarpeiden kannalta pienempi iäkkäiden määrä merkitsee pienempää palvelujen tarvetta.

Kuvio 3. Ikäryhmien 65-74, 75-84 ja yli 85-vuotiaat osuudet

Vastaavasti eniten 0–6-vuotiaita on Mustijoen perusturvassa, Kirkkonummella, Järvenpäässä, Sipoossa, Tuusulassa, Rovaniemellä, Keravalla ja Porvoossa (ks. kuvio 4).

Kuvio 4. 0-6-vuotiaiden osuus väestöstä 31.12.2017 keskisuurissa kunnissa

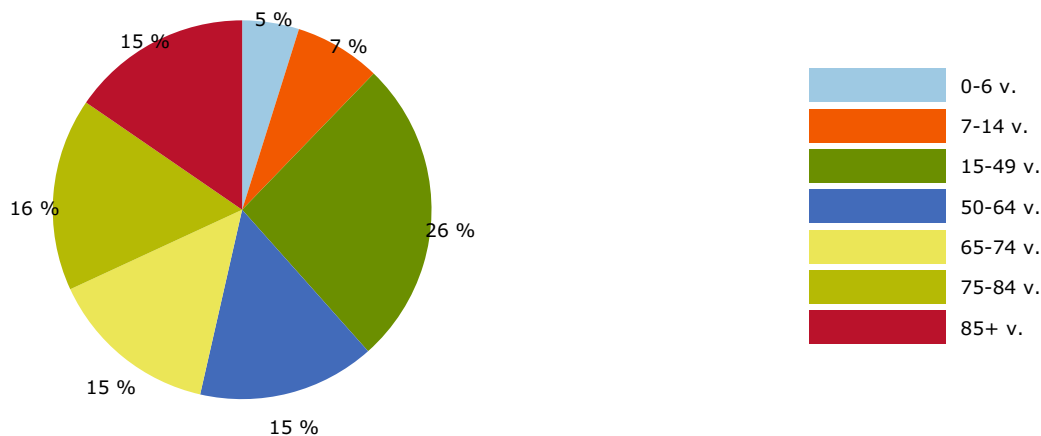

3.2 Sosiaalitoimi ja terveystoimi

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset olivat vuonna 2017 yhteensä 2 134 miljoonaa euroa (ks. taulukko 1). Raportissa esitetyllä jaotellulla sosiaalitoimen kustannukset olivat 934 miljoonaa euroa ja terveystoimen kustannukset olivat 1 200 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat 3 435 euroa asukasta kohti. Ikävakioituina kustannukset olivat 3 453 euroa asukasta kohden. Näistä ikävakioiduista kustannuksista 1 276 euroa tuli erikoissairaanhoidosta, 654 euroa perusterveydenhuollosta ja 1 523 euroa sosiaalitoimesta.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannuksista 26 prosenttia meni 15–49-vuotiaiden palveluihin. Seuraavaksi eniten, 16 prosenttia, meni 75–84-vuotiaiden palveluihin. (Ks. kuvio 5.)

Kuvio 5. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ikäryhmittäin vuonna 2017

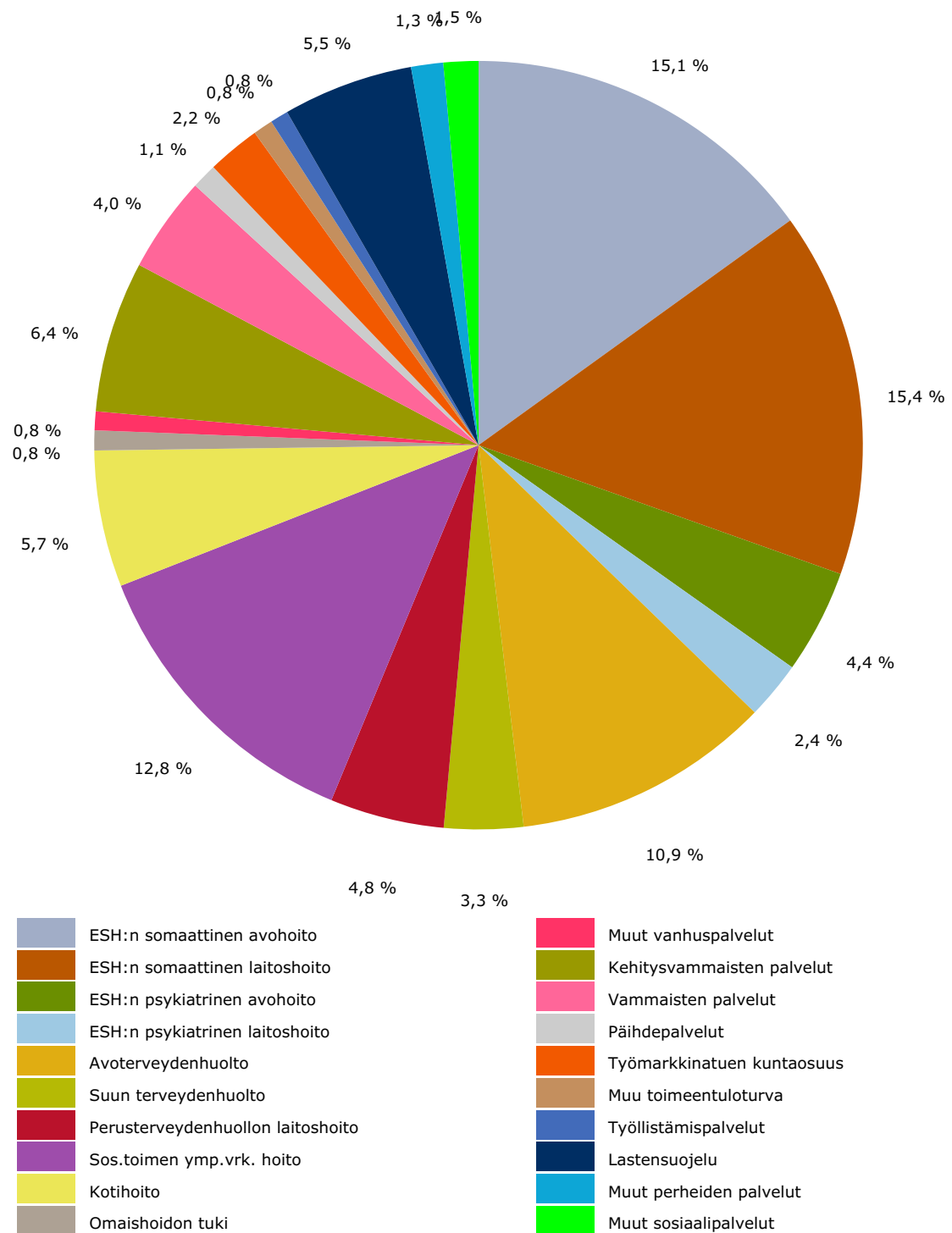
Toimintamuodoista merkittävimmän kustannuserän muodosti erikoissairaanhoidon somaattinen laitos- (15,4 %) ja avohoito (15,1 %) (ks. kuvio 6). Erikoissairaanhoidon somaattisen laitoshoidon kustannukset olivat 527 euroa ja avohoidon 514 euroa asukasta kohti ikävakiointuna (ks. taulukko 4).

Taulukko 1. Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ikäryhmän asukasta kohden keskiuurissa kunnissa vuonna 2017

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	805	646	945	1 297	1 944	2 816	2 984	1 279	794 831 438
Somaattinen	784	406	620	1 058	1 798	2 712	2 920	1 046	649 702 368
Avohoito	388	295	357	555	826	1 103	934	517	321 343 309
Laitoshoito	396	111	262	504	973	1 608	1 986	528	328 359 059
Psykiatrinen	21	241	325	239	145	104	64	234	145 129 070
Avohoito	20	152	209	157	94	54	26	150	93 284 569
Laitoshoito	1	89	116	81	51	50	38	83	51 844 501
PERUSTERVEYDENHUOLTO	643	656	376	437	838	1 667	3 449	653	405 863 278
Avoterveydenhuolto	551	370	267	275	518	733	807	374	232 318 035
Suun terveydenhuolto	92	285	100	101	93	86	52	114	70 917 656
Peruster.huollon laitoshoido	0	1	10	61	228	848	2 589	165	102 627 587
SOSIAALITOIMI	906	1 352	902	706	1 168	4 307	14 747	1 503	933 681 379
Vanhuspalvelut			0	8	760	3 847	13 862	692	430 162 820
SHL:n mukainen laitoshoido			0	3	57	368	1 713	75	46 360 139
Tehostettu palveluasuminen				4	356	1 965	7 684	365	226 513 857
Kotihoito			0	1	239	1 162	3 675	197	122 509 399
Omaishoidon tuki					60	204	323	29	17 887 820
Muut vanhuspalvelut				0	47	148	466	27	16 891 605
Erityisryhmien palvelut	121	316	441	387	363	427	833	394	244 784 455
Vammaisten palvelut	39	60	87	136	190	344	778	139	86 121 078
Kehitysvammaisten palvelut	82	253	299	206	139	74	53	219	135 812 023
Päihdepalvelut		3	54	45	34	9	2	37	22 851 354
Toimeentuloturva ja työll.	0	0	206	205	24	11	15	131	81 546 828
Työmarkkinatuen kuntaosa			116	134	10			77	47 535 098
Muu toimeentuloturva	0	0	45	34	14	11	15	29	17 730 924
Työllistämispalvelut			46	36				26	16 280 806
Lasten ja perheiden palvelut	762	998	207	6	3	3	2	235	145 907 175
Lastensuojelu	603	829	163	2	1	2	2	188	117 097 699
Muut perheiden palvelut	159	169	44	5	1	1	0	46	28 809 476
Muut sosiaalipalvelut	23	38	48	99	19	19	35	50	31 280 101
KAIKKI YHTEENSÄ	2 354	2 655	2 224	2 439	3 950	8 789	21 179	3 435	2 134 376 095
Väestö 31.12.2017	43 998	59 293	251 409	132 472	78 589	40 014	15 537	621 312	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	805	646	945	1 297	1 944	2 816	2 984	1 279	
Avohoito	408	447	566	712	920	1 157	960	667	
Laitoshoito	397	200	378	585	1 024	1 658	2 024	612	
Vanhusten ymp.vrk.hoido(ter+sos)					641	3 180	11 987	525	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					987	4 694	16 451	777	
TERVEYDENHUOLTO	1 447	1 302	1 321	1 734	2 782	4 483	6 432	1 933	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 447	1 302	1 322	1 742	3 434	7 977	19 505	2 569	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

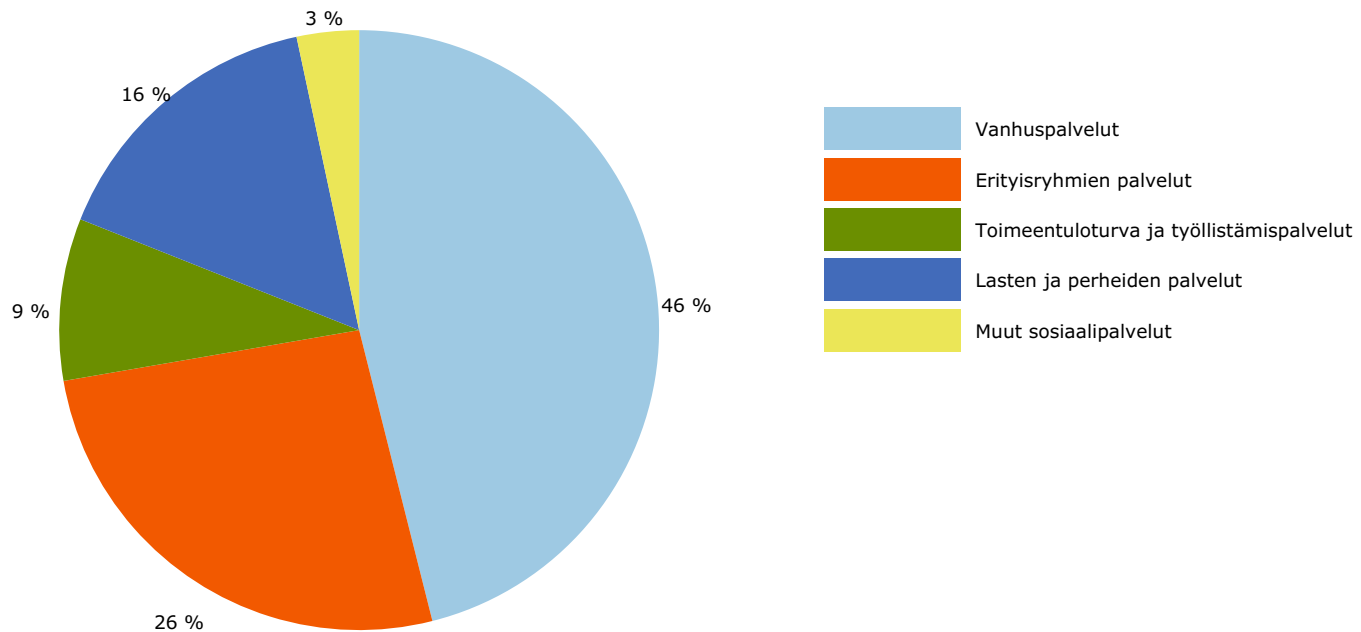
Kuvio 6. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset toimintamuodoittain vuonna 2017

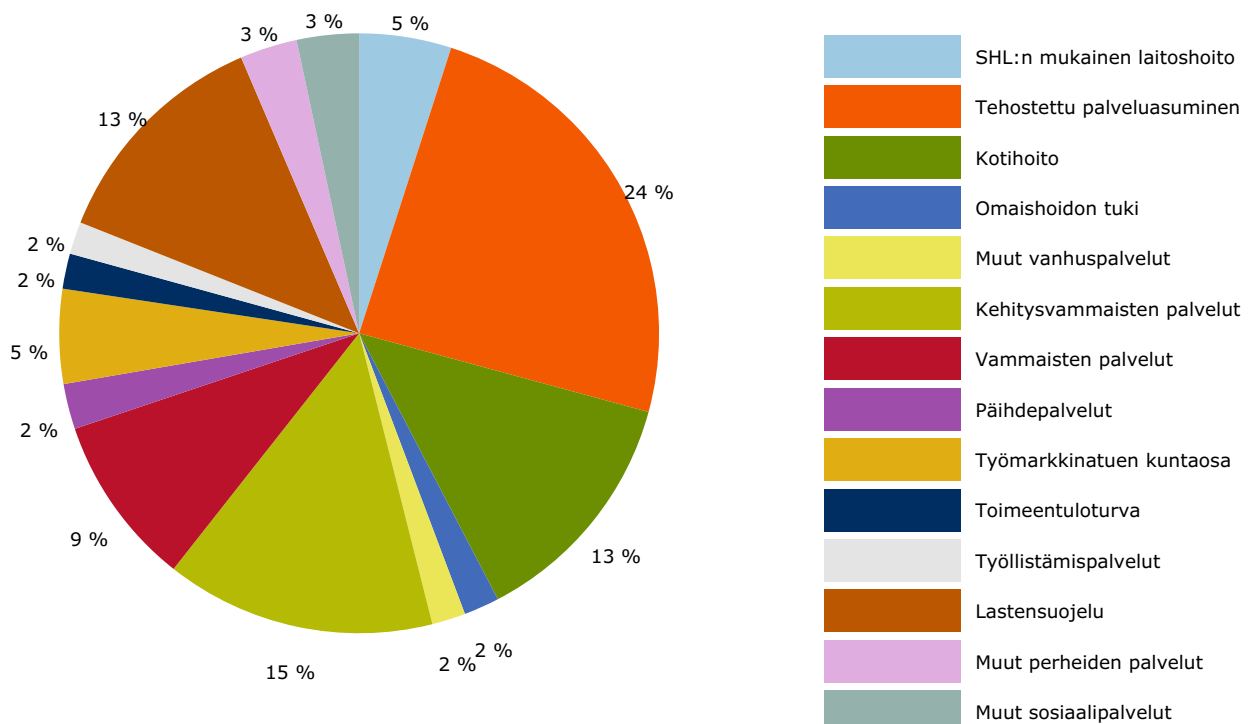
3.2.1 Sosiaalitoimi

Sosiaalitoimen kustannuksista suurin menoerä tuli vanhuspalveluista, 46 % (ks. kuvio 7). Tarkasteltaessa eri toimintamuotojen kustannuksia tehostetun palveluasumisen kustannukset olivat 24 % kokonaiskustannuksista (ks. kuvio 8).

Kuvio 7. Keskisuurten kuntien sosiaalitoimen kustannukset päätoimintamuodoittain vuonna 2017

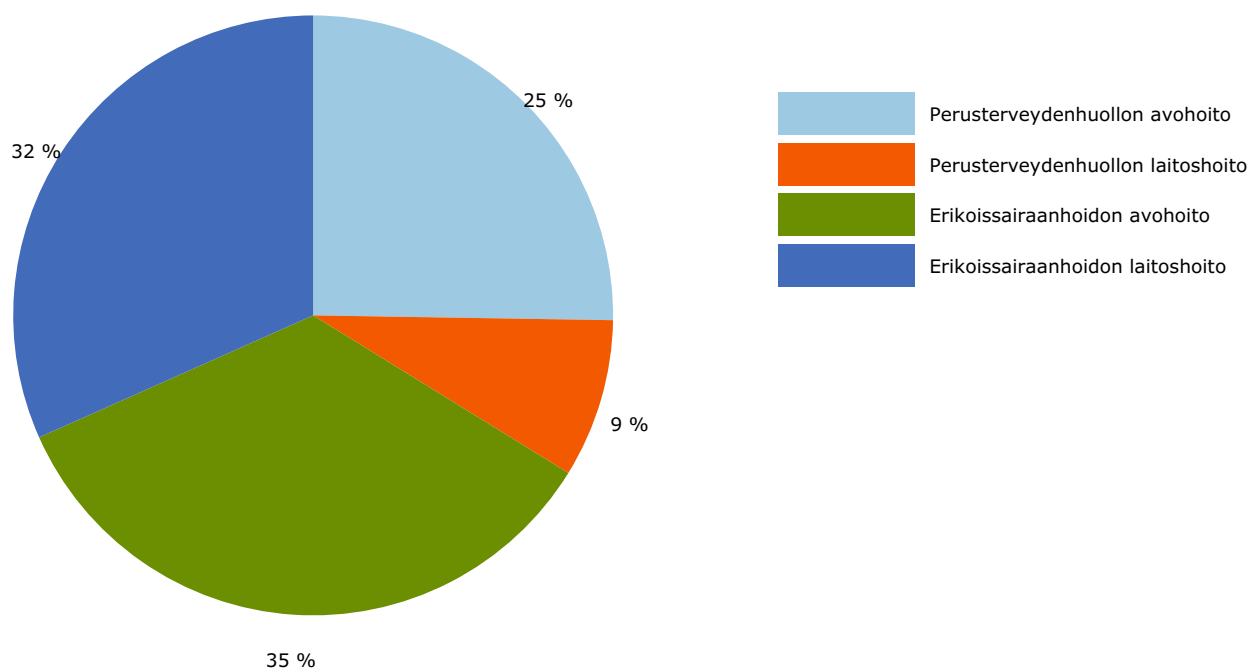
Kuvio 8. Keskisuurten kuntien sosiaalitoimen kustannukset toimintamuodoittain vuonna 2017

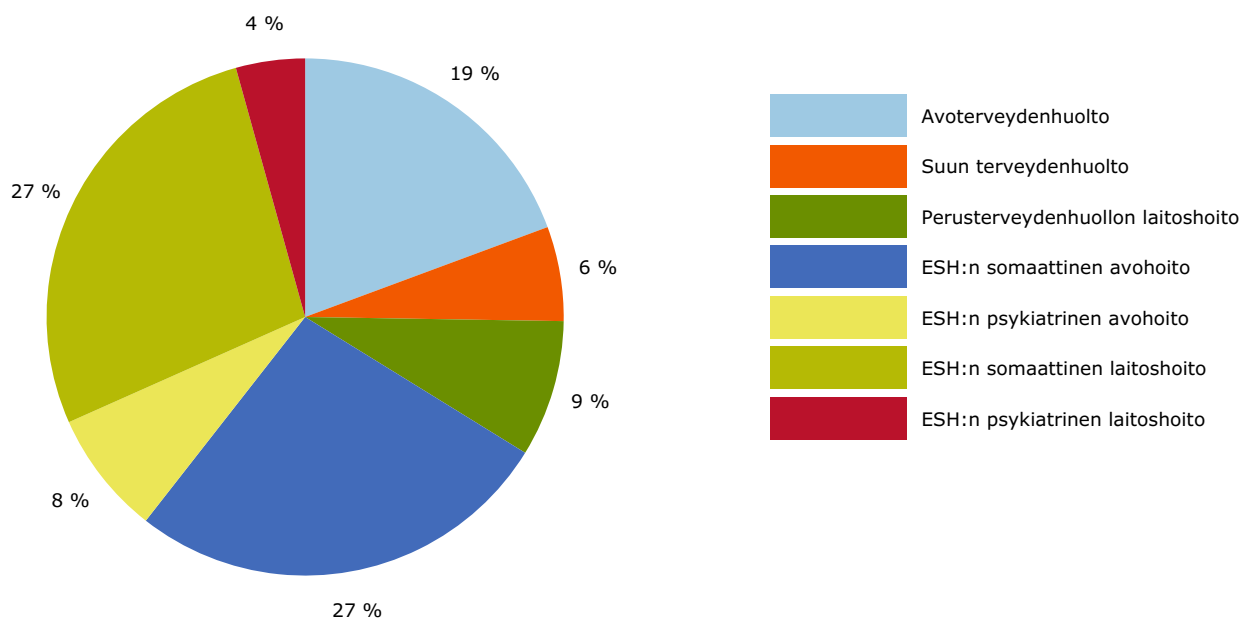
3.2.2 Terveystoimi

Terveystoimessa suurimman kustannuserän muodosti erikoissairaanhoidon avohoito, 35 % kokonaiskustannuksista (ks. kuvio 9). Eri toimintamuodoista erikoissairaanhoidon somaattisen laitoshoidon kustannukset olivat vajaa kolmannes terveystoimen kustannuksista (ks. kuvio 10).

Kuvio 9. Keskisuurten kuntien terveydenhuollon kustannukset avo- ja laitoshoidossa vuonna 2017

Kuvio 10. Keskisuurten kuntien terveydenhuollon kustannukset toimintamuodoittain vuonna 2017

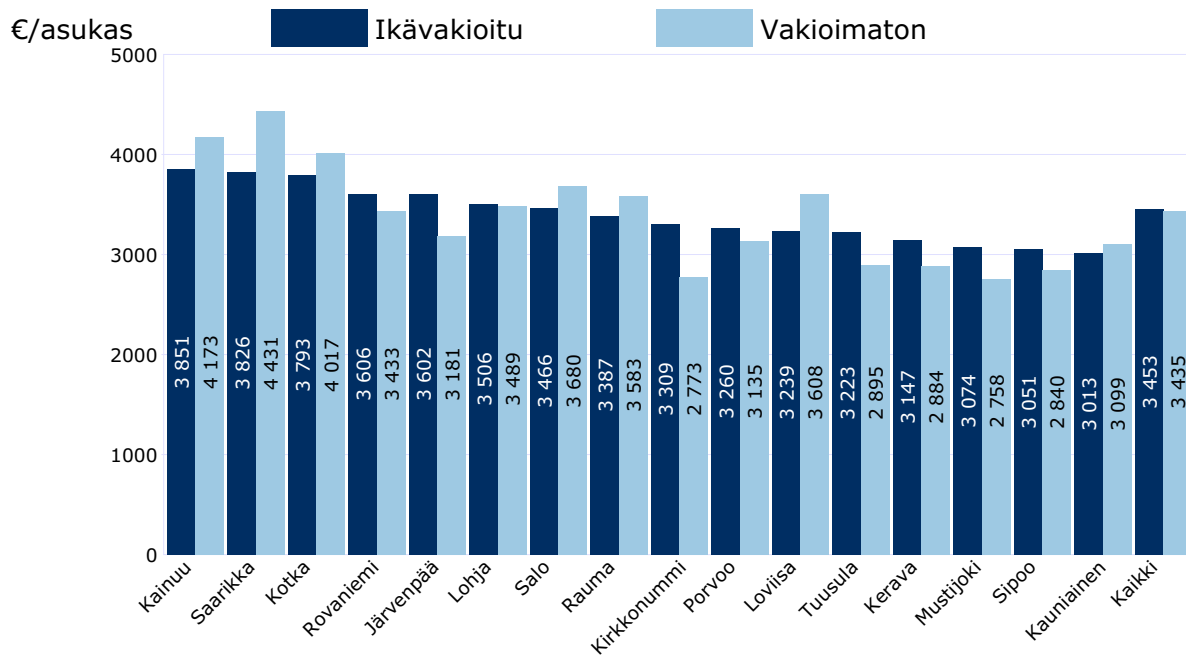

3.3 Kuntien vertailua

3.3.1 Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset

Vuonna 2017 vertailussa mukana olleista keskisuurista kunnista sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannuksiltaan viisi suurinta kuntaa olivat Kainuu, Saarikka, Kotka, Rovaniemi ja Järvenpää. Suurimmat ikävakioidut kustannukset olivat Kainuussa, 3 851 euroa asukasta kohti. Seuraavaksi suurimmat ikävakioidut kustannukset olivat Saarikassa (3 826 euroa/asukas), Kotkassa (3 793 euroa/asukas), Rovaniemellä (3 606 euroa/asukas) ja Järvenpäässä (3 602 euroa/asukas). Vertailukunnista pienimmillä kustannuksilla sosiaali- ja terveystoimensa järjesti Kauniainen, jossa kustannukset olivat 3 013 asukasta kohti ikävakiointuna, sekä Sipoo (3 051 euroa/asukas ikävakiointuna). (Ks. kuvio 11.)

Kuvio 11. Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset euroa/asukas vuonna 2017

Kustannuksiltaan suurimman ja pienimmän kaupungin välinen ero oli 838 euroa asukasta kohden. Kuntien kustannusindeksi vaihteli välillä 0,87Kauniaisella ja 1,12, kun kaikkien vertailussa mukana olleiden yhteinen arvo oli 1 (ks. taulukko 2). Pienin indeksi oli Kauniaisilla, suurin Kainuussa.

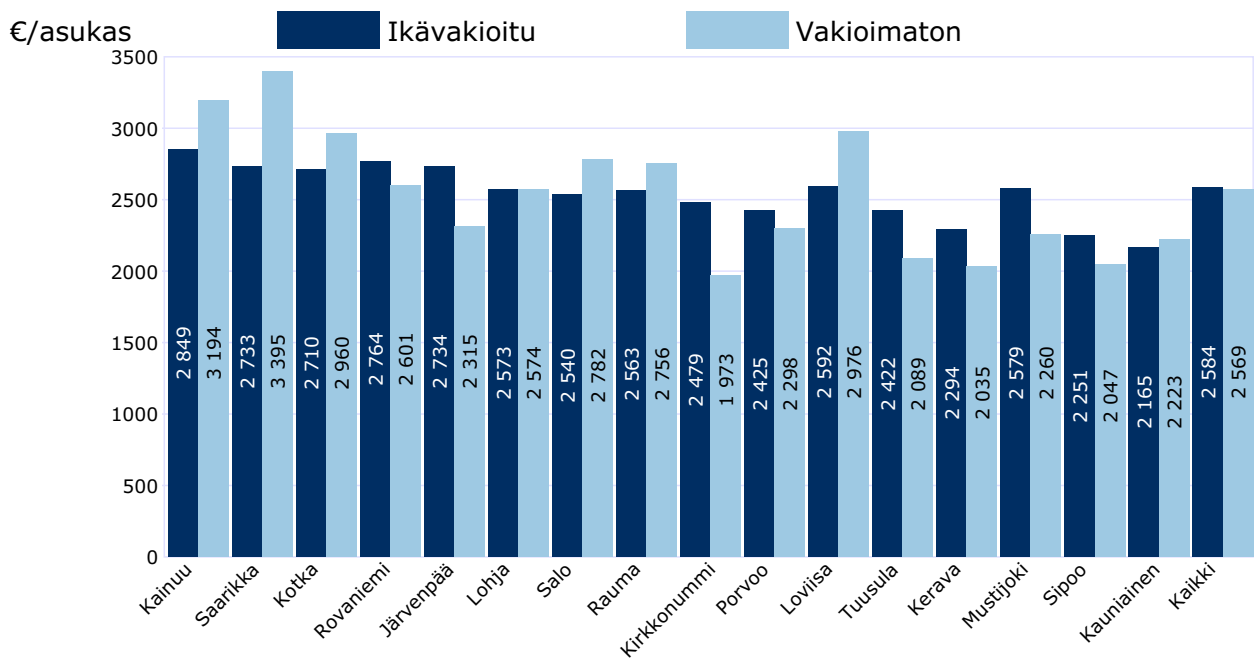
Taulukko 2. Sosiaali- ja terveystoimen kustannusindeksit toimintamuodoittain ikävakioituna koko maan väestöön vuonna 2017

	Kainuu	Saarikka	Kotka	Rovaniemi	Järvenpää	Lohja	Salo	Rauma	Kirkkonummi	Porvoo	Loviisa	Tuusula	Kerava	Mustijoki	Sipoo	Kaunainen	Kaikki	Min.	Max.
Erikoissairaanhoido	1,15	0,95	1,06	1,16	0,94	1,01	1,01	0,97	0,86	0,95	0,94	0,95	0,93	0,94	0,87	0,76	1,00	0,76	1,16
Somaattinen	1,18	0,90	1,04	1,11	0,86	1,03	1,03	0,98	0,83	1,00	0,93	0,94	0,94	0,99	0,92	0,77	1,00	0,77	1,18
Avohoito	1,16	0,79	1,11	1,17	0,77	1,13	1,09	0,89	0,75	1,00	0,97	0,99	0,87	0,91	1,02	0,84	1,00	0,75	1,17
Laitoshoito	1,20	1,00	0,97	1,05	0,93	0,94	0,97	1,06	0,91	1,00	0,90	0,90	1,01	1,06	0,82	0,70	1,00	0,70	1,20
Psykiatrinen	1,03	1,18	1,14	1,37	1,29	0,90	0,91	0,93	1,00	0,70	0,97	0,97	0,90	0,73	0,64	0,71	1,00	0,64	1,37
Avohoito	1,02	1,47	0,83	1,22	1,37	1,09	1,00	0,92	0,95	0,74	1,19	1,17	0,71	0,77	0,67	0,61	1,00	0,61	1,47
Laitoshoito	1,05	0,65	1,71	1,64	1,15	0,57	0,74	0,96	1,09	0,62	0,58	0,62	1,25	0,64	0,58	0,88	1,00	0,57	1,71
Perusterveydenhuolto	0,98	1,20	1,10	0,98	1,19	0,98	1,05	0,98	0,95	0,85	0,90	0,99	1,04	1,21	0,87	1,02	1,00	0,85	1,21
Avoterveydenhuolto	0,95	1,16	1,22	1,09	1,09	0,96	1,09	1,07	0,95	0,82	0,98	1,00	0,85	0,92	0,89	0,96	1,00	0,82	1,22
Suun terveydenhuolto	1,21	1,33	0,89	0,80	0,98	1,09	0,96	1,17	0,91	0,92	0,96	1,10	1,08	1,02	0,76	1,12	1,00	0,76	1,33
Peruster.huollon laitoshoito	0,91	1,19	0,97	0,85	1,54	0,95	1,04	0,66	0,97	0,87	0,69	0,90	1,44	1,98	0,89	1,10	1,00	0,66	1,98
Sosiaalitoimi	1,14	1,20	1,13	0,98	1,07	1,04	0,98	0,99	1,04	0,98	0,95	0,89	0,84	0,71	0,90	0,90	1,00	0,71	1,20
Vanhuspalvelut	1,09	1,14	0,97	1,05	1,13	1,04	0,87	1,06	1,14	0,98	1,19	0,86	0,64	0,86	0,90	0,87	1,00	0,64	1,19
SHL:n mukainen laitoshoito	0,34	0,00	0,00	1,21	0,13	0,71	2,48	1,94	2,29	1,10	2,13	0,00	1,01	0,98	1,67	0,30	1,00	0,00	2,48
Tehostettu palveluasuminen	1,17	1,48	1,25	0,86	1,46	1,09	0,54	0,95	0,98	0,91	1,01	1,14	0,64	0,70	0,74	0,88	1,00	0,54	1,48
Kotihoito	1,34	0,90	0,84	1,17	1,01	0,91	0,85	0,88	1,04	1,17	1,29	0,66	0,50	1,24	0,85	0,84	1,00	0,50	1,34
Omaishoidon tuki	0,83	1,07	0,92	1,12	1,35	1,10	1,13	1,24	1,47	0,69	0,63	1,21	0,47	0,63	0,98	1,62	1,00	0,47	1,62
Muut vanhuspalvelut	0,59	1,59	0,85	2,18	0,12	2,20	0,87	1,25	0,44	0,48	0,94	0,41	0,82	0,25	1,32	1,65	1,00	0,12	2,20
Erityisryhmien palvelut	1,15	1,39	1,07	1,10	1,03	1,03	1,04	0,78	1,04	1,04	0,73	1,10	0,81	0,63	0,79	1,10	1,00	0,63	1,39
Kehitysvammaisten palvelut	1,41	1,68	1,09	1,08	0,94	1,11	0,80	0,71	0,91	1,03	0,80	0,98	0,74	0,66	0,78	1,23	1,00	0,66	1,68
Vammaisten palvelut	0,90	0,95	0,93	1,22	1,18	0,91	1,27	0,91	1,34	0,85	0,58	1,35	0,94	0,67	0,85	1,14	1,00	0,58	1,35
Päihdepalvelut	0,59	1,29	1,50	0,82	1,02	1,05	1,58	0,75	0,71	1,81	0,86	0,88	0,77	0,29	0,59	0,25	1,00	0,25	1,81
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	1,02	1,14	1,75	0,96	0,80	0,92	1,24	0,71	0,82	1,36	1,18	0,51	1,08	0,52	0,76	0,45	1,00	0,45	1,75
Työmarkkinatuven kuntaosa	0,98	1,05	1,80	1,08	0,92	1,01	1,28	0,76	0,75	1,22	1,24	0,55	0,88	0,49	0,52	0,51	1,00	0,49	1,80
Muu toimeentuloturva	1,50	1,41	1,23	1,21	0,58	0,96	1,39	0,34	0,97	1,06	1,24	0,39	0,82	0,59	1,05	0,69	1,00	0,34	1,50
Työllistämispalvelut	0,59	1,10	2,19	0,34	0,70	0,63	0,98	0,94	0,86	2,10	0,93	0,52	1,96	0,50	1,12	0,00	1,00	0,00	2,19
Lasten ja perheiden palvelut	1,23	1,26	1,32	0,74	0,98	1,21	1,14	1,13	0,92	0,84	0,56	1,06	1,19	0,59	0,62	0,61	1,00	0,56	1,32
Lastensuojelu	1,10	1,33	1,23	0,73	0,99	1,25	1,33	1,14	0,92	0,98	0,40	1,16	1,25	0,42	0,40	0,56	1,00	0,40	1,33
Muut perheiden palvelut	1,77	0,96	1,66	0,78	0,93	1,06	0,37	1,08	0,93	0,29	1,22	0,62	0,95	1,29	1,54	0,82	1,00	0,29	1,77
Muut sosiaalipalvelut	1,65	0,46	1,37	0,22	1,68	0,51	0,56	1,73	0,76	0,26	0,49	0,12	1,44	0,31	3,55	2,32	1,00	0,12	3,55
Kokonaisindeksi	1,12	1,11	1,10	1,04	1,04	1,02	1,00	0,98	0,96	0,94	0,94	0,93	0,91	0,89	0,88	0,87	1,00	0,87	1,12
<i>Muu ryhmittely:</i>																			
ERIKOISSAIRAANHOITO	1,15	0,95	1,06	1,16	0,94	1,01	1,01	0,97	0,86	0,95	0,94	0,95	0,93	0,94	0,87	0,76	1,00	0,76	1,16
Avohoito	1,13	0,95	1,05	1,18	0,91	1,12	1,07	0,90	0,80	0,94	1,02	1,03	0,84	0,88	0,94	0,79	1,00	0,79	1,18
Laitoshoito	1,18	0,95	1,08	1,13	0,96	0,89	0,94	1,05	0,94	0,95	0,86	0,86	1,04	1,00	0,79	0,73	1,00	0,73	1,18
Vanhusten ymp.vrk.hoito	0,99	1,21	1,03	0,89	1,31	1,01	0,92	1,01	1,14	0,91	1,07	0,91	0,91	1,09	0,90	0,84	1,00	0,84	1,31
Sos. ja terv. vanhuspalvelut	1,08	1,13	0,98	0,96	1,24	0,98	0,90	0,98	1,12	0,98	1,12	0,85	0,81	1,13	0,89	0,84	1,00	0,81	1,24
TERVEYDENHUOLTO	1,10	1,03	1,07	1,10	1,02	1,00	1,02	0,97	0,89	0,91	0,93	0,96	0,97	1,03	0,87	0,85	1,00	0,85	1,10
ESH+ MUU TERVEYDENHUOLTO*	1,10	1,06	1,05	1,07	1,06	1,00	0,98	0,99	0,96	0,94	1,00	0,94	0,89	1,00	0,87	0,84	1,00	0,84	1,10

3.3.2 Terveydenhuollon kustannukset

Kun katsotaan erikseen terveydenhuollon ja 65 vuotta täyttäneiden sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannuksia (kustannuskokonaisuutta, jota aiemmin on nimetty lisätyksi terveydenhuolloksi), nähdään, että suurimmat kustannukset olivat Kainuulla, 2 849 euroa asukasta kohti ikävakioiduna. Kainuun jälkeen suurimmat kustannukset olivat Rovaniemellä (2 764 euroa/asukas ikävakioiduna) ja Järvenpäällä (2 734 euroa/asukas ikävakioiduna). Pienimmät kustannukset olivat Kauniiaisella, 2 165 euroa asukasta kohti ikävakioiduna. Seuraavaksi pienimmät kustannukset olivat Sipoolla (2 251 euroa/asukas ikävakioiduna) ja Keraval-la (2 294 euroa/asukas ikävakioiduna).

Kuvio 12. Terveydenhuollon kustannukset euroa/asukas vuonna 2017

* sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

3.3.3 Tarvevakioidut kustannukset

Terveydenhuollon ja 65 vuotta täyttäneiden sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannuksia (kustannuskokonaisuus, jota ennen vuotta 2015 kutsuttiin lisätyksi terveydenhuolloksi) kustannuksia on raportissa myös tarvevakioidu. Kuviossa 13 on esitetty suurten kaupunkien ja keskisuurten kuntien koko maan väestön mukaan tarve- ja ikävakioidut kustannukset tarvevakioidutujen kustannusten suuruusjärjestyksen mukaan. Tarvevakiointi perustuu THL:n 21.2.2018 päivitetyn verkkojulkaisun *Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot maakunnittain, sairaanhoitopiireittäin ja kunnittain 2016* tarvekertoimiin (<https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/talous-ja-politiikka/kustannukset-ja-vaikuttavuus/rahoitus/tarvevakioidut-menot>). THL:n kuntien terveyden- ja vanhustenhuollon tarvekertoimien määrittelyyn on käytetty Vaalavuon, Häkkisen ja Fredrikssonin (2013, *Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekeijät ja valtionosuusjärjestelmän uudistaminen*) valtionosuusudistuksen valmistelua varten tuottamaa tarvekertoimien laskentamenetelmää. Kainuun soten, Mustijoen perusturvan ja perusturvaliikelaitos Saarikan tarvekertoimet ovat näihin kuuluvien kuntien painotettuja keskiarvoja.

Laskennassa kuntatasolla saatavista tiedoista on etsitty sellaiset tekijät, jotka selittivät parhaiten sosiaali- ja terveydenhuollosta aiheutuvia menoja. Näiden tietojen pohjalta jokaiselle kunnalle on laskettu asukaskohtainen tarvekerroin, joka kuvaa asukkaiden palvelutarpeita suhteessa maan keskiarvoon. THL:n laskemat ja tässä raportissa hyödynnettävät tarvekertoimet ovat erikseen sekä sosiaali- ja terveydenhuollolle että terveyden- ja vanhustenhuollolle kuntien, sairaanhoitopiirien ja maakuntien mukaan.

Tarvekertoimien laskennassa on hyödynnetty tietoja väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta, sairastavuudesta (erityiskorvausoikeudet) ja sosioekonomisesta asemasta. Sosioekonomista asemaa kuvaavina muuttujina on käytetty toimeentulotuen, työkyvyttömiä, ei

parisuhteessa olevien, alimman koulutustason sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärää.

Tiedot väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta sekä sosioekonomisesta asemasta on saatu THL:n tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetistä, Eläketurvakeskuksesta sekä Tilastokeskuksesta. Sairastavuuden mittarina on käytetty Kelan erityiskorvaavuuden piirien kuuluvien lääkaineiden saajien lukumäärää. Tiedot erityiskorvausoikeuksista on saatu Kansaneläkelaitoksen rekistereistä ja muut tiedot Tilastokeskuksesta. Tarvekertoimet on päivitetty uusimman tutkimustiedon mukaisiksi ja kuntien tarvevakioitujen kustannuksia ei voi verrata suoraan aiempien vuosien tarvevakioituihin kustannuksiin. Muun muassa sairastavuustietojen sekä Sotkanetin indikaattoreiden poimintaa on tarkennettu vuoden 2016 tietojen osalta

<https://www.slideshare.net/THLfi/sosiaali-ja-terveydenhuollon-tarvevakioidut-menot-vuonna-2016>.

Palvelujen tarpeessa on suuria eroja kuntien välillä. Esimerkiksi Kainuun soteen kuuluvalla Ristijärvellä on 63 prosenttia ja perusturvallielaitos Saarikkaan kuuluvalla Kannonkoskella on 47 prosenttia suurempi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarve kuin maassa keskimäärin. Vastaavasti Sipoossa palvelujen tarve on 19 prosenttia ja Kirkkonummella 17 prosenttia pienempi kuin maassa keskimäärin. Keskimääräistä matalampi terveyden- ja vanhustenhuollon palvelujen tarve on muun muassa Espoossa (24 %) ja Kirkkonummella (22 %).

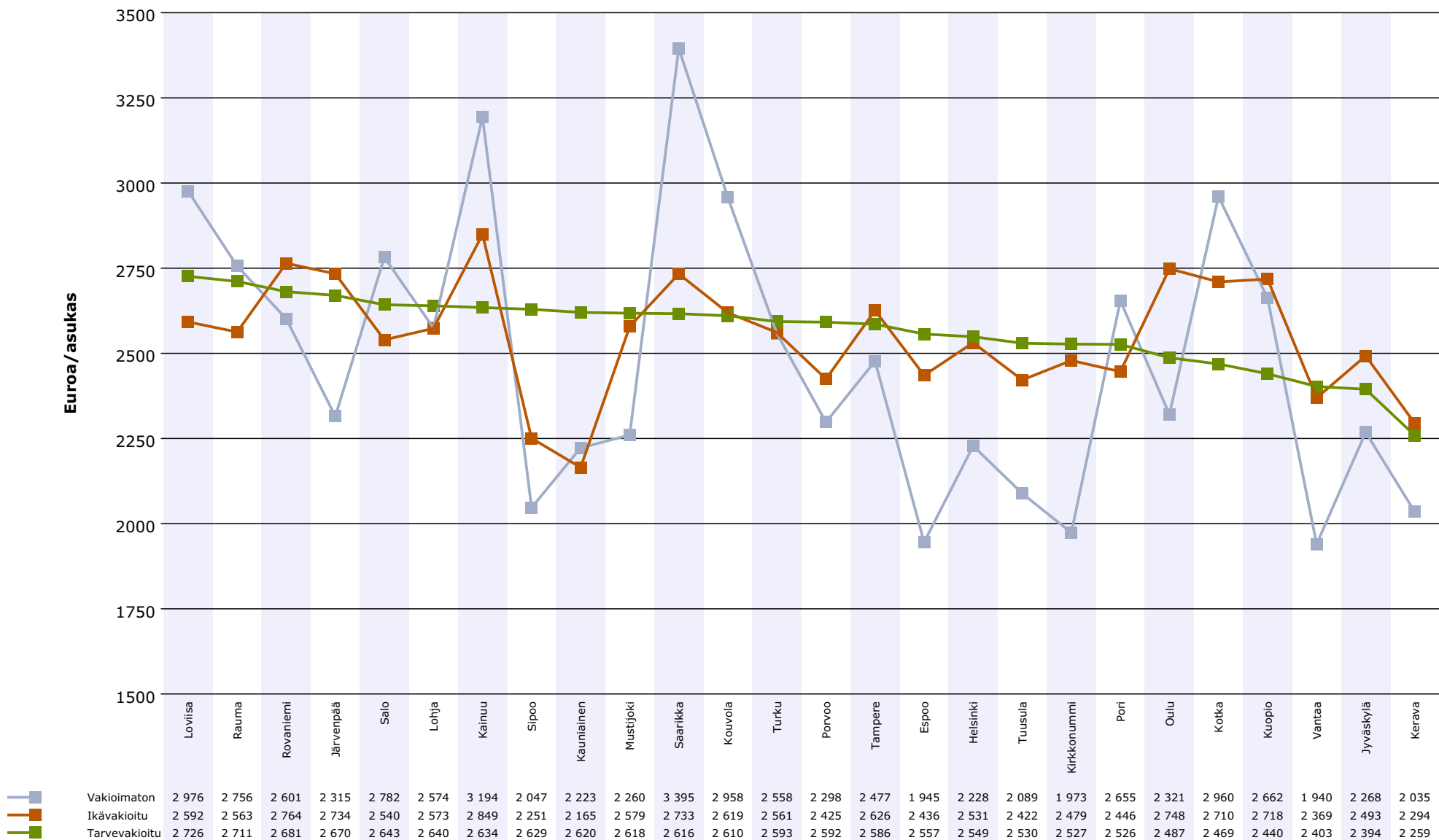
Tarvevakiointi alentaa kustannuksia, jos palvelujen tarve on ollut keskimääräistä suurempi. Näin näyttäisi olevan suurista kaupungeista erityisesti Kuopiossa ja keskisuurista Saarikassa, Kainuussa ja Kotkassa. Toisinpäin keskimääräistä pienempi palvelujen tarve korottaa kustannuksia, kun ne tarvevakioidaan. Näin tapahtuu muun muassa Espoon ja Kauniaisten kohdalla. Keskisuurista ja suurista kaupungeista suurimmat tarvevakioidut terveyden- ja vanhustenhuollon kustannukset per asukas olivat Loviisassa, Raumalla, Rovaniemellä ja Järvenpäässä. Pienimmät tarvevakioidut kustannukset olivat Keravalla.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia on tarvevakioitu myös sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kokonaisuutena. Kuviossa 14 on esitetty keskisuurten kuntien koko maan väestön mukaan tarve- ja ikävakioidut kustannukset sosiaali- ja terveystoimen tarvevakioitujen kustannusten suuruusjärjestyksen mukaan. Tarvevakiointi perustuu em. THL:n verkkojulkaisun *Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot maakunnittain, sairaanhoitopiireittäin ja kunnittain 2016* sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekertoimiin.

Suurimmat sosiaali- ja terveystoimen tarvevakioidut kustannukset olivat vuonna 2017 Kauniaisissa, 3 580 euroa asukasta kohti. Pienimmät kustannukset olivat Mustijoella, 3 111 euroa asukasta kohti tarvevakioituna.

Kauniaisten jälkeen suurimmat kustannukset olivat Järvenpäässä (3 562 euroa asukasta kohti) ja Raumalla (3 555 euroa asukasta kohti). Mustijoen jälkeen pienimmät kustannukset olivat Keravalla (3 149 euroa asukasta kohti) ja Loviisalla (3 337 euroa asukasta kohti).

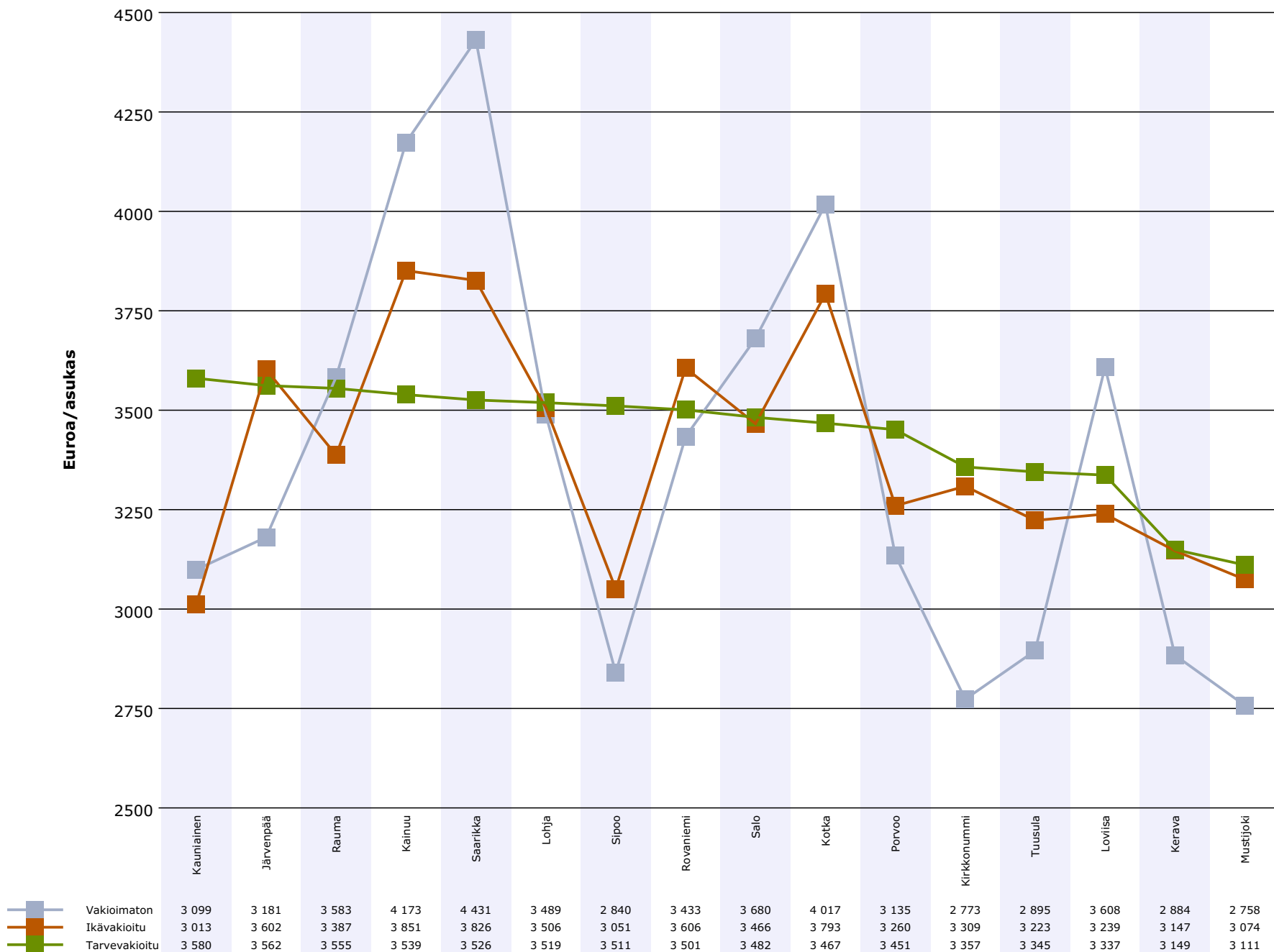
Kuvio 13. Suurten ja keskisuurten kuntien terveydenhuollon ikä- ja tarvevakioidut kustannukset vuonna 2017

Tarvevakointi on tehty jakamalla vakioimattomat asukaskohtaiset kustannukset THL:n laskemilla vuoden 2016 terveydenhuollon ja vanhustenhuollon tarvekertoimilla. THL on päivittänyt kertoimet uusimman tutkimustiedon mukaisiksi. Kuntien tarvevakioituja kustannuksia ei voi verrata suoraan aiempien vuosien tarvevakioituihin kustannuksiin. Perusväestönä on käytetty koko maan väestöä. Vertailu on karkeasti suuntaa antava.

* mukana kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia sosiaali-toimesta

Kuvio 14. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ikä- ja tarvevakioidut kustannukset vuonna 2017

Tarvevakointi on tehty jakamalla vakioimattomat asukaskohtaiset kustannukset THL:n laskemilla vuoden 2016 sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekertoimilla. THL on päivittänyt kertoimet uusimman tutkimustiedon mukaisiksi. Kuntien tarvevakioituja kustannuksia ei voi verrata suoraan aiempien vuosien tarvevakiointeihin kustannuksiin. Perusväestönä on käytetty koko maan väestöä. Vertailu on karkeasti suuntaa antava.

3.3.4 Sosiaali- ja terveystoimen ikäryhmittäiset kustannukset

Tarkasteltaessa vertailukuntien ikäryhmien kustannuksia suhteessa ikäryhmän suuruuteen havaitaan, että korkeimmat kustannukset, 21 179 euroa ikäryhmän asukasta kohti, olivat yli 85-vuotiaiden ikäryhmässä (ks. taulukko 3). Ikäryhmän 15–49-vuotiaat kustannukset olivat alhaisimmat, 2 224 euroa ikäryhmän asukasta kohti.

Taulukko 3. Sosiaali- ja terveystoimen ikäryhmittäiset kustannukset (euroa/ikäryhmän asukas) vuonna 2017

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+	
Järvenpää	2 451	2 910	2 183	2 263	3 746	9 997	25 689	3 181
Kainuu	2 968	3 197	2 506	2 715	4 396	9 455	22 414	4 173
Kauniainen	1 401	2 688	1 889	2 089	3 611	7 562	19 652	3 099
Kerava	1 986	2 776	2 065	2 389	3 068	8 017	19 134	2 884
Kirkkonummi	1 776	1 799	1 853	2 395	4 462	9 426	22 555	2 773
Kotka	2 665	2 698	2 803	2 899	4 383	8 904	17 971	4 017
Lohja	1 891	2 319	2 627	2 400	3 947	8 534	20 049	3 489
Loviisa	1 727	1 758	2 021	2 482	3 767	8 719	21 779	3 608
Mustijoki	1 486	1 744	1 801	2 086	4 090	8 125	22 733	2 758
Porvoo	1 996	2 315	2 074	2 412	3 808	8 148	20 844	3 135
Rauma	2 473	2 948	2 102	2 163	3 899	9 007	21 138	3 583
Rovaniemi	2 565	2 960	2 130	2 620	4 110	9 311	23 496	3 433
Saarikka	2 903	2 475	2 709	3 014	3 818	9 174	21 925	4 431
Salo	3 369	3 230	2 305	2 278	3 628	7 795	20 796	3 680
Sipoo	2 162	2 057	1 955	2 045	3 586	8 162	19 029	2 840
Tuusula	2 345	3 259	1 958	1 997	3 670	8 552	19 985	2 895
Kaikki	2 354	2 655	2 224	2 439	3 950	8 789	21 179	3 435
Mediaani	2 253	2 693	2 088	2 392	3 813	8 636	20 991	3 307
Min.	1 401	1 744	1 801	1 997	3 068	7 562	17 971	2 758
Max.	3 369	3 259	2 803	3 014	4 462	9 997	25 689	4 431

3.3.5 Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain

Eri toimintamuodoista suurimmat kustannukset olivat erikoissairaanhoidon somaattisessa laitshoidossa, 527 euroa asukasta kohti ikävakioiduna. Seuraavaksi suurimmat kustannukset olivat erikoissairaanhoidon somaattisessa avohoidossa, 514 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Suurimmat somaattisen laitoshoidon kustannukset olivat Kainuussa (632 euroa/asukas ikävakioiduna), pienimmät Kauniaisis-
sa (371 euroa/asukas ikävakioiduna).

Erikoissairaanhoidon somaattisen avohoidon kustannukset olivat suurimmat Rovaniemellä (599 euroa/asukas ikävakioiduna), pienimmät Kirkkonummella (387 euroa/asukas ikävakioiduna). (Ks. taulukko 4.)

Taulukko 4. Sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset kunnittain €/as ja hoitomuodoittain 2017

	Kainuu	Saariikka	Kotka	Rovaniemi	Järvenpää	Lohja	Salo	Rauma	Kirkkonummi	Porvoo	Loviisa	Tuusula	Kerava	Mustijoki	Sipoo	Kauniainen	Kaikki	Min.	Max.
Erikoissairaanhoido	1 472	1 212	1 352	1 476	1 194	1 287	1 287	1 237	1 103	1 207	1 199	1 211	1 191	1 198	1 106	969	1 276	969	1 476
Somaattinen	1 230	935	1 084	1 153	890	1 075	1 073	1 018	868	1 043	971	982	979	1 028	955	804	1 041	804	1 230
Avohoito	598	409	570	599	398	580	561	458	387	514	496	507	450	471	524	432	514	387	599
Laitoshoido	632	526	513	554	492	495	512	560	481	529	475	475	529	557	431	371	527	371	632
Psykiatrinen	242	277	268	322	303	212	213	219	235	164	228	229	212	171	150	166	235	150	322
Avohoito	154	222	125	184	207	164	151	138	144	112	179	177	107	117	101	92	151	92	222
Laitoshoido	88	55	143	138	96	48	62	81	91	52	49	52	105	54	49	74	84	48	143
Perusterveydenhuolto	643	784	719	638	778	639	689	640	622	555	592	650	683	791	570	670	654	555	791
Avoterveydenhuolto	354	433	455	406	408	358	407	399	357	307	367	375	319	344	333	360	374	307	455
Suun terveydenhuolto	136	150	100	90	111	123	108	132	102	103	109	124	121	115	86	126	113	86	150
Peruster.huollon laitoshoido	152	200	163	142	258	159	174	110	162	146	116	151	242	332	150	184	168	110	332
Sosiaalitoimi	1 737	1 831	1 722	1 493	1 631	1 580	1 490	1 510	1 584	1 497	1 448	1 362	1 273	1 085	1 376	1 373	1 523	1 085	1 831
Vanhuspalvelut	775	813	689	744	805	740	621	756	809	696	845	608	457	614	640	618	711	457	845
SHL:n mukainen laitoshoido	26	0	0	93	10	54	191	150	176	84	164	0	77	76	128	23	77	0	191
Tehostettu palveluasuminen	437	556	470	322	548	410	201	357	367	341	377	429	241	262	276	332	375	201	556
Kotihoido	271	182	169	236	204	183	172	178	211	237	260	132	102	251	171	171	202	102	271
Omaishoidon tuki	24	31	27	33	39	32	33	36	43	20	18	35	14	18	28	47	29	14	47
Muut vanhuspalvelut	16	44	24	60	3	61	24	35	12	13	26	11	23	7	37	46	28	3	61
Erityisryhmien palvelut	457	550	425	437	407	409	411	310	413	412	290	435	322	248	312	437	396	248	550
Kehitysvammaisten palvelut	310	370	241	237	206	243	176	156	201	226	177	215	163	144	172	270	220	144	370
Vammaisten palvelut	125	132	129	170	163	127	176	126	186	119	81	188	131	93	118	158	139	81	188
Päihdepalvelut	22	48	56	30	38	39	59	28	26	67	32	33	29	11	22	9	37	9	67
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	135	151	232	127	106	122	165	94	109	180	156	67	144	68	100	59	133	59	232
Työmarkkinatuen kuntaosa	75	80	139	83	71	78	98	59	58	94	95	42	68	38	40	39	77	38	139
Muu toimeentuloturva	43	41	36	35	17	28	40	10	28	31	36	11	24	17	30	20	29	10	43
Työllistämispalvelut	16	29	58	9	19	17	26	25	23	56	25	14	52	13	30	0	27	0	58
Lasten ja perheiden palvelut	288	294	307	174	229	283	266	264	215	197	132	247	279	139	146	143	234	132	307
Lastensuojelu	206	250	230	137	186	234	249	214	172	183	75	218	235	79	75	105	187	75	250
Muut perheiden palvelut	82	44	77	36	43	49	17	50	43	14	56	29	44	60	71	38	46	14	82
Muut sosiaalipalvelut	82	23	68	11	84	26	28	86	38	13	25	6	72	15	177	115	50	6	177
Yhteensä	3 851	3 826	3 793	3 606	3 602	3 506	3 466	3 387	3 309	3 260	3 239	3 223	3 147	3 074	3 051	3 013	3 453	3 013	3 851
<i>Muu ryhmittely:</i>																			
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 472	1 212	1 352	1 476	1 194	1 287	1 287	1 237	1 103	1 207	1 199	1 211	1 191	1 198	1 106	969	1 276	969	1 476
Avohoito	751	631	695	784	605	744	712	597	531	626	676	683	556	587	626	524	665	524	784
Laitoshoido	720	581	657	692	589	543	574	641	572	581	524	527	634	611	480	445	611	445	720
Vanhusten ymp.vrk.hoido	596	729	620	536	789	608	553	609	687	549	642	549	550	656	542	506	602	506	789
Sos. ja ter. vanhuspalvelut	867	911	789	770	993	791	726	787	898	786	902	682	651	907	713	676	803	651	993
TERVEYDENHUOLTO	2 114	1 995	2 071	2 114	1 971	1 926	1 976	1 878	1 725	1 762	1 791	1 860	1 874	1 990	1 675	1 640	1 930	1 640	2 114
ESH+ MUU TERVEYDENHUOLTO*	2 849	2 733	2 710	2 764	2 734	2 573	2 540	2 563	2 479	2 425	2 592	2 422	2 294	2 579	2 251	2 165	2 584	2 165	2 849

3.4 Kuntakohtaiset tulokset

Tässä luvussa esitellään vertailukuntien eri toimintamuotojen ikävakioidujen kustannusten ja eri ikäryhmien kustannusten (= kustannukset euroa/ikäryhmän asukas) eroa kuntien keskimääräisiin kustannuksiin.

Kaupunkikohtaiset taulukot ja kuviot noudattavat järjestystä, jossa kunkin kaupungin kohdalta esitetään aluksi taulukossa eri toimintamuotojen kustannukset ikäryhmän asukasta kohti. Tämän jälkeen esitetään graafisesti kuntien eri toimintamuotojen ikävakioidujen kustannusten ero keskimääräisiin kustannuksiin. Ero esitetään prosenteissa ja euroissa. Eurotarkastelu osoittaa, kuinka paljon prosentuaalinen ero olisi euroissa toimintamuodoittain kunnan asukasluvun perusteella. Kuntien tulokset raportoidaan ikävakioidujen kustannusten suuruusjärjestyksessä. Kuntien edustajien yksityiskohtaiset kommentit omasta toiminnastaan ja siinä tapahtuneista muutoksista on painettu kunkin kaupungin kohdalle *kursiivilla*.

3.4.1 Kainuu

Kainuun sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 851 euroa/asukas) olivat vertailukuntien suurimmat. Kustannukset olivat 11,5 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 849 euroa/asukas) olivat vertailukuntien suurimmat. Kustannukset olivat 10,2 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 849	10,2 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen
Erikoissairaanhoidon	1 472	15,3 %	51,7 %	
Muu terveydenhuolto**	1 377	5,3 %	48,3 %	
Erikoissairaanhoidon	1 472	15,3 %	38,2 %	Avohoidon painotteinen
Avohoidon	751	12,9 %	51,1 %	
Laitoshoidon	720	17,9 %	48,9 %	
Perusterveydenhuolto	643	-1,7 %	16,7 %	
Sosiaalitoimen	1 737	14,1 %	45,1 %	
Vanhuspalvelut	775	9,1 %	44,6 %	
Erityisryhmien palvelut	457	15,4 %	26,3 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	135	1,5 %	7,8 %	
Lasten ja perheiden palvelut	288	23,4 %	16,6 %	
Muut sosiaalipalvelut	82	64,6 %	4,7 %	
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 851	11,5 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiarvoissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvojen kuntien keskiarvoon.

**mukaan perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Kainuun erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 472 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 15,3 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukuntien suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset viidenneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 230 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 242 euroa/asukas.

Kainuun perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 643 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kahdeksanneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 354 euroa/asukas, olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 5,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 136 euroa/asukas, olivat vertailukuntien toiseksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 152 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien seitsemänneksi pienimmät. Kainuun suun terveydenhuollon kustannukset olivat 20,9 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 9,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Kainuun sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 737 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 14,1 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukuntien viidenneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset toiseksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukuntien seitsemänneksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset kolmanneksi suurimmat.

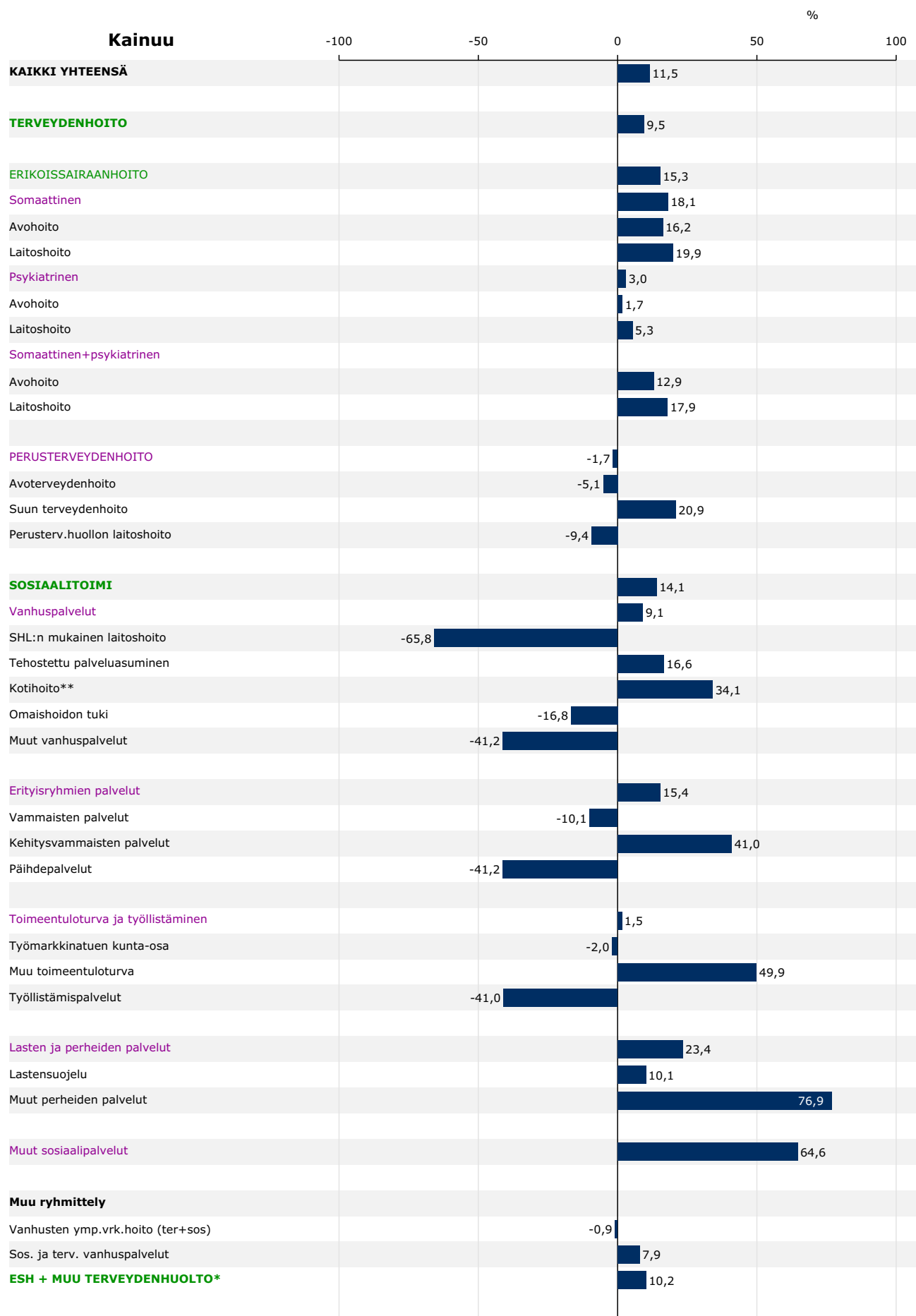
Kainuun sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)								Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+			
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 248	648	1 096	1 550	2 172	2 996	3 306	1 566	111 606 789	
Somaattinen	1 237	483	845	1 191	1 877	2 841	3 233	1 319	94 011 216	
Avohoito	568	345	501	631	782	1 000	991	622	44 348 601	
Laitoshoito	669	138	344	560	1 096	1 841	2 242	697	49 662 615	
Psykiatrinen	11	165	252	358	295	155	73	247	17 595 573	
Avohoito	11	98	138	237	218	146	70	160	11 418 613	
Laitoshoito		66	113	121	77	9	3	87	6 176 960	
PERUSTERVEYDENHUOLTO	640	644	392	500	778	1 532	2 952	692	49 325 524	
Avoterveydenhuolto	519	259	257	301	495	706	689	370	26 399 422	
Suun terveydenhuolto	121	385	124	125	85	64	43	132	9 419 182	
Peruster.huollon laitoshoito			11	74	198	762	2 220	189	13 506 920	
SOSIAALITOIMI	1 080	1 905	1 017	666	1 446	4 927	16 157	1 916	136 573 206	
Vanhuspalvelut					853	4 271	14 892	988	70 431 747	
SHL:n mukainen laitoshoito					25	145	527	34	2 395 387	
Tehostettu palveluasuminen					428	2 097	9 411	559	39 819 063	
Kotihoito					348	1 786	4 262	344	24 545 166	
Omaishoidon tuki					44	164	312	31	2 180 401	
Muut vanhuspalvelut					9	79	381	21	1 491 730	
Erityisryhmien palvelut	132	337	506	406	441	556	1 160	462	32 962 622	
Vammaisten palvelut	16	16	51	97	183	450	1 120	146	10 383 458	
Kehitysvammaisten palvelut	116	322	411	298	253	105	40	297	21 202 621	
Päihdepalvelut			45	12	4	1	0	19	1 376 543	
Toimeentuloturva ja työll.			216	162	72	16	24	128	9 117 770	
Työmarkkinatuen kuntaosa			120	94	46			72	5 117 040	
Muu toimeentuloturva			66	52	26	16	24	42	2 980 895	
Työllistämispalvelut			29	16				14	1 019 835	
Lasten ja perheiden palvelut	865	1 488	213	14	2	1		256	18 220 669	
Lastensuojelu	747	1 286	89					184	13 120 087	
Muut perheiden palvelut	118	202	124	14	2	1		72	5 100 582	
Muut sosiaalipalvelut	83	80	82	84	78	83	81	82	5 840 398	
KAIKKI YHTEENSÄ	2 968	3 197	2 506	2 715	4 396	9 455	22 414	4 173	297 505 519	
Väestö 31.12.2017	4 464	5 848	25 391	16 885	10 373	5 880	2 449	71 290		
Muu ryhmittely										
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 248	648	1 096	1 550	2 172	2 996	3 306	1 566		
Avohoito	579	443	639	868	999	1 146	1 061	782		
Laitoshoito	669	204	457	682	1 173	1 850	2 245	783		
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					651	3 004	12 158	697		
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 051	5 033	17 112	1 093		
TERVEYDENHUOLTO	1 888	1 291	1 489	2 049	2 951	4 528	6 258	2 257		
ESH+muu terveydenhuolto*	1 888	1 291	1 489	2 049	3 751	8 556	20 457	3 194		

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

ERIKOISSAIRAANHOITO: Merkittävästi nousseita kustannuksia vuonna 2017 verrattuna vuoteen 2016 ovat olleet HUS-ostot, potilasvabinkovakuutusmaksut n. 3,5 M€, henkilöstökulut. Uuden keskussairaalan toimintojen uudelleen organisointi ei ole totentunut. Kainuun sotessa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäivystyksen kustannuksia ei pystytty erottelemaan. **VANHUSPALVELUT:** Vanhusten pitkäaikaisen laitoshoidon purkamisen ja kotihoidon osuuden kasvattaminen näkyy selvästi eli vanhuspalveluissa painopiste on siirtynyt laitoshoidosta avohoitoon. Kainuussa iäkkäiden ensisijainen palvelumuoto on kotihoito. Vanhuspalvelujen kotihoito toimii 24/7 viikon jokaisena päivänä. Vuoden 2017 aikana kotihoitoon lisättiin henkilöstöä, lisäksi monipuolistettiin henkilöstörakennetta. **PERHEPALVELUT:** Kela vastannut perustoimeentulotuen myöntämisestä 1.1.2017 alkaen, lakimuutokset vaikuttavat osin myös täydentävän toimeentulotuen menoihin. Muut perheiden palvelut: Kainuun sote järjestää koulupsykologipalvelun jäsenkuntien puolesta (n. 1 M€/v.). Etäturvakotipalvelu järjestetään yhteistyössä Oulun turvakodin kanssa, johon erillinen valtionkorvaus. Muut sosiaalipalvelut sisältää kehittämis- ja tutkimustoiminnan rahoituksen ja soten hallinnon kustannuksia. Vammaispalveluissa osa uusista asukkaista on käyttänyt kotikunnan valintaoikeutta. Asumispalvelujen kilpailutukset. **PERUSTOIMEENTULOTUKI:** Kainuun sotessa kukaan ei joutunut irtisanotuksi. Muutamit hakivat töihin Kelalle, osa jäi eläkkeelle, muutama sijoittui Kainuun sotessa toisiin tehtäviin. Osa jäi vastuualueelle, mutta heidän toimenkuvaansa muutettiin. Kainuun soten potilastietojärjestelmä muutettiin kesäkuussa 2017.

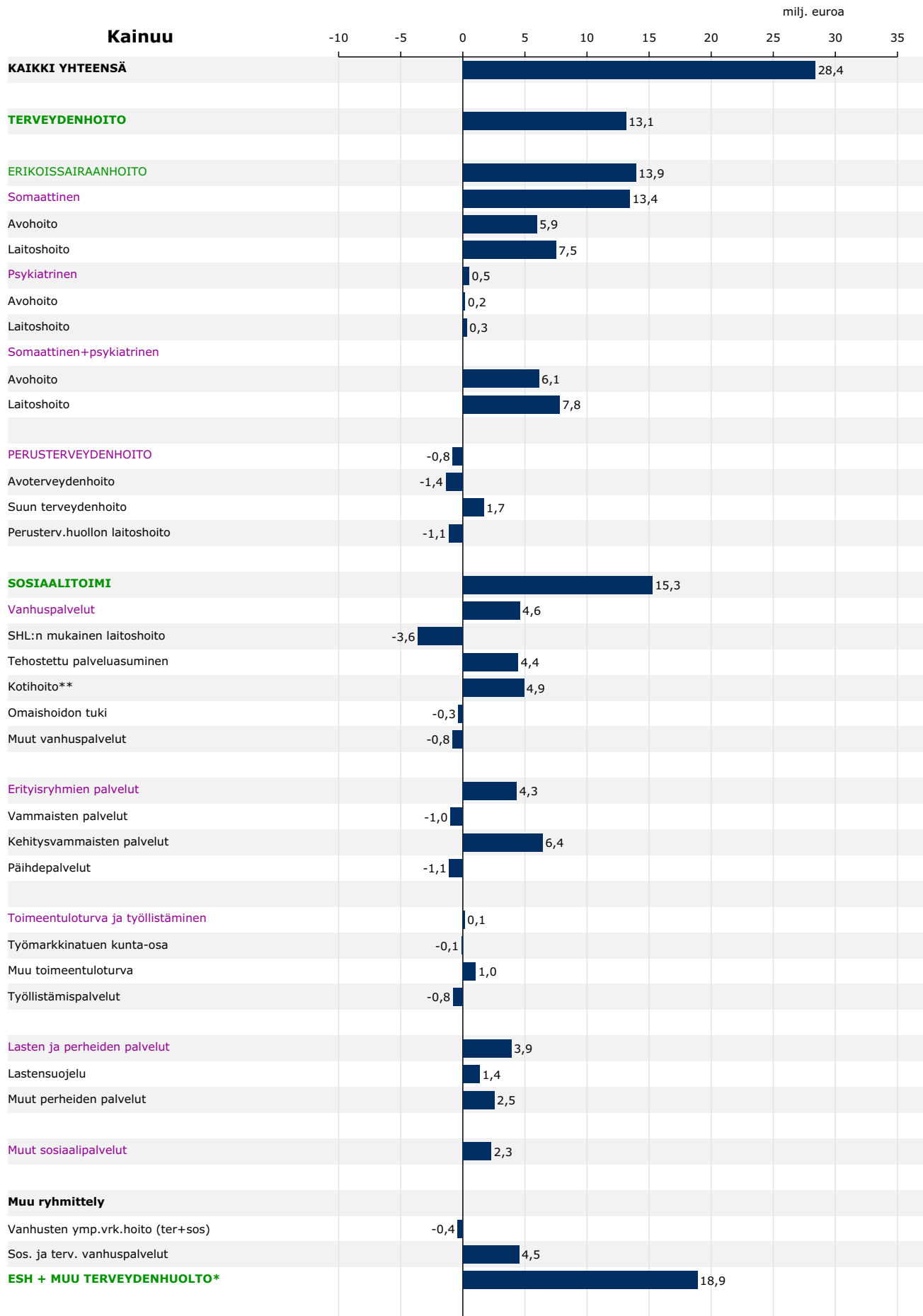
Kuvio 15. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 16. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.2 Saarikka

Saarikan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 826 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 10,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 733 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 5,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 733	5,8 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 212	-5,0 %	44,3 %	
Muu terveydenhuolto**	1 521	16,3 %	55,7 %	
Erikoissairaanhoido	1 212	-5,0 %	31,7 %	Avohoitopainotteinen
Avohoido	631	-5,1 %	52,1 %	
Laitoshoido	581	-4,9 %	47,9 %	
Perusterveydenhuolto	784	19,8 %	20,5 %	Painottuneisuutta erityisryhmien palveluihin
Sosiaalitoimi	1 831	20,2 %	47,8 %	
Vanhuspalvelut	813	14,4 %	44,4 %	
Erityisryhmien palvelut	550	38,9 %	30,0 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	151	13,7 %	8,2 %	
Lasten ja perheiden palvelut	294	25,9 %	16,1 %	
Muut sosiaalipalvelut	23	-53,9 %	1,3 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 826	10,8 %		Sosiaalitoimipainotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvoon vertailluista kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Saarikan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 212 euroa/asukas) olivat vertailukuntien seitsemänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 5,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset kolmanneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 935 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 277 euroa/asukas.

Saarikan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 784 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertailluista kuntien toiseksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 433 euroa/asukas, olivat vertailukuntien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 16,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 150 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 200 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertailluista kuntien neljänneksi suurimmat. Saarikan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 33,2 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 19,3 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

Saarikan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 831 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien suurimmat. Kustannukset olivat 20,2 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset toiseksi suurimmat.

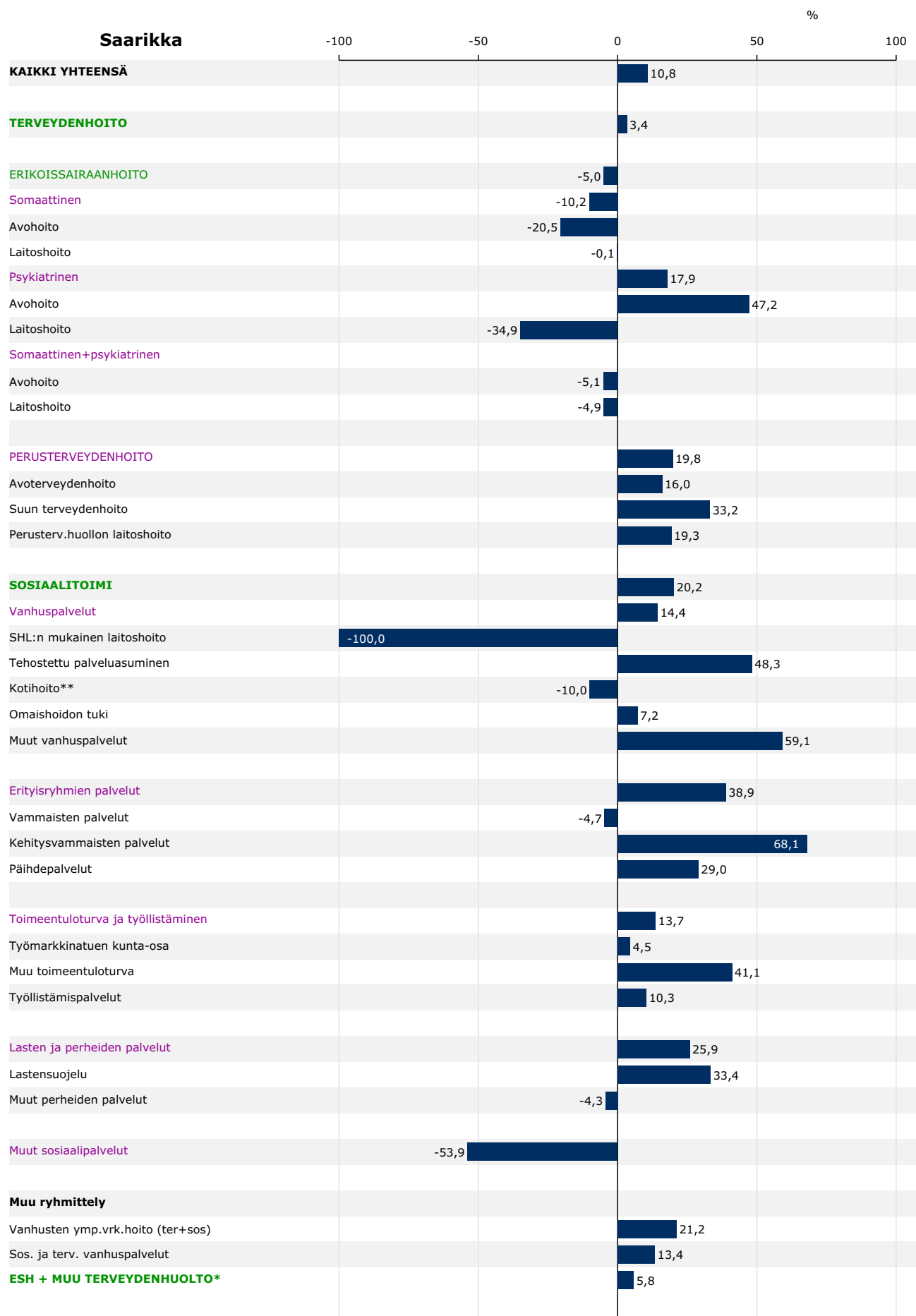
Saarikan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	933	477	904	1 386	1 827	2 598	1 830	1 353	23 853 148
Somaattinen	913	392	489	1 068	1 659	2 487	1 819	1 101	19 415 246
Avohoito	326	202	269	460	693	934	593	465	8 201 528
Laitoshoito	588	191	220	608	965	1 553	1 226	636	11 213 718
Psykiatrinen	20	85	415	318	169	111	10	252	4 437 902
Avohoito	20	68	333	253	127	110	10	202	3 568 349
Laitoshoito		17	82	65	42	1		49	869 553
PERUSTERVEYDENHUOLTO	927	827	519	579	846	1 816	3 236	884	15 576 086
Avoterveydenhuolto	808	334	373	365	470	604	643	443	7 809 887
Suun terveydenhuolto	118	493	120	135	106	82	58	146	2 579 190
Peruster.huollon laitoshoido			26	80	270	1 130	2 535	294	5 187 009
SOSIAALITOIMI	1 043	1 171	1 287	1 050	1 144	4 760	16 859	2 194	38 680 045
Vanhuspalvelut					646	4 512	16 694	1 273	22 442 061
SHL:n mukainen laitoshoido									
Tehostettu palveluasuminen					292	3 080	12 126	876	15 434 688
Kotihoido					203	975	3 542	283	4 983 998
Omaishoidon tuki					69	191	391	47	833 815
Muut vanhuspalvelut					82	267	634	67	1 189 560
Erityisryhmien palvelut	216	197	678	754	475	235	164	530	9 348 452
Vammaisten palvelut	28	29	103	218	231	122	160	147	2 584 610
Kehitysvammaisten palvelut	188	168	531	442	180	81	3	333	5 864 658
Päihdepalvelut			45	95	64	32		51	899 184
Toimeentuloturva ja työll.			243	220	21	13	2	133	2 343 284
Työmarkkinatuen kuntaosa			128	131				71	1 255 954
Muu toimeentuloturva			65	49	21	13	2	37	644 396
Työllistämispalvelut			50	40				25	442 934
Lasten ja perheiden palvelut	827	974	348					233	4 111 317
Lastensuojelu	659	821	304					198	3 484 874
Muut perheiden palvelut	168	153	44					36	626 443
Muut sosiaalipalvelut			18	76	2			25	434 931
KAIKKI YHTEENSÄ	2 903	2 475	2 709	3 014	3 818	9 174	21 925	4 431	78 109 279
<i>Väestö 31.12.2017</i>	<i>1 003</i>	<i>1 485</i>	<i>5 281</i>	<i>4 428</i>	<i>2 896</i>	<i>1 784</i>	<i>750</i>	<i>17 627</i>	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	933	477	904	1 386	1 827	2 598	1 830	1 353	
Avohoito	346	269	602	713	820	1 044	603	668	
Laitoshoito	588	208	302	673	1 007	1 554	1 226	685	
Vanhusten ymp.vrk.hoido(ter+sos)					562	4 210	14 661	1 065	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					917	5 642	19 229	1 462	
TERVEYDENHUOLTO	1 860	1 304	1 422	1 964	2 674	4 414	5 066	2 237	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 860	1 304	1 422	1 964	3 169	8 469	20 734	3 395	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Yhteispäivityksen kustannukset sisältyvät erikoissairaanhoidon kustannuksiin.

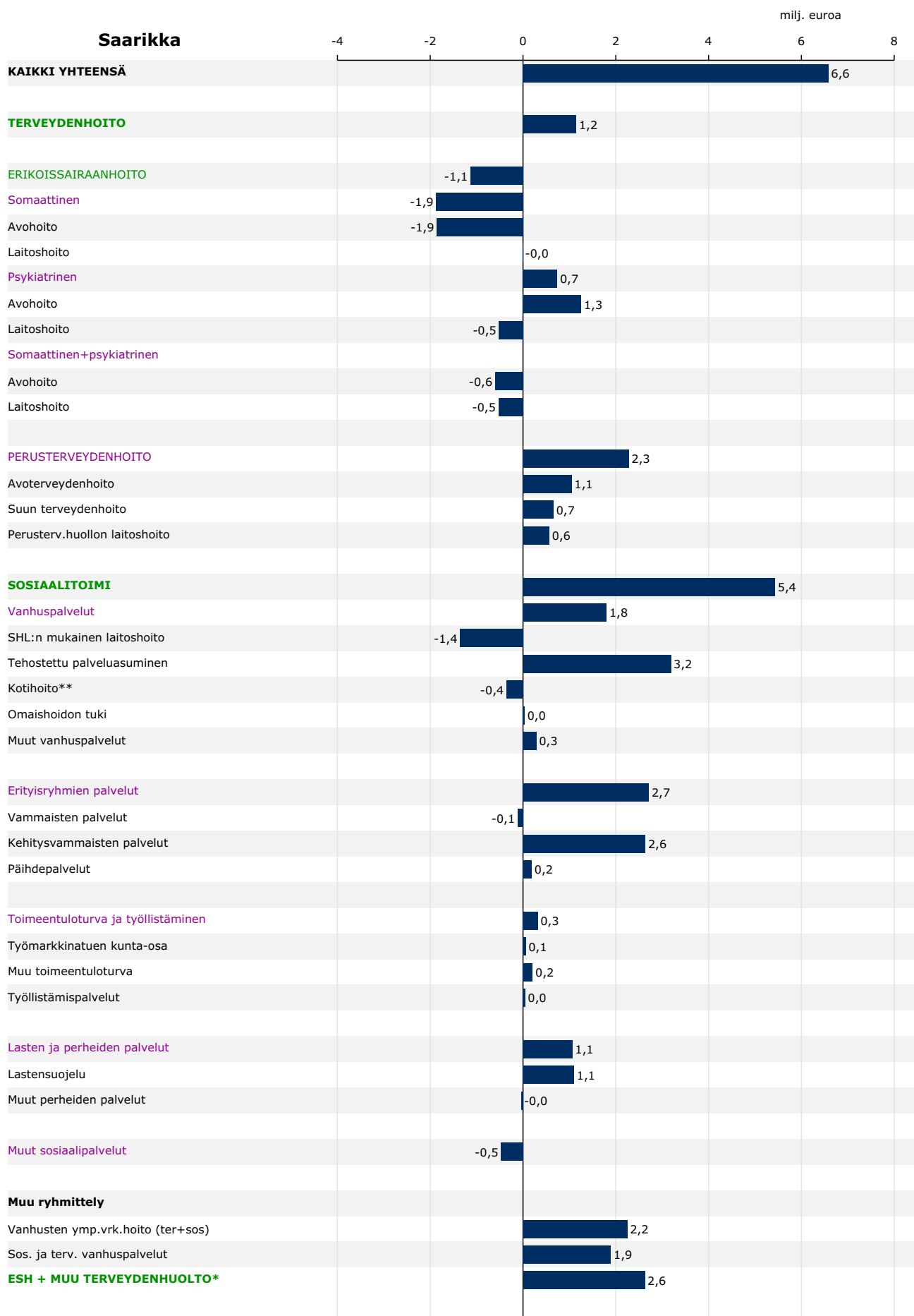
Kuvio 17. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 18. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.3 Kotka

Kotkan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 793 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 9,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 710 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 4,9 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 710	4,9 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen
Erikoissairaanhoidon	1 352	6,0 %	49,9 %	
Muu terveydenhuolto**	1 358	3,8 %	50,1 %	
Erikoissairaanhoidon	1 352	6,0 %	35,6 %	Avohoidon painotteinen
Avohoidon	695	4,5 %	51,4 %	
Laitoshoidon	657	7,5 %	48,6 %	
Perusterveydenhuolto	719	9,9 %	18,9 %	
Sosiaalitoimen	1 722	13,1 %	45,4 %	Painottuneisuutta toimeentuloturvaa ja työllistämispalveluihin
Vanhuspalvelut	689	-3,0 %	40,0 %	
Erityisryhmien palvelut	425	7,3 %	24,7 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	232	75,3 %	13,5 %	
Lasten ja perheiden palvelut	307	31,5 %	17,9 %	
Muut sosiaalipalvelut	68	36,7 %	4,0 %	
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 793	9,8 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiarvoissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvojen kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Kotkan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 352 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 6,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset neljänneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 084 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 268 euroa/asukas.

Kotkan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 719 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien neljänneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 455 euroa/asukas, olivat vertailukuntien suurimmat. Kustannukset olivat 21,9 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 100 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 163 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien seitsemänneksi suurimmat. Kotkan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 11,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 2,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Kotkan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 722 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 13,1 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kuudenneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset suurimmat.

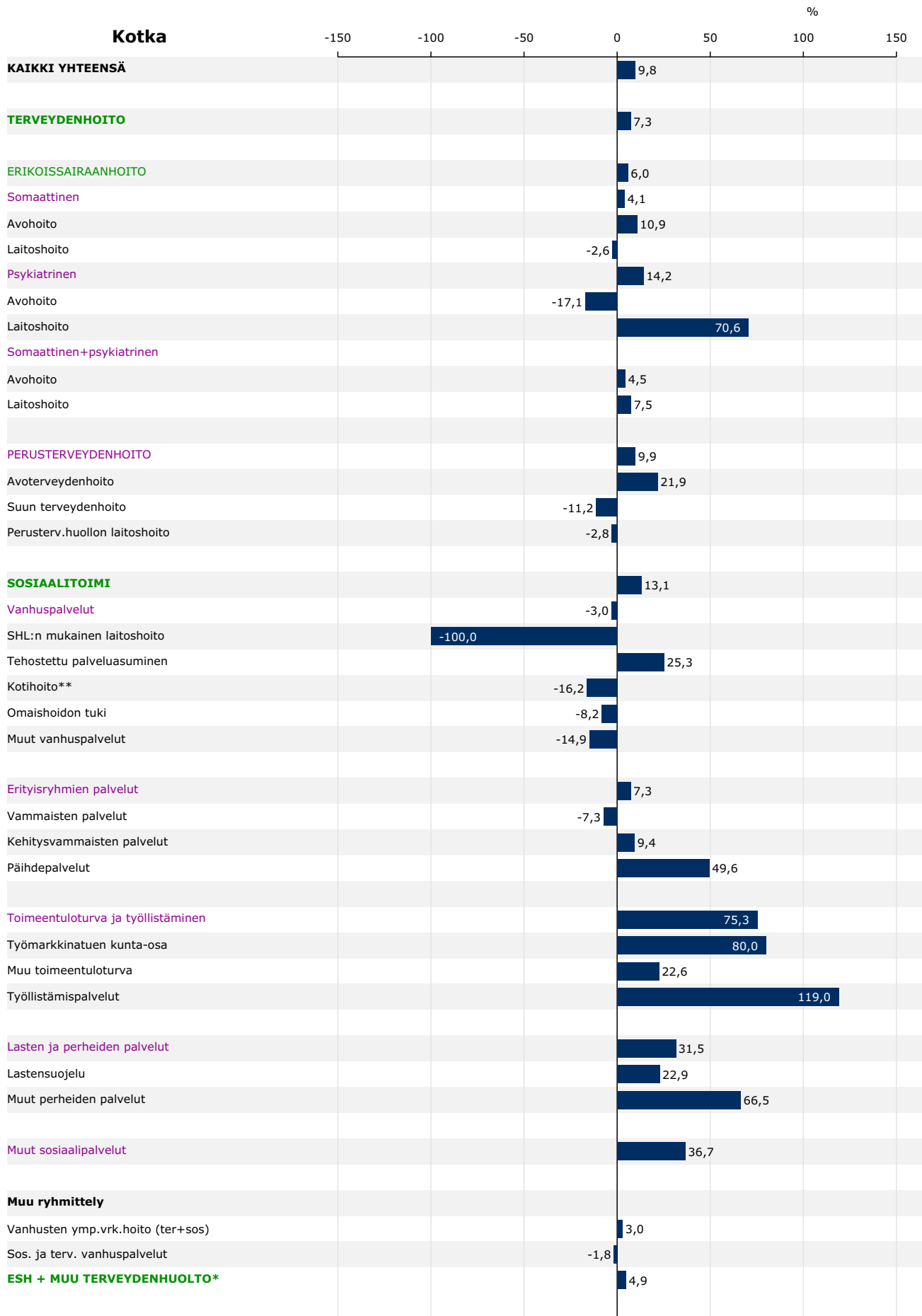
Kotkan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	839	700	1 114	1 354	1 921	2 709	2 797	1 413	75 629 051
Somaattinen	827	458	692	1 124	1 814	2 624	2 720	1 153	61 746 521
Avohoito	441	359	415	591	886	1 169	1 032	597	31 962 187
Laitoshoito	386	99	276	533	928	1 455	1 688	556	29 784 334
Psykiatrinen	12	242	423	229	107	86	78	259	13 882 530
Avohoito	12	120	215	85	32	16	6	119	6 367 255
Laitoshoito		122	207	145	75	69	71	140	7 515 275
PERUSTERVEYDENHUOLTO	815	675	426	449	996	1 828	3 337	763	40 824 637
Avoterveydenhuolto	737	424	325	315	665	882	925	468	25 046 709
Suun terveydenhuolto	78	251	92	86	81	73	42	98	5 229 753
Peruster.huollon laitoshoito			9	48	250	873	2 371	197	10 548 175
SOSIAALITOIMI	1 012	1 322	1 263	1 097	1 466	4 366	11 837	1 842	98 622 413
Vanhuspalvelut					1 035	3 981	11 523	846	45 296 931
SHL:n mukainen laitoshoito									
Tehostettu palveluasuminen					703	2 633	8 063	577	30 917 953
Kotihoito					242	988	2 856	208	11 116 215
Omaishoidon tuki					56	180	310	32	1 731 820
Muu vanhuspalvelut					34	180	295	29	1 530 943
Erityisryhmien palvelut	50	171	513	536	405	363	288	429	22 951 367
Vammaisten palvelut	10	13	88	190	199	312	261	138	7 391 579
Kehitysvammaisten palvelut	41	158	337	302	137	37	27	235	12 605 079
Päihdepalvelut			88	44	69	14		55	2 954 709
Toimeentuloturva ja työll.			411	273	16	12	17	223	11 965 637
Työmarkkinatuen kuntaosa			237	189				133	7 144 390
Muu toimeentuloturva			60	34	16		17	35	1 857 845
Työllistämispalvelut			114	50				55	2 963 402
Lasten ja perheiden palvelut	947	1 140	319	8				273	14 608 167
Lastensuojelu	682	857	246					204	10 941 816
Muut perheiden palvelut	265	283	73	8				68	3 666 351
Muut sosiaalipalvelut	15	12	19	280	10	11	9	71	3 800 311
KAIKKI YHTEENSÄ	2 665	2 698	2 803	2 899	4 383	8 904	17 971	4 017	215 076 101
Väestö 31.12.2017	3 202	4 169	21 059	11 351	7 917	4 004	1 837	53 539	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	839	700	1 114	1 354	1 921	2 709	2 797	1 413	
Avohoito	453	479	631	676	918	1 185	1 038	716	
Laitoshoito	386	221	483	678	1 003	1 524	1 759	697	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					953	3 506	10 433	718	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 284	4 854	13 893	987	
TERVEYDENHUOLTO	1 653	1 376	1 540	1 803	2 917	4 537	6 134	2 175	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 653	1 376	1 540	1 803	3 862	8 158	17 053	2 960	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Kotkan osalta sairaanhoitopiirin tuottama iltaja- ja viikonloppupäivystys on perusterveydenhuollon avohoidossa vastaanottotoiminnan alla shp:ltä saatujen tietojen mukaisesti. Kotkassa maksettiin vielä alkuvuodesta 2017 perustoimeentulotukea n. 260000,- euroa. Täydentävää tukea maksettiin 680163,- euroa, muutos vuoteen 2016 on -17,5% ja ennalta ehkäisevää tukea maksettiin 146960,-, mikä on -23,5% vuoteen 2016 nähden. Yhteensä täydentäviä tukia maksettiin vuonna 2017 1 167 606,-, laskua -14,8%, tämä sisältää lastensuojelun maksamaa taloudellista tukea 340575,- euroa.

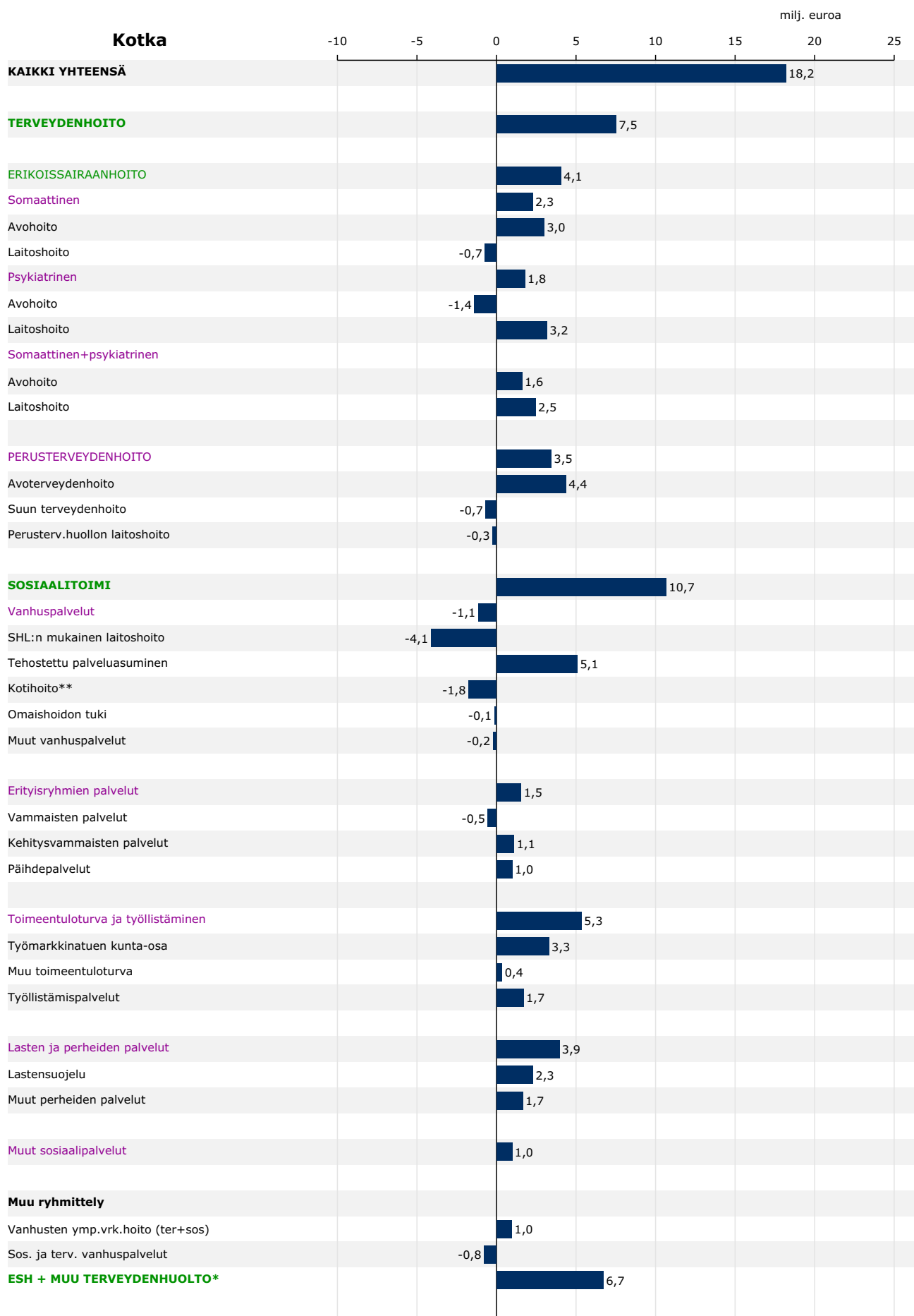
Kuvio 19. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 20. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.4 Rovaniemi

Rovaniemen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 606 euroa/asukas) olivat vertailukuntien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 4,4 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 764 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 7,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 764	7,0 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen
Erikoissairaanhoidon	1 476	15,6 %	53,4 %	
Muu terveydenhuolto**	1 289	-1,5 %	46,6 %	
Erikoissairaanhoidon	1 476	15,6 %	40,9 %	Avohoidon painotteinen
Avohoidon	784	17,8 %	53,1 %	
Laitoshoidon	692	13,3 %	46,9 %	
Perusterveydenhuolto	638	-2,5 %	17,7 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin Painottuneisuutta erityisryhmien palveluihin
Sosiaalitoimen	1 493	-2,0 %	41,4 %	
Vanhuspalvelut	744	4,6 %	49,8 %	
Erityisryhmien palvelut	437	10,4 %	29,3 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	127	-4,0 %	8,5 %	
Lasten ja perheiden palvelut	174	-25,8 %	11,6 %	
Muut sosiaalipalvelut	11	-78,1 %	0,7 %	
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 606	4,4 %		Terveydenhuollon painotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvoon vertailluista kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Rovaniemen erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 476 euroa/asukas) olivat vertailukuntien suurimmat. Kustannukset olivat 15,6 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 153 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 322 euroa/asukas.

Rovaniemen perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 638 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertailluista kuntien viidenneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 406 euroa/asukas, olivat vertailukuntien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 8,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 90 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 142 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertailluista kuntien kolmanneksi pienimmät. Rovaniemen suun terveydenhuollon kustannukset olivat 20,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 15,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Rovaniemen sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 493 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kahdeksanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 2,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset neljänneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien yhdeksänneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset viidenneksi pienimmät.

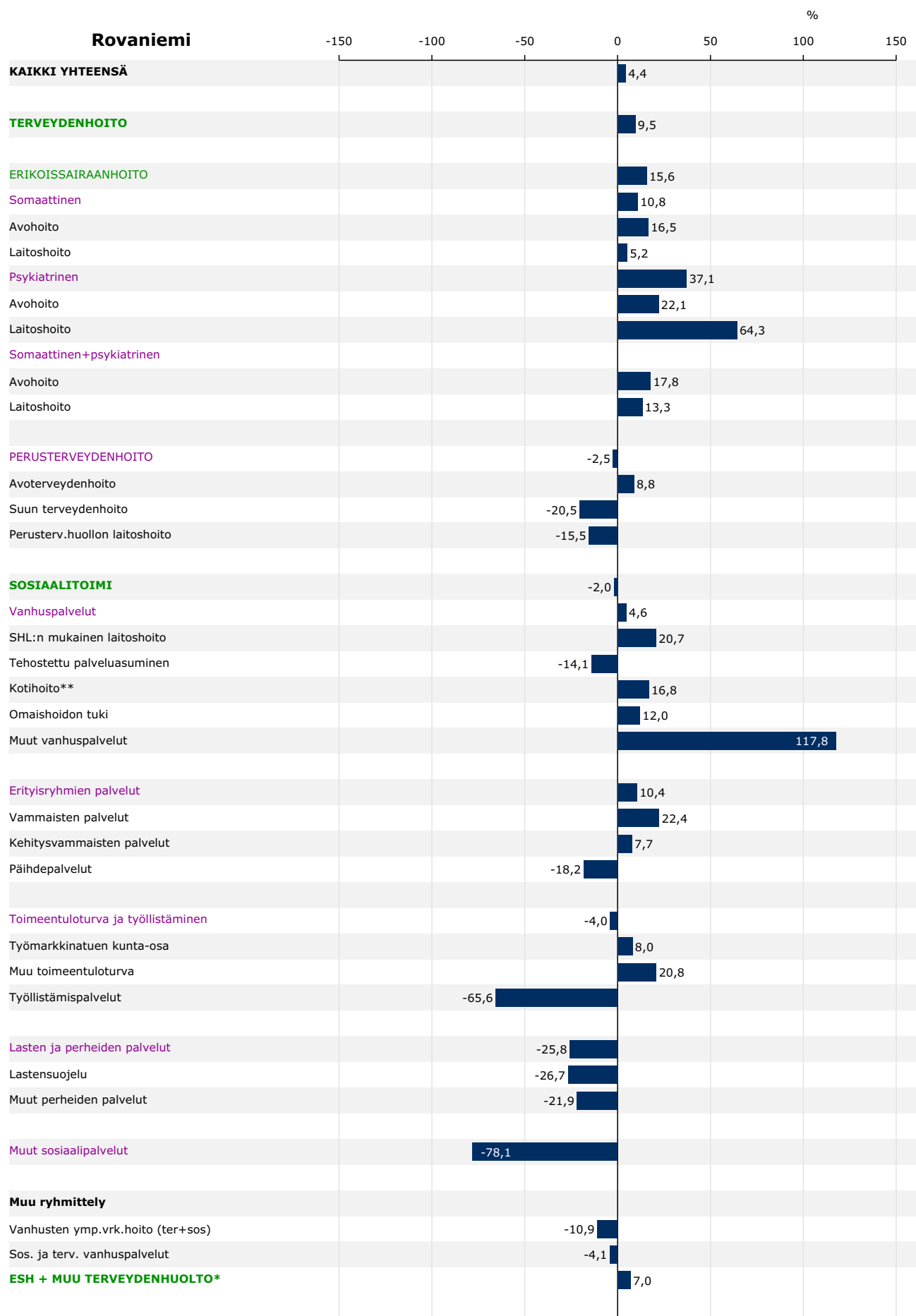
Rovaniemen sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	931	665	1 101	1 622	2 171	3 095	3 418	1 435	89 571 175
Somaattinen	922	486	669	1 132	1 994	3 064	3 398	1 105	68 984 006
Avohoito	465	388	404	652	951	1 253	1 182	582	36 330 210
Laitoshoito	457	98	265	480	1 043	1 811	2 216	523	32 653 796
Psykiatrinen	8	179	432	490	177	31	20	330	20 587 169
Avohoito	3	77	212	348	133	16	9	188	11 712 375
Laitoshoito	5	102	220	142	44	14	11	142	8 874 794
PERUSTERVEYDENHUOLTO	675	597	334	401	892	1 655	3 678	606	37 840 464
Avoterveydenhuolto	596	332	247	263	615	870	1 683	391	24 395 007
Suun terveydenhuolto	79	265	82	78	56	38	20	91	5 668 901
Peruster.huollon laitoshoito			5	60	221	747	1 975	125	7 776 556
SOSIAALITOIMI	959	1 698	694	597	1 047	4 561	16 400	1 392	86 906 130
Vanhuspalvelut			3	35	686	4 026	14 764	640	39 953 817
SHL:n mukainen laitoshoito			2	27	64	455	1 859	81	5 041 128
Tehostettu palveluasuminen					259	1 652	6 929	276	17 224 109
Kotihoito			1	8	216	1 444	4 310	204	12 704 258
Omaishoidon tuki					63	215	410	28	1 762 562
Muut vanhuspalvelut					84	260	1 255	52	3 221 760
Erityisryhmien palvelut	214	657	418	351	333	507	1 579	432	26 956 596
Vammaisten palvelut	35	69	81	142	209	489	1 555	158	9 891 323
Kehitysvammaisten palvelut	179	588	276	191	118	18	23	242	15 094 724
Päihdepalvelut			61	18	7	0		32	1 970 549
Toimeentuloturva ja työll.			199	188	24	21	36	131	8 206 051
Työmarkkinatuen kuntaosa			133	133				86	5 396 823
Muu toimeentuloturva			51	41	24	21	36	35	2 214 256
Työllistämispalvelut			15	15				10	594 972
Lasten ja perheiden palvelut	743	1 040	64	1	0			178	11 101 939
Lastensuojelu	550	852	51					141	8 777 201
Muut perheiden palvelut	193	188	13	1	0			37	2 324 738
Muut sosiaalipalvelut	2	2	11	22	4	8	22	11	687 727
KAIKKI YHTEENSÄ	2 565	2 960	2 130	2 620	4 110	9 311	23 496	3 433	214 317 769
Väestö 31.12.2017	4 757	5 569	27 783	12 747	6 558	3 631	1 375	62 420	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	931	665	1 101	1 622	2 171	3 095	3 418	1 435	
Avohoito	468	465	616	1 000	1 084	1 269	1 191	770	
Laitoshoito	462	200	485	622	1 087	1 825	2 227	665	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					543	2 855	10 764	387	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					907	4 773	16 739	661	
TERVEYDENHUOLTO	1 605	1 262	1 435	2 023	3 063	4 750	7 096	2 041	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 605	1 262	1 438	2 058	3 601	8 301	20 194	2 601	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Päynnystys on jaettu perusterveydenhuoltoon 3 302 134 € ja ershn avohoidon somaattiseen 2 418 963 €, nämä yhteensä 5 721 097 €.

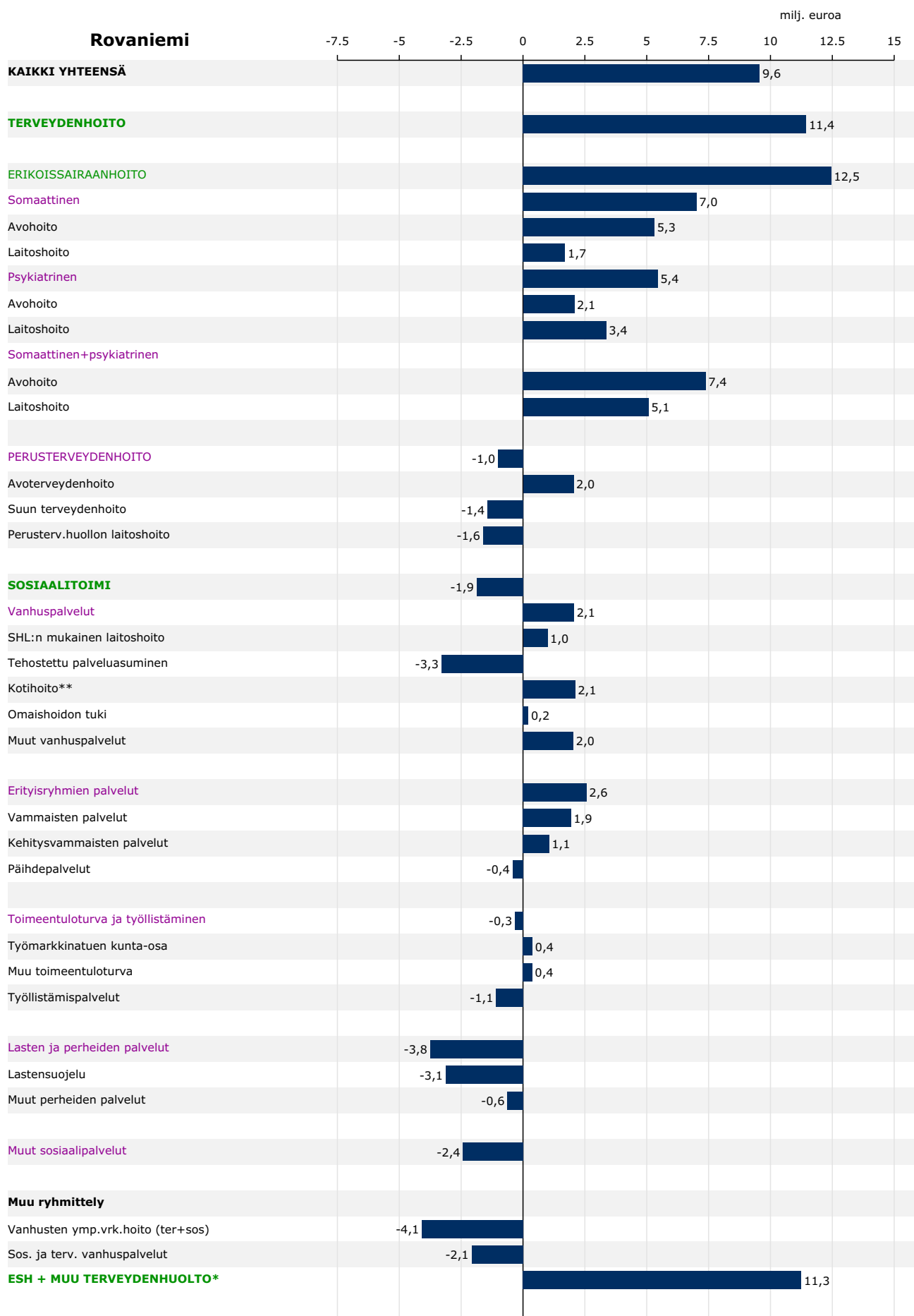
Kuvio 21. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 22. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.5 Järvenpää

Järvenpään sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 602 euroa/asukas) olivat vertailukuntien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 4,3 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 734 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 5,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 734	5,8 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 194	-6,5 %	43,7 %	
Muu terveydenhuolto**	1 540	17,7 %	56,3 %	
Erikoissairaanhoido	1 194	-6,5 %	33,1 %	Avohoitopainotteinen
Avohoito	605	-9,1 %	50,7 %	
Laitoshoito	589	-3,6 %	49,3 %	
Perusterveydenhuolto	778	18,9 %	21,6 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin
Sosiaalitoimi	1 631	7,1 %	45,3 %	
Vanhuspalvelut	805	13,2 %	49,3 %	
Erityisryhmien palvelut	407	2,9 %	25,0 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	106	-20,1 %	6,5 %	
Lasten ja perheiden palvelut	229	-2,0 %	14,0 %	
Muut sosiaalipalvelut	84	68,3 %	5,1 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 602	4,3 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskisuurissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskisuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Järvenpään erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 194 euroa/asukas) olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset toiseksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 890 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 303 euroa/asukas.

Järvenpään perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 778 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien kolmanneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 408 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 9,3 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 111 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kahdeksanneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 258 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien toiseksi suurimmat. Järvenpään suun terveydenhuollon kustannukset olivat 1,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 54,1 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

Järvenpään sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 631 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 7,1 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kuudenneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset kahdeksanneksi pienimmät.

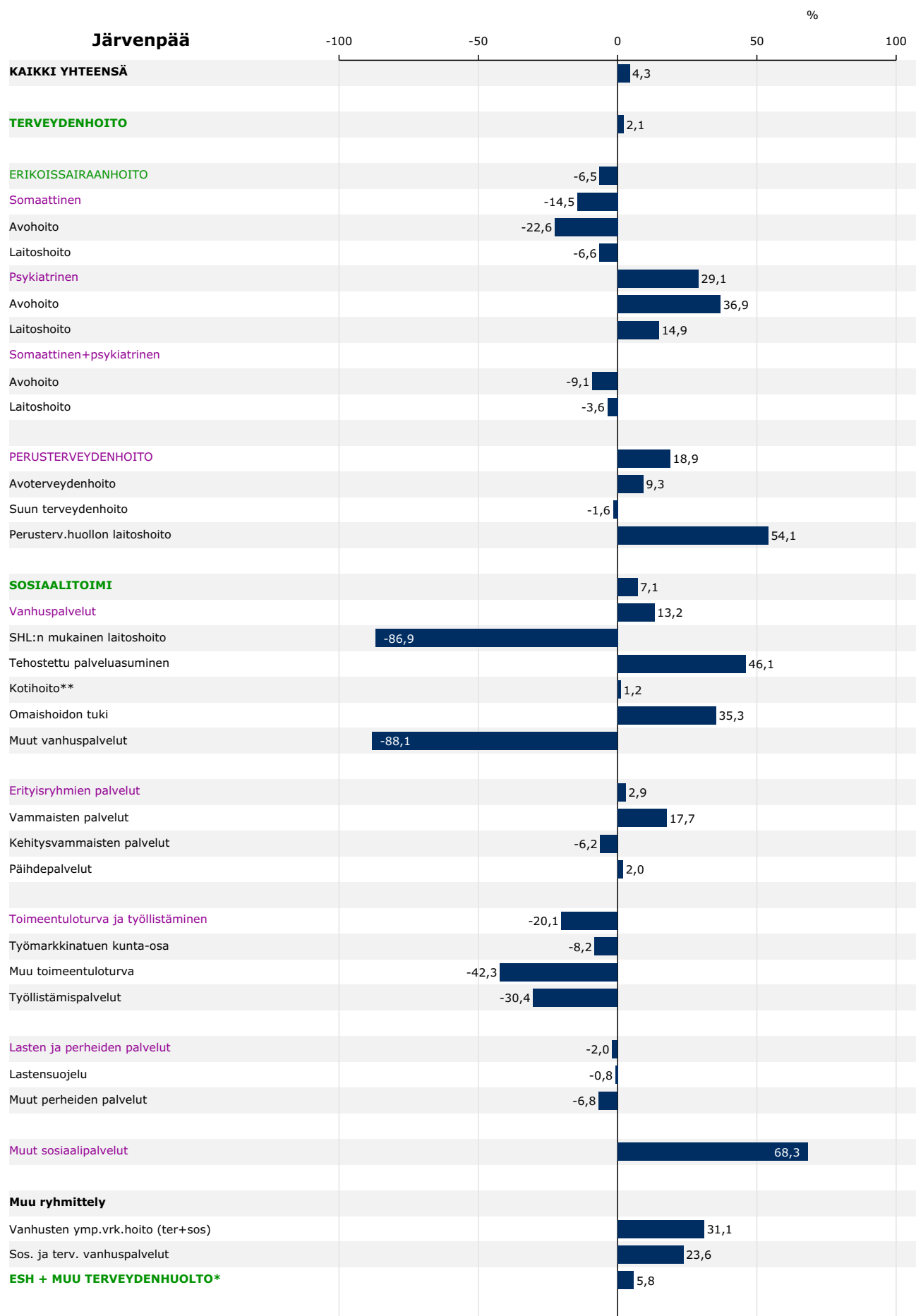
Järvenpään sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	746	592	963	1 121	1 786	2 466	2 827	1 132	48 197 106
Somaattinen	727	313	499	866	1 629	2 395	2 642	820	34 911 822
Avohoito	262	199	262	383	709	961	925	373	15 865 019
Laitoshoito	466	115	237	483	920	1 435	1 717	447	19 046 803
Psykiatrinen	19	279	465	255	157	71	185	312	13 285 284
Avohoito	18	181	317	202	107	14	10	215	9 144 752
Laitoshoito	1	98	148	53	50	56	175	97	4 140 532
PERUSTERVEYDENHUOLTO	733	676	365	504	990	2 332	5 149	685	29 166 646
Avoterveydenhuolto	662	354	262	298	538	1 007	1 021	386	16 453 955
Suun terveydenhuolto	72	322	88	101	97	84	80	112	4 780 044
Peruster.huollon laitoshoito			15	105	355	1 241	4 047	186	7 932 647
SOSIAALITOIMI	971	1 642	854	638	971	5 199	17 713	1 363	58 041 122
Vanhuspalvelut					617	4 595	16 318	528	22 494 207
SHL:n mukainen laitoshoito					16	83	100	7	307 051
Tehostettu palveluasuminen					318	2 900	12 134	353	15 039 947
Kotihoito					203	1 305	3 592	137	5 847 680
Omaishoidon tuki					76	281	451	28	1 201 957
Muut vanhuspalvelut					4	26	42	2	97 572
Erityisryhmien palvelut	89	359	481	271	291	586	1 386	393	16 729 483
Vammaisten palvelut	32	56	76	127	224	530	1 384	138	5 878 085
Kehitysvammaisten palvelut	57	303	353	90	29	52		216	9 199 513
Päihdepalvelut		0	52	54	38	4	1	39	1 651 885
Toimeentuloturva ja työll.		0	149	207	8	5	3	110	4 690 257
Työmarkkinatuen kuntaosa			93	156				74	3 131 243
Muu toimeentuloturva		0	28	17	8	5	3	17	734 692
Työllistämispalvelut			28	33				19	824 322
Lasten ja perheiden palvelut	882	1 282	121					246	10 465 858
Lastensuojelu	664	973	121					199	8 483 412
Muut perheiden palvelut	217	309						47	1 982 446
Muut sosiaalipalvelut		0	104	160	54	12	6	86	3 661 317
KAIKKI YHTEENSÄ	2 451	2 910	2 183	2 263	3 746	9 997	25 689	3 181	135 404 874
Väestö 31.12.2017	3 423	4 009	19 141	8 664	4 713	1 979	643	42 572	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	746	592	963	1 121	1 786	2 466	2 827	1 132	
Avohoito	280	379	579	585	816	975	935	587	
Laitoshoito	467	213	384	536	970	1 491	1 892	545	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					689	4 224	16 281	427	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					972	5 836	20 366	595	
TERVEYDENHUOLTO	1 480	1 268	1 329	1 625	2 776	4 798	7 976	1 817	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 480	1 268	1 329	1 625	3 313	9 086	23 802	2 315	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Merkittäviä muutoksia verrattuna vuoteen 2016 olivat Järvenpään uuden sosiaali- ja terveyskeskuksen JUSTin ja uuden ympärivuorokautisen hoidon yksikön Vaabterakodin käyttöönotot. Ikääntyneiden laitoshoitoa eikä ikääntyneiden päivätoimintaa enää vuonna 2017 järjestetty omana toimintana. Perustoimeentulotuki siirtyi Kelan vastuulle.

Kuvio 23. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 24. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.6 Lohja

Lohjan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 506 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 1,5 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 573 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien yhdeksänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 0,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 573	-0,4 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen
Erikoissairaanhoidon	1 287	0,9 %	50,0 %	
Muu terveydenhuolto**	1 286	-1,7 %	50,0 %	
Erikoissairaanhoidon	1 287	0,9 %	36,7 %	Avohoidon painotteinen
Avohoidon	744	11,8 %	57,8 %	
Laitoshoidon	543	-11,0 %	42,2 %	
Perusterveydenhuolto	639	-2,3 %	18,2 %	
Sosiaalitoimen	1 580	3,7 %	45,1 %	
Vanhuspalvelujen	740	4,1 %	46,8 %	
Erityisryhmien palvelut	409	3,3 %	25,9 %	Painottuneisuutta lasten ja perheiden palveluihin
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	122	-7,8 %	7,7 %	
Lasten ja perheiden palvelut	283	21,1 %	17,9 %	
Muut sosiaalipalvelut	26	-48,6 %	1,6 %	
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 506	1,5 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiarvoissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvojen kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Lohjan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 287 euroa/asukas) olivat vertailukuntien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,9 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset kuudenneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 075 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 212 euroa/asukas.

Lohjan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 639 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kuudenneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 358 euroa/asukas, olivat vertailukuntien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,3 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 123 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 159 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kahdeksänneksi pienimmät. Lohjan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 9,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 5,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Lohjan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 580 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 3,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien yhdeksänneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset seitsemänneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kahdeksänneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset neljänneksi suurimmat.

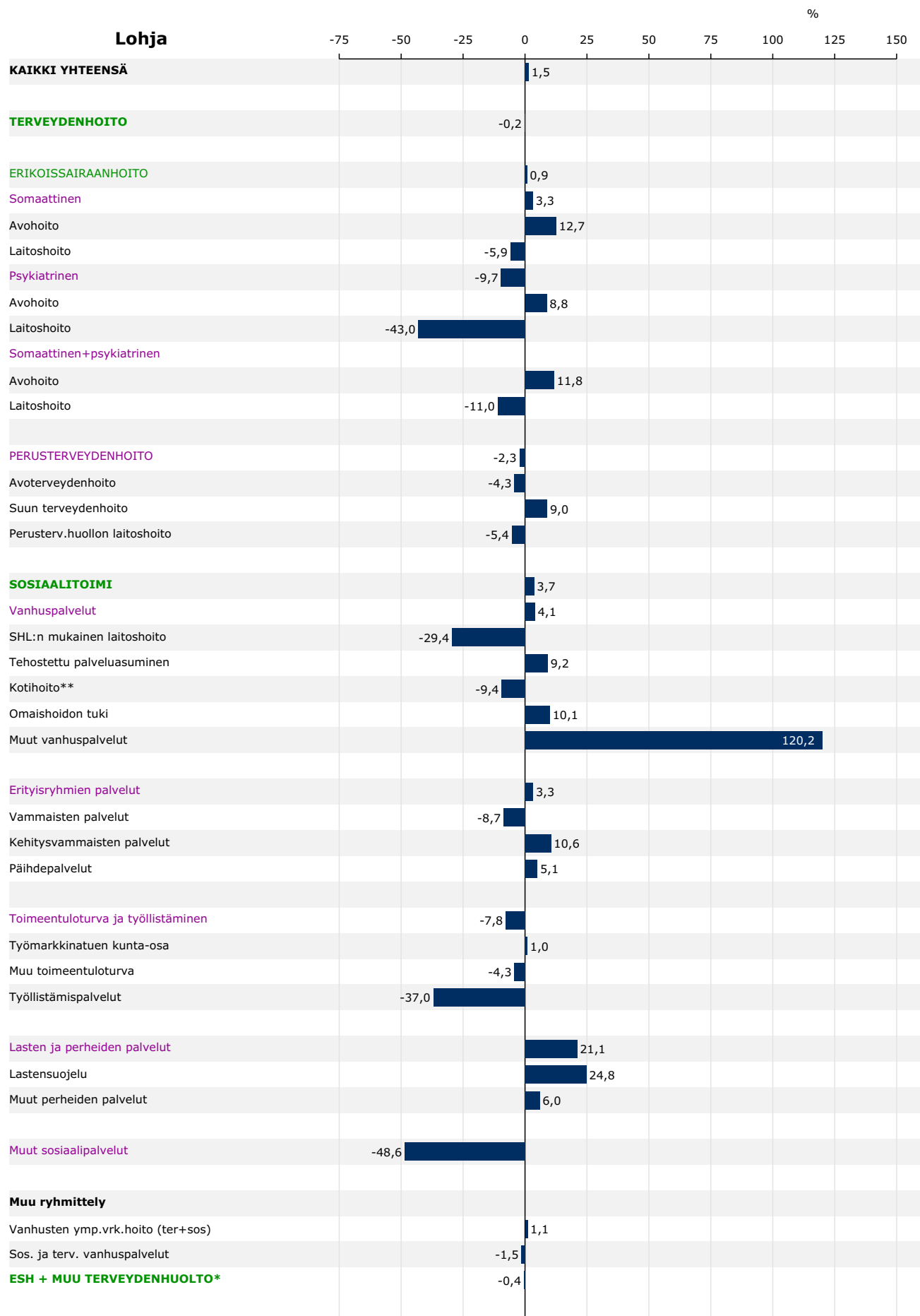
Lohjan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	778	662	1 012	1 277	2 038	2 593	2 599	1 301	60 846 088
Somaattinen	758	331	666	1 138	2 010	2 544	2 598	1 094	51 202 690
Avohoito	399	244	397	646	1 044	1 186	996	590	27 605 101
Laitoshoito	360	87	270	491	966	1 358	1 602	504	23 597 589
Psykiatrinen	20	330	346	139	28	48	1	206	9 643 398
Avohoito	20	275	284	73	20	13	1	159	7 415 815
Laitoshoito		56	62	66	8	35		48	2 227 583
PERUSTERVEYDENHUOLTO	476	506	434	486	770	1 598	3 033	641	30 004 994
Avoterveydenhuolto	448	271	292	322	470	618	571	359	16 817 761
Suun terveydenhuolto	28	235	132	116	105	99	56	124	5 800 708
Peruster.huollon laitoshoito			10	49	195	881	2 406	158	7 386 525
SOSIAALITOIMI	637	1 152	1 180	638	1 139	4 343	14 417	1 547	72 383 640
Vanhuspalvelut					803	4 104	14 197	725	33 901 308
SHL:n mukainen laitoshoito					39	253	1 252	52	2 446 474
Tehostettu palveluasuminen					362	2 310	8 151	400	18 699 676
Kotihoito					263	1 009	3 224	180	8 443 331
Omaishoidon tuki					67	215	375	32	1 517 101
Muut vanhuspalvelut					73	317	1 195	60	2 794 726
Erityisryhmien palvelut	74	199	580	395	326	231	215	401	18 747 339
Vammaisten palvelut	43	30	109	165	201	173	215	128	5 987 553
Kehitysvammaisten palvelut	30	168	411	187	87	56		235	10 979 105
Päihdepalvelut		1	60	43	39	2		38	1 780 681
Toimeentuloturva ja työll.			202	174	9	7	5	118	5 538 497
Työmarkkinatuen kuntaosa			124	126				76	3 541 991
Muu toimeentuloturva			49	26	9	7	5	27	1 241 436
Työllistämispalvelut			29	22				16	755 070
Lasten ja perheiden palvelut	559	946	371	4				278	12 984 739
Lastensuojelu	422	751	321					229	10 693 916
Muut perheiden palvelut	137	195	50	4				49	2 290 823
Muut sosiaalipalvelut	5	6	27	65	0	0		26	1 211 757
KAIKKI YHTEENSÄ	1 891	2 319	2 627	2 400	3 947	8 534	20 049	3 489	163 234 722
Väestö 31.12.2017	3 228	4 639	18 193	10 230	6 194	3 184	1 117	46 785	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	778	662	1 012	1 277	2 038	2 593	2 599	1 301	
Avohoito	419	519	681	719	1 064	1 200	997	749	
Laitoshoito	360	143	332	557	974	1 393	1 602	552	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					596	3 444	11 808	551	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					998	4 985	16 603	823	
TERVEYDENHUOLTO	1 254	1 168	1 447	1 763	2 808	4 191	5 632	1 942	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 254	1 168	1 447	1 763	3 472	7 763	18 259	2 574	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Suun terveydenhuollon kustannukset ovat laskeneet keskittämisen johdosta huomattavasti vaikeaa vertailussa keskiarvon yläpuolella onkin. Vanhainkoti Niilonpirtin siirtyessä uuteen rakennukseen ja toiminnan muuttuessa tehostetuksi palveluasumiseksi tämä vähensi SHL:n mukaisen laitoshoidon kustannuksia ja lisäsi samalla tehostetun palveluasumisen kustannuksia. Muissa vanhuspalveluissa on esitetty omaishoidon vapaiden kustannukset aiemmista vuosista poiketen joka näkyy vertailussa kustannusten nousuna ko. kohdassa.

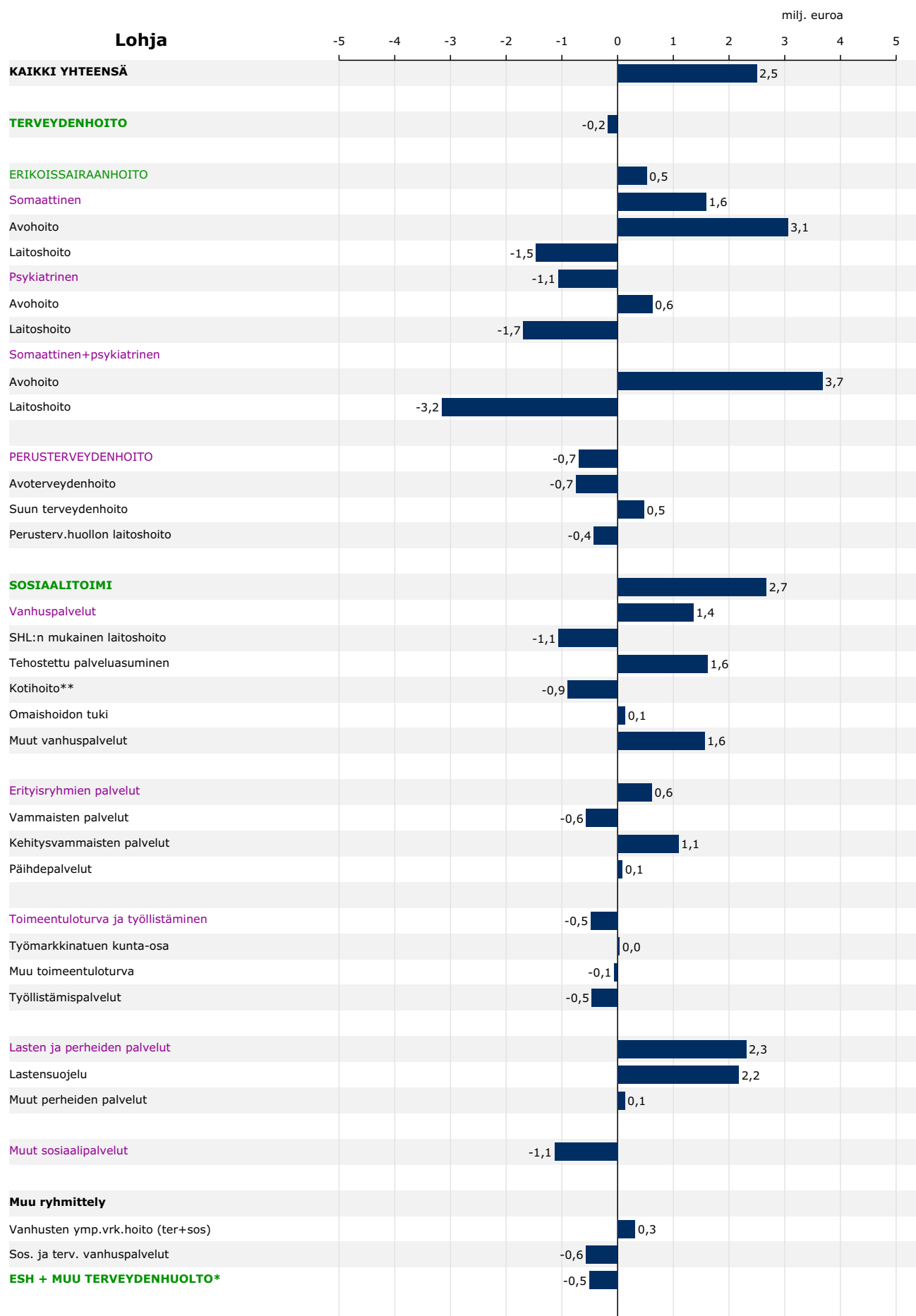
Kuvio 25. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 26. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.7 Salo

Salon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 466 euroa/asukas) olivat vertailukuntien seitsemänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,4 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 540 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 1,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 540	-1,7 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen
Erikoissairaanhoidon	1 287	0,9 %	50,7 %	
Muu terveydenhuolto**	1 253	-4,2 %	49,3 %	
Erikoissairaanhoidon	1 287	0,9 %	37,1 %	Avohoidon painotteinen
Avohoidon	712	7,1 %	55,4 %	
Laitoshoidon	574	-5,9 %	44,6 %	
Perusterveydenhuolto	689	5,3 %	19,9 %	
Sosiaalitoimen	1 490	-2,1 %	43,0 %	Painottuneisuutta toimeentuloturvaa ja työllistämispalveluihin
Vanhuspalvelut	621	-12,7 %	41,7 %	
Erikoisryhmien palvelut	411	3,8 %	27,6 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	165	24,2 %	11,1 %	
Lasten ja perheiden palvelut	266	13,7 %	17,8 %	
Muut sosiaalipalvelut	28	-44,2 %	1,9 %	
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 466	0,4 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiarvoissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvojen kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Salon erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 287 euroa/asukas) olivat vertailukuntien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,9 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset seitsemänneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 073 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 213 euroa/asukas.

Salon perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 689 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien viidenneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 407 euroa/asukas, olivat vertailukuntien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 8,9 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 108 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 174 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kuudenneksi suurimmat. Salonsuun terveydenhuollon kustannukset olivat 4,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 3,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

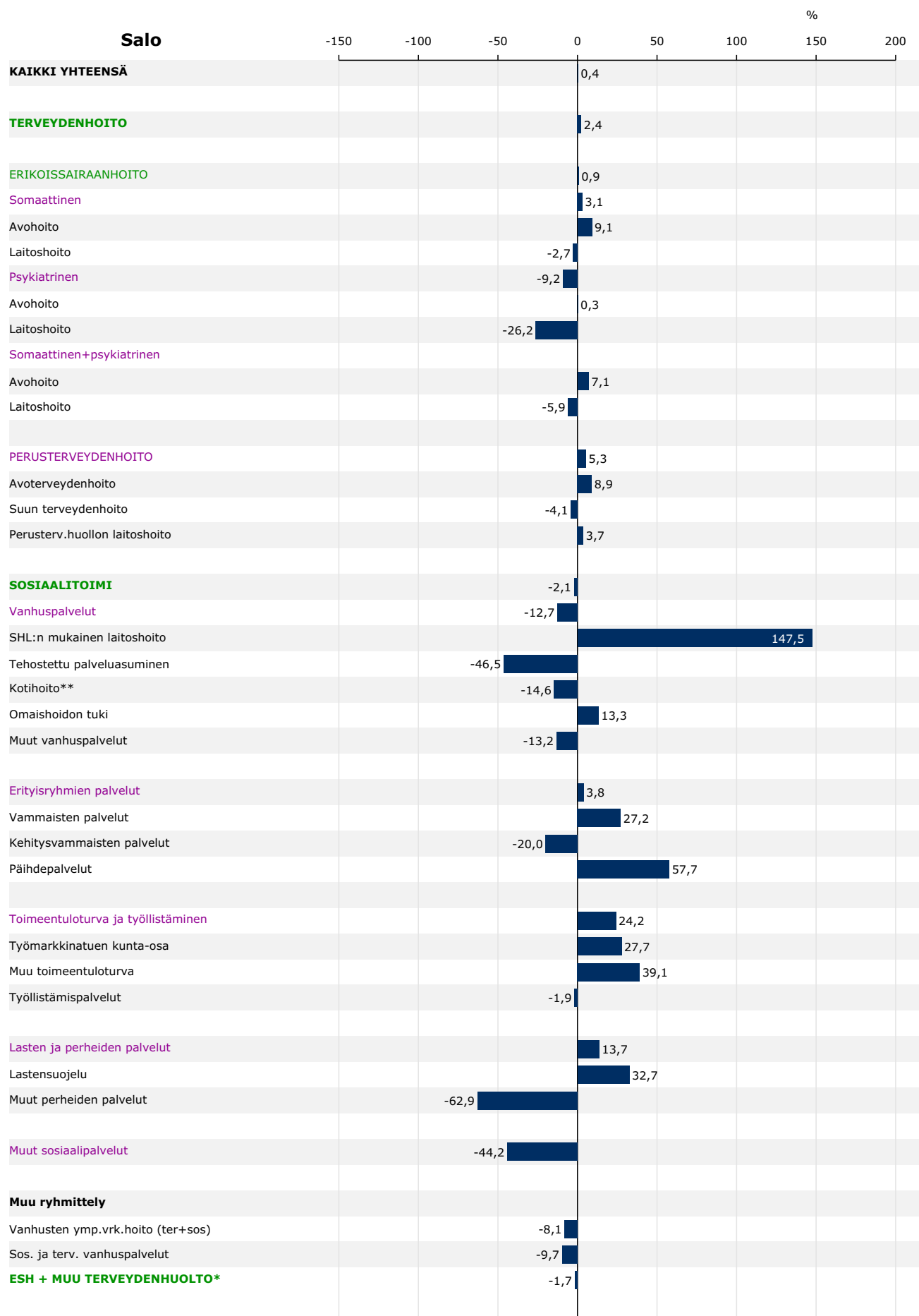
Salon sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 490 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 2,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kahdeksanneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset kuudenneksi suurimmat.

Salon sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	686	864	937	1 153	1 914	2 984	3 923	1 361	72 124 802
Somaattinen	667	353	655	988	1 872	2 892	3 825	1 155	61 185 328
Avohoito	383	297	421	582	901	1 193	912	587	31 125 807
Laitoshoito	284	56	234	406	971	1 699	2 913	567	30 059 521
Psykiatrinen	19	511	283	165	42	92	98	206	10 939 474
Avohoito	19	202	249	107	28	15	9	143	7 552 466
Laitoshoito		309	33	57	14	77	90	64	3 387 008
PERUSTERVEYDENHUOLTO	814	805	448	439	801	1 431	3 382	726	38 445 722
Avoterveydenhuolto	636	571	346	308	470	495	451	409	21 644 790
Suun terveydenhuolto	178	234	96	85	85	86	33	107	5 644 753
Peruster.huollon laitoshoito			7	46	246	850	2 897	211	11 156 179
SOSIAALITOIMI	1 869	1 561	919	686	913	3 380	13 491	1 594	84 436 974
Vanhuspalvelut					611	3 066	13 120	764	40 475 017
SHL:n mukainen laitoshoito					130	828	4 572	236	12 485 950
Tehostettu palveluasuminen					187	839	4 661	248	13 133 076
Kotihoito					189	957	3 297	211	11 203 818
Omaishoidon tuki					55	290	285	40	2 105 259
Muut vanhuspalvelut					50	152	305	29	1 546 914
Erityisryhmien palvelut	349	383	471	427	293	314	371	405	21 461 485
Vammaisten palvelut	170	168	242	126	93	98	129	170	8 982 983
Kehitysvammaisten palvelut	179	216	148	195	184	200	242	179	9 461 989
Päihdepalvelut			81	106	16	15		57	3 016 513
Toimeentuloturva ja työll.			272	246				156	8 258 019
Työmarkkinatuen kuntaosa			154	166				94	4 965 410
Muu toimeentuloturva			69	56				38	2 011 143
Työllistämispalvelut			50	25				24	1 281 466
Lasten ja perheiden palvelut	1 520	1 164	122					243	12 883 955
Lastensuojelu	1 445	1 072	114					227	12 033 407
Muut perheiden palvelut	75	92	8					16	850 548
Muut sosiaalipalvelut		14	54	12	9			26	1 358 498
KAIKKI YHTEENSÄ	3 369	3 230	2 305	2 278	3 628	7 795	20 796	3 680	195 007 498
Väestö 31.12.2017	3 172	4 823	20 044	11 395	7 705	4 070	1 775	52 984	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	686	864	937	1 153	1 914	2 984	3 923	1 361	
Avohoito	402	499	670	689	929	1 208	920	730	
Laitoshoito	284	365	267	464	985	1 776	3 002	631	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					563	2 517	12 131	641	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					857	3 916	16 018	922	
TERVEYDENHUOLTO	1 500	1 669	1 385	1 592	2 715	4 415	7 305	2 087	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 500	1 669	1 385	1 592	3 221	7 039	19 836	2 782	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

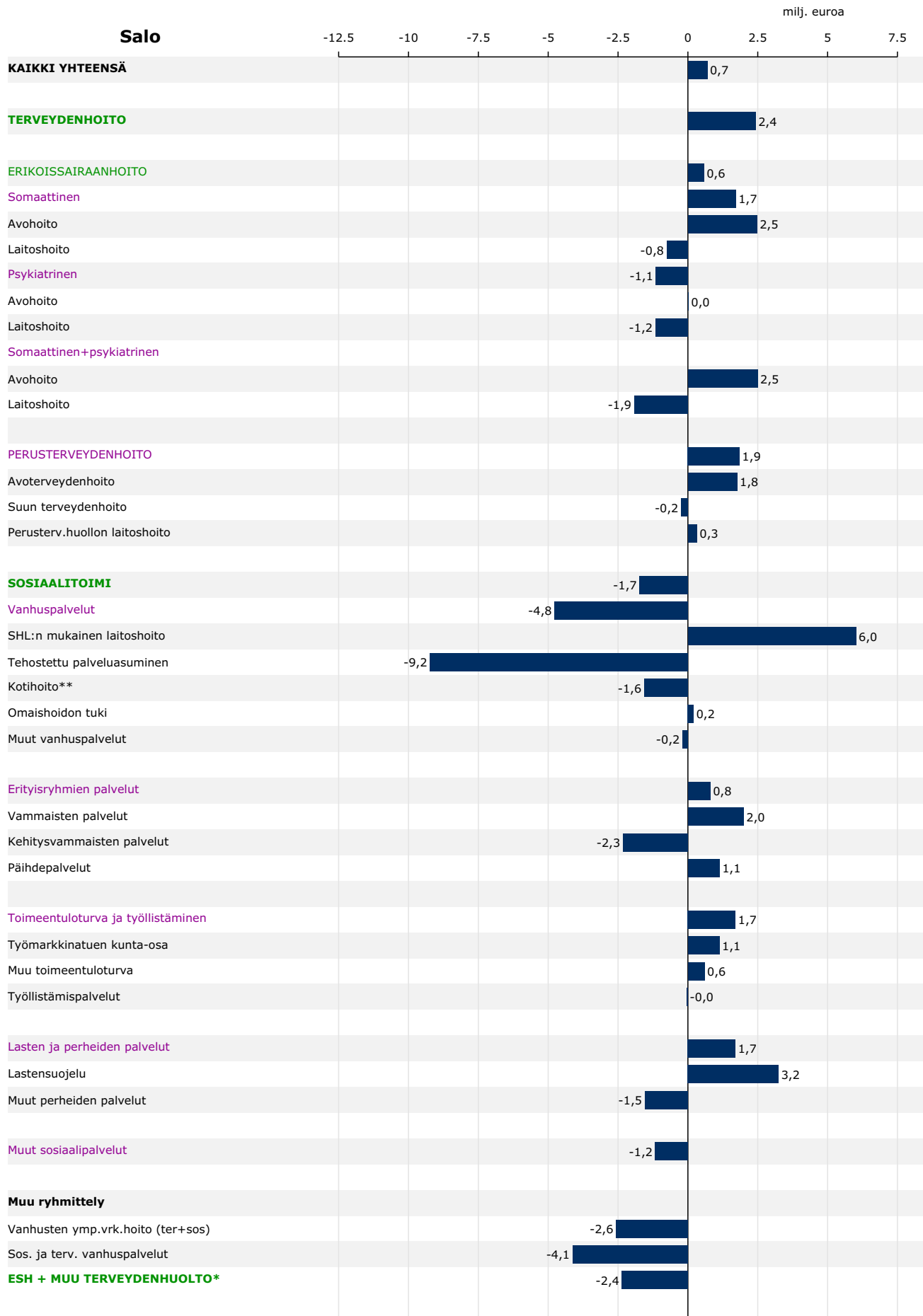
Kuvio 27. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 28. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.8 Rauma

Rauman sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 387 euroa/asukas) olivat vertailukuntien yhdeksänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 1,9 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 563 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kahdeksanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 0,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 563	-0,8 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 237	-3,1 %	48,3 %	
Muu terveydenhuolto**	1 326	1,3 %	51,7 %	
Erikoissairaanhoido	1 237	-3,1 %	36,5 %	Avohoidon ja laitoshoidon suhde samankaltainen kuin keskisuurissa kunnissa keskimäärin
Avohoito	597	-10,3 %	48,2 %	
Laitoshoito	641	4,9 %	51,8 %	
Perusterveydenhuolto	640	-2,1 %	18,9 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin
Sosiaalitoimi	1 510	-0,8 %	44,6 %	
Vanhuspalvelut	756	6,4 %	50,1 %	
Erityisryhmien palvelut	310	-21,6 %	20,5 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	94	-29,2 %	6,2 %	
Lasten ja perheiden palvelut	264	12,8 %	17,5 %	Painottuneisuutta lasten ja perheiden palveluihin
Muut sosiaalipalvelut	86	73,0 %	5,7 %	Painottuneisuutta muihin sosiaalipalveluihin
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 387	-1,9 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskisuurissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskisuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Rauman erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 237 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 3,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien yhdeksänneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset kahdeksanneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 018 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 219 euroa/asukas.

Rauman perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 640 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien seitsemänneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 399 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 6,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 132 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 110 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien pienimmät. Rauman suun terveydenhuollon kustannukset olivat 16,6 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 34,3 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Rauman sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 510 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kolmanneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset seitsemänneksi suurimmat.

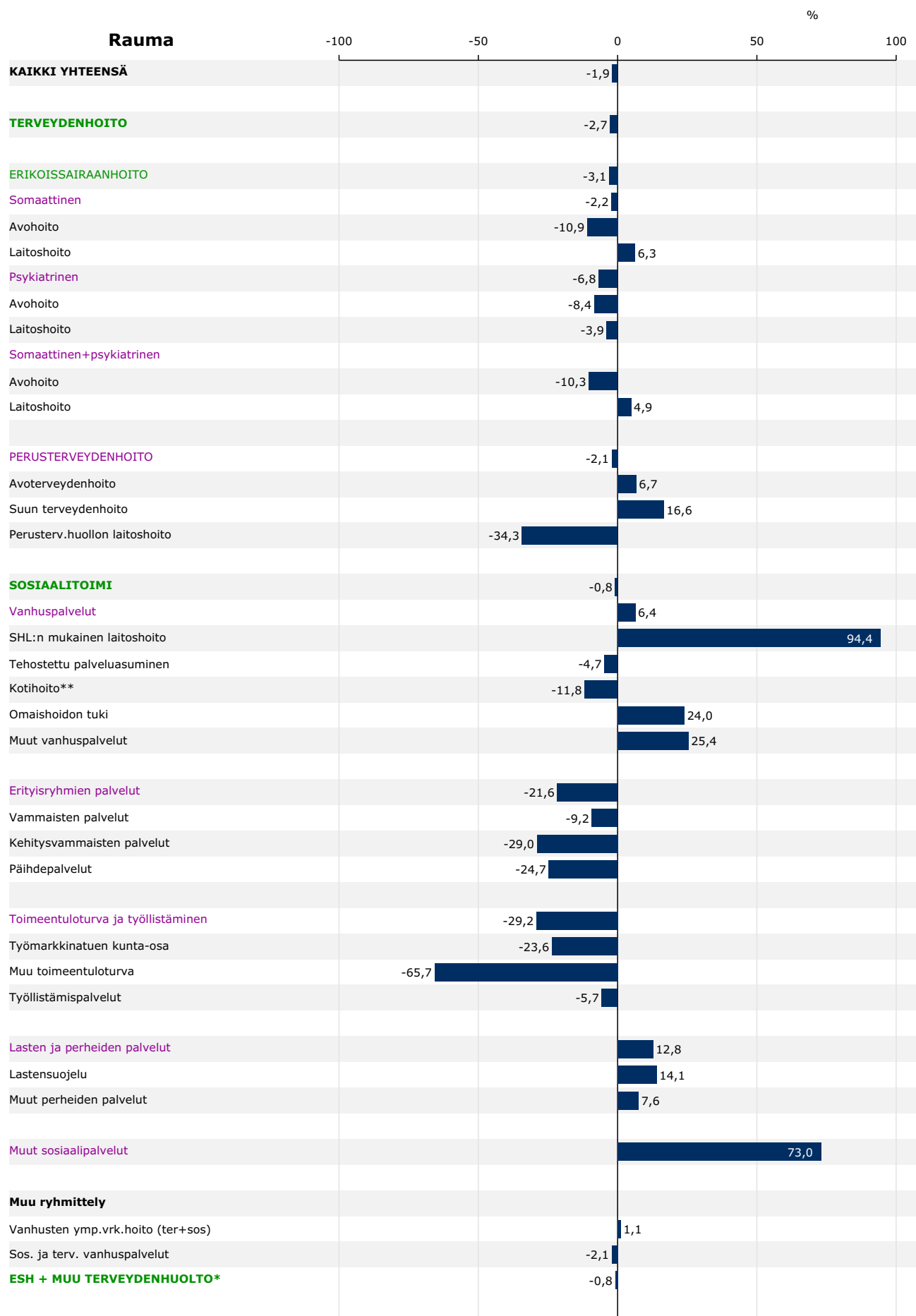
Rauman sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	916	664	934	1 116	1 888	2 750	3 107	1 287	50 979 006
Somaattinen	858	406	587	971	1 813	2 666	3 072	1 075	42 597 269
Avohoito	360	307	303	504	774	980	639	476	18 846 632
Laitoshoito	498	100	284	468	1 038	1 686	2 433	599	23 750 637
Psykiatrinen	58	257	347	145	76	84	35	212	8 381 737
Avohoito	57	180	233	79	18	15	3	132	5 227 820
Laitoshoito	1	77	114	66	57	68	32	80	3 153 917
PERUSTERVEYDENHUOLTO	758	868	420	417	735	1 398	2 491	662	26 219 665
Avoterveydenhuolto	642	468	317	263	452	741	762	405	16 029 033
Suun terveydenhuolto	117	401	100	121	103	103	49	129	5 121 731
Peruster.huollon laitoshoito			3	33	179	554	1 680	128	5 068 901
SOSIAALITOIMI	798	1 416	748	630	1 276	4 859	15 539	1 635	64 771 522
Vanhuspalvelut				4	978	4 213	13 700	889	35 236 254
SHL:n mukainen laitoshoito					85	643	3 686	177	7 020 676
Tehostettu palveluasuminen				4	396	2 173	6 331	421	16 669 227
Kotihoito					202	1 003	3 342	210	8 310 478
Omaishoidon tuki					133	232	179	42	1 651 583
Muut vanhuspalvelut					163	163	163	40	1 584 290
Erityisryhmien palvelut	107	266	284	247	245	577	1 566	320	12 696 149
Vammaisten palvelut	19	22	33	87	140	509	1 553	141	5 598 026
Kehitysvammaisten palvelut	89	237	225	111	67	44		151	5 969 540
Päihdepalvelut		7	26	49	38	23	12	28	1 128 583
Toimeentuloturva ja työll.			132	175	10	10	35	92	3 650 581
Työmarkkinatuen kuntaosa			87	107	3			57	2 273 871
Muu toimeentuloturva			11	13	7	10	35	10	401 897
Työllistämispalvelut			34	54				25	974 813
Lasten ja perheiden palvelut	627	1 098	274	11	14	6	2	246	9 731 363
Lastensuojelu	419	949	233					199	7 874 262
Muut perheiden palvelut	208	149	40	11	14	6	2	47	1 857 101
Muut sosiaalipalvelut	64	52	59	193	28	53	237	87	3 457 175
KAIKKI YHTEENSÄ	2 473	2 948	2 102	2 163	3 899	9 007	21 138	3 583	141 970 193
Väestö 31.12.2017	2 632	3 236	15 867	8 143	5 480	3 009	1 253	39 620	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	916	664	934	1 116	1 888	2 750	3 107	1 287	
Avohoito	417	487	536	583	793	995	642	608	
Laitoshoito	498	177	397	534	1 095	1 755	2 466	679	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					660	3 369	11 697	686	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 157	4 767	15 380	978	
TERVEYDENHUOLTO	1 674	1 532	1 354	1 533	2 623	4 148	5 599	1 948	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 674	1 532	1 354	1 537	3 306	7 966	18 957	2 756	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Raumalla ei tehty enää Kela-siirtymäajalla perustoimeentulotukepäätöksiä. Pieni kuluerä tuli erilaisista taannehtivista maksuista. Työntekijöitä ei vähennetty eikä uudelleen sijoitettu Kelaan siirtymisen takia. Yhden määräaikaisen toimistosihteerin työsuhde päättyi.

Kuvio 29. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 30. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhus- ja ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.9 Kirkkonummi

Kirkkonummen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 309 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kahdeksanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 479 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 479	-4,1 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoito	1 103	-13,5 %	44,5 %	
Muu terveydenhuolto**	1 375	5,1 %	55,5 %	
Erikoissairaanhoito	1 103	-13,5 %	33,4 %	Avohoidon ja laitoshoidon suhde samankaltainen kuin keskisuurissa kunnissa keskimäärin
Avohoito	531	-20,1 %	48,1 %	
Laitoshoito	572	-6,3 %	51,9 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin
Perusterveydenhuolto	622	-5,0 %	18,8 %	
Sosiaalitoimi	1 584	4,0 %	47,9 %	
Vanhuspalvelut	809	13,8 %	51,1 %	
Erityisryhmien palvelut	413	4,3 %	26,1 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	109	-18,1 %	6,9 %	
Lasten ja perheiden palvelut	215	-7,9 %	13,6 %	
Muut sosiaalipalvelut	38	-23,5 %	2,4 %	Sosiaalitoimipainotteinen
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 309	-4,2 %		

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskisuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Kirkkonummen erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 103 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 13,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset kuudenneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 868 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 235 euroa/asukas.

Kirkkonummen perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 622 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien neljänneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 357 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 102 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 162 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien yhdeksänneksi pienimmät. Kirkkonummen suun terveydenhuollon kustannukset olivat 9,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 3,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Kirkkonummen sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 584 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 4,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset seitsemänneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset seitsemänneksi pienimmät.

Kirkkonummen sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	801	510	779	1 024	1 858	2 606	2 565	1 005	39 379 578
Somaattinen	754	231	485	851	1 694	2 272	2 354	771	30 185 825
Avohoito	376	164	237	414	685	886	782	355	13 904 397
Laitoshoito	378	66	248	437	1 009	1 386	1 572	416	16 281 428
Psykiatrinen	47	279	294	172	164	334	211	235	9 193 753
Avohoito	47	245	193	101	72	89	70	151	5 895 947
Laitoshoito		34	101	71	92	245	142	84	3 297 806
PERUSTERVEYDENHUOLTO	564	546	335	372	916	1 765	3 374	542	21 226 463
Avoterveydenhuolto	472	298	232	234	570	787	1 129	329	12 881 096
Suun terveydenhuolto	92	247	88	79	89	106	106	107	4 198 252
Peruster.huollon laitoshoido			14	59	256	872	2 140	106	4 147 115
SOSIAALITOIMI	411	743	739	999	1 689	5 056	16 615	1 226	48 022 664
Vanhuspalvelut					962	4 329	15 519	459	17 985 643
SHL:n mukainen laitoshoido					188	1 181	2 893	103	4 017 292
Tehostettu palveluasuminen					384	1 760	7 774	203	7 935 671
Kotihoito					295	1 073	3 977	121	4 739 861
Omaishoidon tuki					82	285	540	27	1 045 333
Muut vanhuspalvelut					12	29	335	6	247 486
Erityisryhmien palvelut	42	183	229	671	712	709	1 096	376	14 735 940
Vammaisten palvelut	37	120	109	194	316	463	698	165	6 445 738
Kehitysvammaisten palvelut	5	63	80	442	377	243	399	185	7 262 389
Päihdepalvelut			39	35	19	3		26	1 027 813
Toimeentuloturva ja työll.			144	223	15	17		110	4 309 527
Työmarkkinatuen kuntaosa			74	130				59	2 297 699
Muu toimeentuloturva			42	37	15	17		28	1 094 951
Työllistämispalvelut			28	55				23	916 877
Lasten ja perheiden palvelut	356	550	331					241	9 457 282
Lastensuojelu	130	354	309					189	7 398 209
Muut perheiden palvelut	226	196	22					53	2 059 073
Muut sosiaalipalvelut	12	10	36	105				39	1 534 272
KAIKKI YHTEENSÄ	1 776	1 799	1 853	2 395	4 462	9 426	22 555	2 773	108 628 705
Väestö 31.12.2017	3 293	4 786	17 089	7 913	3 962	1 683	444	39 170	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	801	510	779	1 024	1 858	2 606	2 565	1 005	
Avohoito	423	410	430	516	756	975	851	505	
Laitoshoito	378	100	349	508	1 101	1 631	1 714	500	
Vanhusten ymp.vrk.hoido(ter+sos)					828	3 814	12 807	338	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 218	5 201	17 659	492	
TERVEYDENHUOLTO	1 366	1 056	1 114	1 396	2 773	4 371	5 939	1 547	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 366	1 056	1 114	1 396	3 640	8 385	20 583	1 973	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset Kirkkonummen kunnan kustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen nähden vertailukunnista eniten. Euroissa eniten kasvoivat lastensuojelun kustannukset 2,6 m€ eli 26,3 %. Kasvu kohtautui lastensuojelun sijaishuollon ostoisiin, joiden lisääntymiseen osin vaikuttivat sosiaalityöntekijöiden poikkeuksellinen vaihtuvuus ja viive uusien työntekijöiden rekrytoinnissa. Kasvusta huolimatta kustannukset jäivät vielä alle vertailukuntien keskiarvon. Kunnan oma terveyskeskussairaala lopetettiin alkuvuonna 2017 ja toiminta siirrettiin Espoon uuteen sairaalaan. Osa potilaista tarvitsi tehostetun asumispalvelupaikan, joiden kustannukset kasvoivat noin 2,0 m€. Ympäri vuorokautisen hoidon kasvu oli kaikkein 11,7 %. Sairaalan lakkautuessa lisättiin panostusta eli työntekijöitä myös kotikuntoutukseen ja kotiutuspalveluihin, jotka näkyvät kotihoidon kasvuna 0,6 m€ eli 15,8 %. Suun terveydenhuollon jonojen purkamiseksi jouduttiin lisäämään työpäiviä; kasvu 0,35 m€ eli 11,7 %. Muut sosiaalipalvelut kasvoivat 28 % eli 0,33 m€ jobtuen pakolaisten määrän lisääntymisestä.

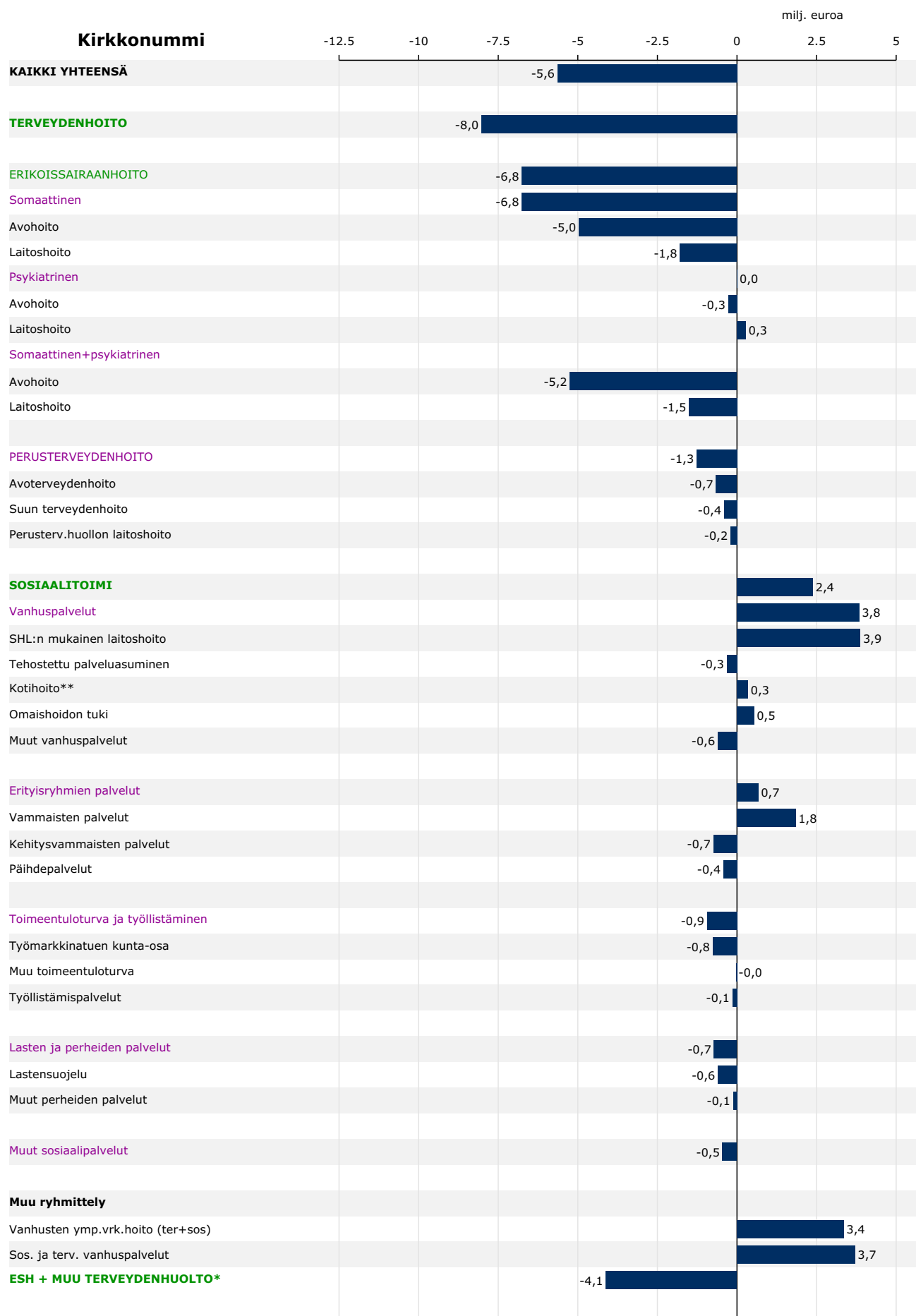
Kuvio 31. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 32. Asukasta kohti laskettujen ikävakioitujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.10 Porvoo

Porvoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 260 euroa/asukas) olivat vertailukuntien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 5,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 425 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 425	-6,2 %		Esh:n ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin
Erikoissairaanhoido	1 207	-5,4 %	49,8 %	
Muu terveydenhuolto**	1 218	-6,9 %	50,2 %	
Erikoissairaanhoido	1 207	-5,4 %	37,0 %	
Avohoido	626	-5,9 %	51,8 %	Avohoitopainotteinen
Laitoshoido	581	-4,8 %	48,2 %	
Perusterveydenhuolto	555	-15,1 %	17,0 %	
Sosiaalitoimi	1 497	-1,7 %	45,9 %	
Vanhuspalvelut	696	-2,1 %	46,5 %	
Erityisryhmien palvelut	412	4,0 %	27,5 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	180	35,9 %	12,0 %	Painottuneisuutta toimeentuloturvaan ja työllistämispalveluihin
Lasten ja perheiden palvelut	197	-15,8 %	13,1 %	
Muut sosiaalipalvelut	13	-73,6 %	0,9 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 260	-5,6 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Porvoon erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 207 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kahdeksanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 5,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset toiseksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 043 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 164 euroa/asukas.

Porvoon perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 555 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 307 euroa/asukas, olivat vertailukuntien pienimmät. Kustannukset olivat 17,9 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 103 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 146 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien neljänneksi pienimmät. Porvoon suun terveydenhuollon kustannukset olivat 8,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 13,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Porvoon sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 497 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien yhdeksänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 1,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kahdeksanneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset yhdeksänneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset kuudenneksi pienimmät.

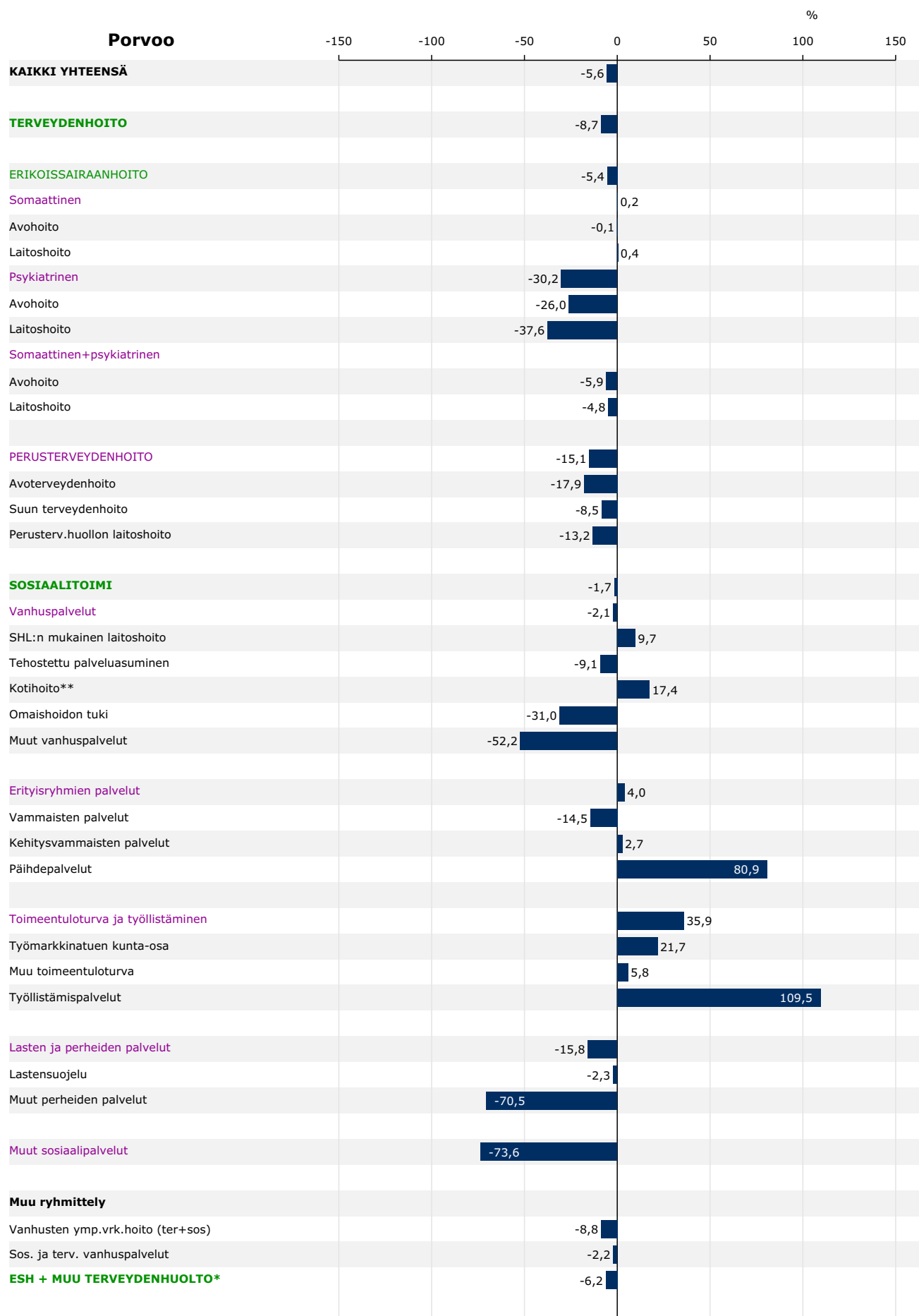
Porvoon sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)								€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+	Yhteensä	
ERIKOISSAIRAANHOITO	550	589	786	1 355	2 027	2 867	2 865	1 186	59 464 701
Somaattinen	550	505	557	1 167	1 879	2 828	2 832	1 022	51 249 815
Avohoito	310	327	314	591	862	1 168	1 111	507	25 433 826
Laitoshoito	239	177	242	576	1 017	1 660	1 720	515	25 815 989
Psykiatrinen		85	229	188	148	39	34	164	8 214 886
Avohoito		44	150	138	111	32	33	111	5 584 988
Laitoshoito		41	79	50	37	7	0	52	2 629 898
PERUSTERVEYDENHUOLTO	548	554	308	342	768	1 439	3 022	539	27 021 603
Avoterveydenhuolto	447	309	212	199	459	664	666	303	15 209 450
Suun terveydenhuolto	101	245	88	91	93	89	52	105	5 280 203
Peruster.huollon laitoshoito			8	51	217	686	2 304	130	6 531 950
SOSIAALITOIMI	898	1 171	980	715	1 014	3 842	14 957	1 411	70 770 833
Vanhuspalvelut				42	646	3 502	14 414	603	30 258 245
SHL:n mukainen laitoshoito				7	56	391	1 923	73	3 639 742
Tehostettu palveluasuminen				35	302	1 731	6 980	296	14 844 331
Kotihoito					234	1 180	4 987	205	10 292 252
Omaishoidon tuki					35	117	310	18	894 315
Muut vanhuspalvelut					19	82	214	12	587 605
Erityisryhmien palvelut	107	419	507	395	324	297	512	410	20 578 932
Vammaisten palvelut	35	106	68	131	177	255	500	116	5 822 349
Kehitysvammaisten palvelut	72	313	347	178	71	18		227	11 410 100
Päihdepalvelut		0	91	86	77	24	11	67	3 346 483
Toimeentuloturva ja työll.			297	249	26	9	8	179	8 983 946
Työmarkkinatuen kuntaosa			137	173	10			94	4 698 683
Muu toimeentuloturva			48	37	16	9	8	30	1 523 123
Työllistämispalvelut			113	39				55	2 762 140
Lasten ja perheiden palvelut	751	727	160	26	16	33	24	205	10 277 646
Lastensuojelu	711	697	142	22	16	33	24	191	9 577 644
Muut perheiden palvelut	40	30	17	3	0	0		14	700 002
Muut sosiaalipalvelut	40	26	17	4	2			13	672 064
KAIKKI YHTEENSÄ	1 996	2 315	2 074	2 412	3 808	8 148	20 844	3 135	157 257 137
Väestö 31.12.2017	3 752	5 015	20 861	10 357	6 128	2 974	1 072	50 159	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	550	589	786	1 355	2 027	2 867	2 865	1 186	
Avohoito	310	371	464	729	973	1 200	1 144	618	
Laitoshoito	239	218	321	626	1 054	1 667	1 721	567	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					575	2 809	11 207	398	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					863	4 188	16 718	633	
TERVEYDENHUOLTO	1 098	1 143	1 094	1 697	2 795	4 306	5 887	1 724	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 098	1 143	1 094	1 739	3 387	7 609	19 777	2 298	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

SHL:n mukaiset laitoshoiton kustannukset ovat laskeneet. Vanhainkodin varahenkilöstö on siirretty tehostetun palveluasumisen resurssipooliin ja sen toimintakulut raportoidaan kokonaisuudessaan tehostetussa palveluasumisessa. Eläkemenoperusteiset ja varhaiseläkemenoperusteiset maksut ovat laskeneet. Kuntoutus-/intervalliosasto on yhdistetty perusterveydenhuollon vuodeosaston toimintaan lokakuussa 2017, jonka jälkeen kustannukset siltä osin tässä kategoriassa ovat jääneet pois. Muissa vanhuspalveluissa vuonna 2016 raportoitu ikäihmisten kuntoutustiimi on siirretty avoterveydenhuollon fysioterapiayksikköön. Tämä siirto on nostanut myös avoterveydenhuollon yli 85-vuotiaiden kustannuksia, mutta kokonaisuudessaan avoh:n kulut eivät muuttuneet yli 10 %. Työllisyyspalveluiden kustannukset ovat kasvaneet. Asiakkaiden määrä on lisääntynyt. Tämä johtuu palkkatukityöllistämisen lisäämisestä sekä muun toiminnan kehittämistä ja tehostamisesta. Muiden sosiaalipalveluiden kustannusten pienemiseen vaikuttaa se, että maahanmuuttajapalveluiden kustannukset ovat pienentyneet. Tulkekauskulut on siirretty vuonna 2017 palveluita tarjoaville yksiköille. Pakolaisten perustotu siirretty Kelalle. Perustotun siirryttyä Kelalle seitsemän etuuskesittelijän virkaa lakkautettiin. Osa viroista oli jo vuoden 2016 lopussa täytetty määräaikaisilla, osa siirtyi kaupungin sisällä toisiin tehtäviin. Vain yksi irtisanotuista ei siinä vaiheessa saanut kaupungin sisältä toista paikkaa. Perustoimeentulotukea on maksettu vuonna 2017 n. 150 000 euroa. 2016 -> 2017 ennaltaehkäisevä totu nousi kokonaisuudessaan n. 100 000 e. Lapsiperhetyön osalta toimeentulotuki siirrettiin vuonna 2017 lastensuojeluun.

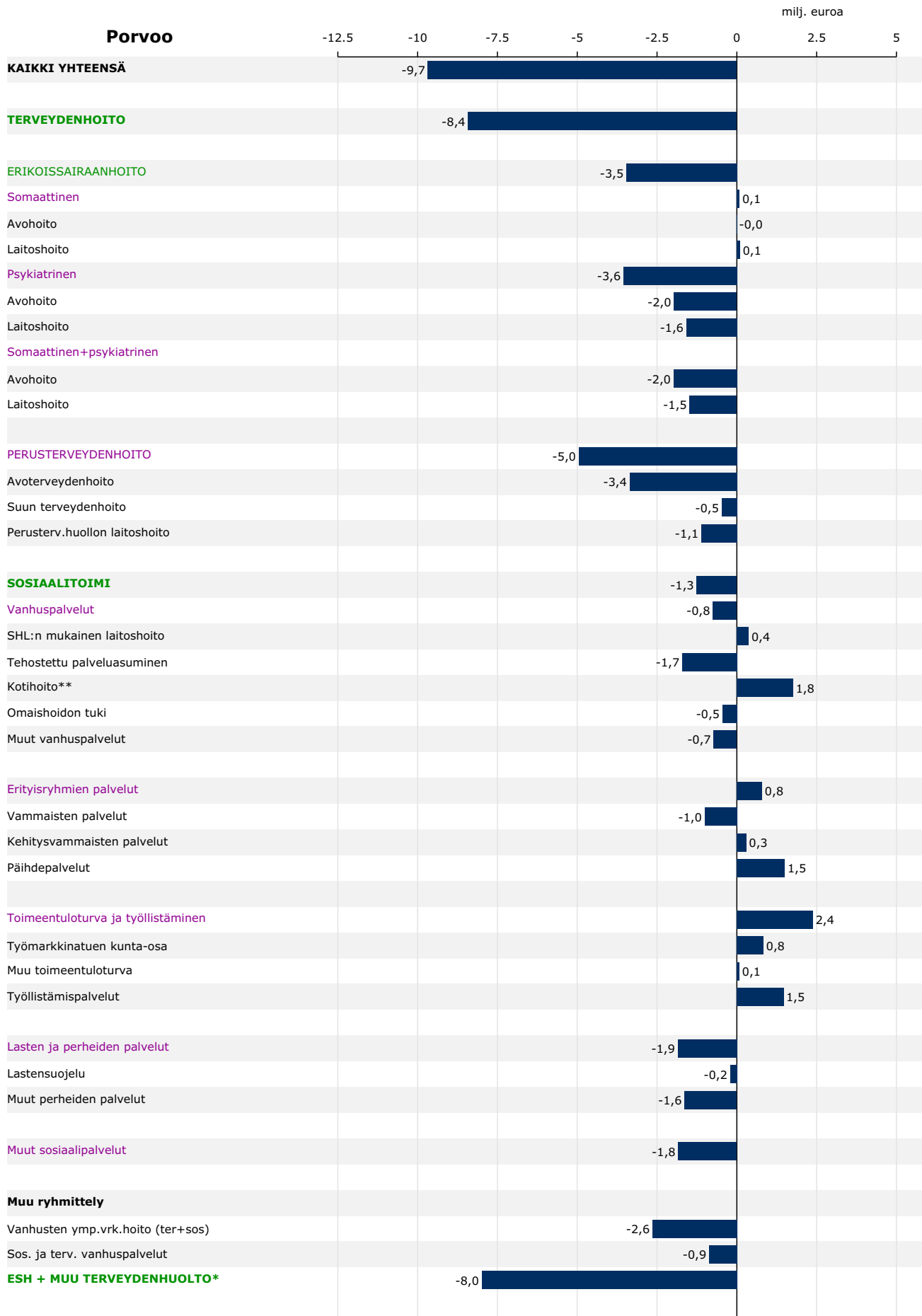
Kuvio 33. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 34. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.11 Loviisa

Loviisan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 239 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 592 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,3 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 592	0,3 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 199	-6,0 %	46,3 %	
Muu terveydenhuolto**	1 393	6,5 %	53,7 %	
Erikoissairaanhoido	1 199	-6,0 %	37,0 %	Avohoitopainotteinen
Avohoito	676	1,6 %	56,3 %	
Laitohoito	524	-14,2 %	43,7 %	
Perusterveydenhuolto	592	-9,5 %	18,3 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin
Sosiaalitoimi	1 448	-4,9 %	44,7 %	
Vanhuspalvelut	845	18,9 %	58,4 %	
Eriyisryhmien palvelut	290	-26,8 %	20,0 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	156	17,7 %	10,8 %	
Lasten ja perheiden palvelut	132	-43,6 %	9,1 %	
Muut sosiaalipalvelut	25	-50,6 %	1,7 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 239	-6,2 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Loviisan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 199 euroa/asukas) olivat vertailukuntien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset yhdeksänneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 971 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 228 euroa/asukas.

Loviisan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 592 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien kolmanneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 367 euroa/asukas, olivat vertailukuntien yhdeksänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 1,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 109 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 116 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien toiseksi pienimmät. Loviisan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 3,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 30,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

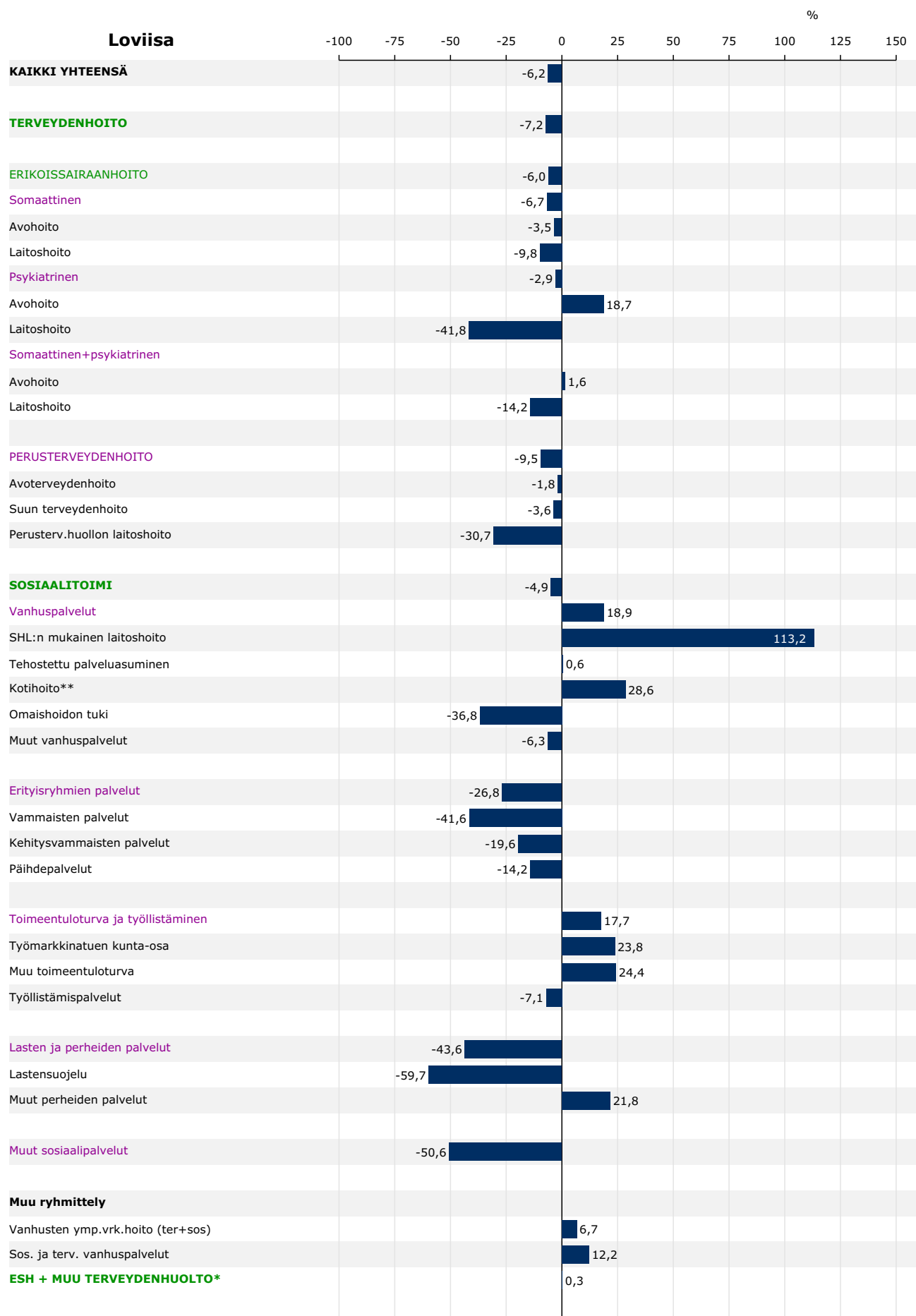
Loviisan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 448 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,9 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset toiseksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset pienimmät.

Loviisan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	678	625	851	1 398	1 935	2 547	1 948	1 293	19 510 412
Somaattinen	674	542	547	1 074	1 778	2 436	1 948	1 070	16 142 741
Avohoito	368	443	303	595	812	991	714	536	8 083 238
Laitoshoito	306	99	244	479	966	1 445	1 234	534	8 059 503
Psykiatrinen	5	83	304	324	157	111	1	223	3 367 671
Avohoito	5	58	247	239	121	96	1	174	2 629 401
Laitoshoito		25	57	85	36	15		49	738 270
PERUSTERVEYDENHUOLTO	662	393	407	460	758	1 376	2 339	635	9 579 159
Avoterveydenhuolto	551	193	300	297	495	693	650	380	5 729 418
Suun terveydenhuolto	110	200	103	96	99	81	106	107	1 619 062
Peruster.huollon laitoshoito			4	67	164	603	1 583	148	2 230 679
SOSIAALITOIMI	387	740	763	625	1 073	4 795	17 491	1 680	25 340 927
Vanhuspalvelut					752	4 594	17 217	1 105	16 674 625
SHL:n mukainen laitoshoito					62	821	3 905	217	3 266 215
Tehostettu palveluasuminen					283	1 960	8 142	495	7 465 290
Kotihoito					321	1 594	4 424	336	5 071 543
Omaishoidon tuki					47	109	211	24	355 725
Muut vanhuspalvelut					38	110	535	34	515 852
Erityisryhmien palvelut	41	161	375	294	290	183	258	286	4 312 400
Vammaisten palvelut	35	20	56	123	80	183	258	88	1 334 029
Kehitysvammaisten palvelut	7	141	303	138	62			160	2 419 061
Päihdepalvelut			17	33	148	0		37	559 310
Toimeentuloturva ja työll.	6		243	239	27	15	14	148	2 227 063
Työmarkkinatuen kuntaosa			137	185				92	1 381 776
Muu toimeentuloturva	6		55	37	27	15	14	34	519 438
Työllistämispalvelut			50	17				22	325 849
Lasten ja perheiden palvelut	339	567	130	6	2	1	2	114	1 726 402
Lastensuojelu	152	388	69	1	2	1	2	66	994 014
Muut perheiden palvelut	187	179	61	5				49	732 388
Muut sosiaalipalvelut		12	14	85	2	3		27	400 437
KAIKKI YHTEENSÄ	1 727	1 758	2 021	2 482	3 767	8 719	21 779	3 608	54 430 498
Väestö 31.12.2017	913	1 234	5 285	3 547	2 390	1 162	554	15 085	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	678	625	851	1 398	1 935	2 547	1 948	1 293	
Avohoito	372	501	550	834	933	1 087	715	710	
Laitoshoito	306	125	301	563	1 002	1 460	1 234	583	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					510	3 384	13 630	788	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					917	5 197	18 800	1 182	
TERVEYDENHUOLTO	1 340	1 019	1 258	1 858	2 693	3 923	4 288	1 928	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 340	1 019	1 258	1 858	3 360	8 299	20 759	2 976	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Kuvio 35. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 36. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.12 Tuusula

Tuusulan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 223 euroa/asukas) olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 422 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,3 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 422	-6,3 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen
Erikoissairaanhoidon	1 211	-5,1 %	50,0 %	
Muu terveydenhuolto**	1 211	-7,4 %	50,0 %	
Erikoissairaanhoidon	1 211	-5,1 %	37,6 %	Avohoidon painotteinen
Avohoidon	683	2,7 %	56,5 %	
Laitoshoidon	527	-13,7 %	43,5 %	
Perusterveydenhuolto	650	-0,7 %	20,2 %	
Sosiaalitoimen	1 362	-10,5 %	42,3 %	Painottuneisuutta erityisryhmien palveluihin
Vanhuspalvelut	608	-14,5 %	44,6 %	
Erityisryhmien palvelut	435	9,9 %	31,9 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	67	-49,5 %	4,9 %	
Lasten ja perheiden palvelut	247	5,6 %	18,1 %	
Muut sosiaalipalvelut	6	-88,2 %	0,4 %	Painottuneisuutta lasten ja perheiden palveluihin
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 223	-6,7 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiarvoissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvojen kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Tuusulan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 211 euroa/asukas) olivat vertailukuntien yhdeksänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 5,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kahdeksanneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset seitsemänneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 982 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 229 euroa/asukas.

Tuusulan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 650 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien yhdeksänneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 375 euroa/asukas, olivat vertailukuntien seitsemänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,4 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 124 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 151 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kuudenneksi pienimmät. Tuusulan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 9,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 10,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Tuusulan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 362 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 10,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset viidenneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset yhdeksänneksi pienimmät.

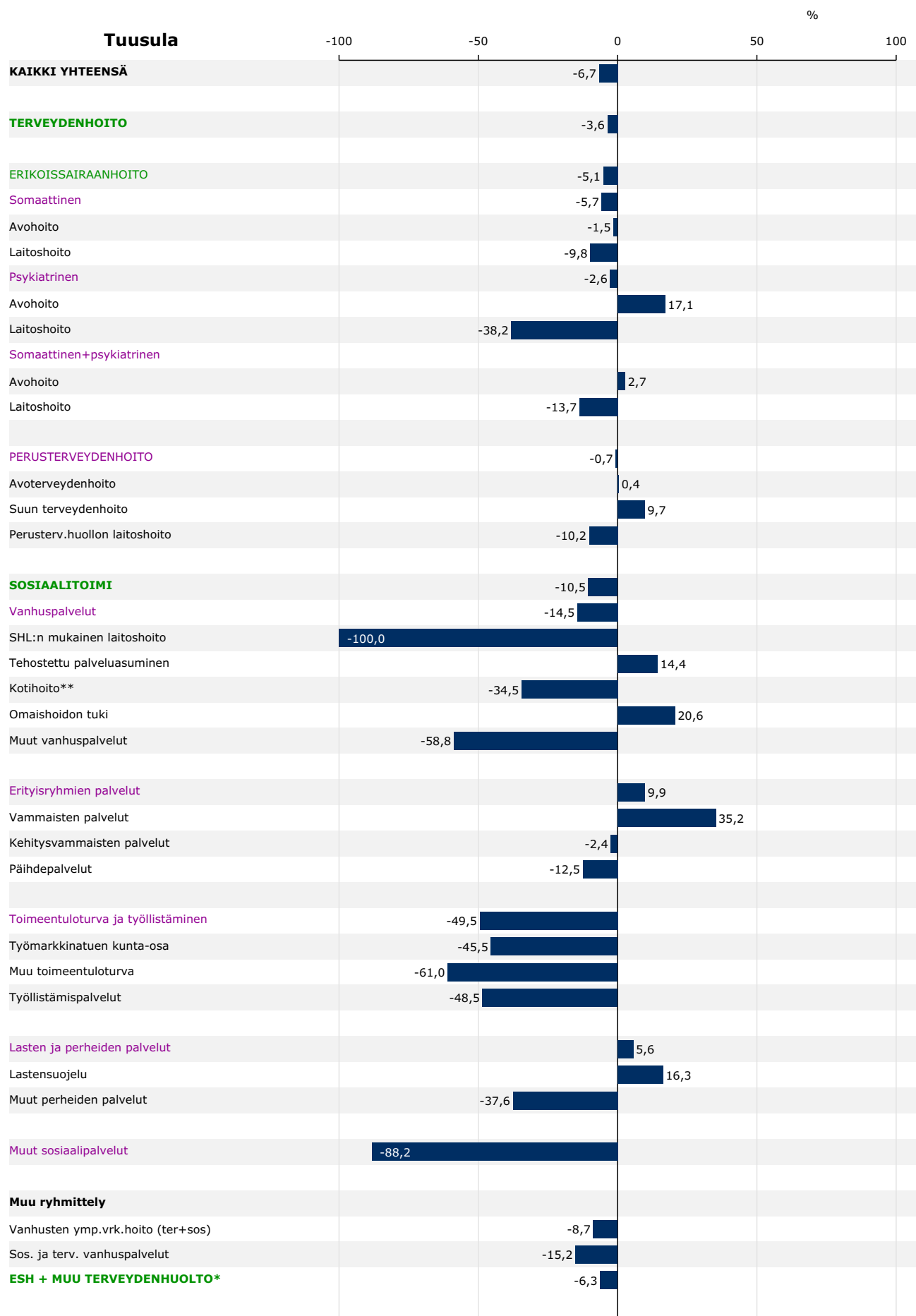
Tuusulan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	716	559	879	1 107	1 888	3 073	3 165	1 119	43 259 205
Somaattinen	702	355	609	909	1 578	2 906	2 931	893	34 504 126
Avohoito	396	247	335	488	744	1 475	1 111	469	18 142 978
Laitoshoito	306	107	273	421	834	1 431	1 820	423	16 361 148
Psykiatrinen	14	204	271	198	311	166	233	227	8 755 079
Avohoito	14	155	199	172	262	110	152	176	6 785 685
Laitoshoito		49	72	26	48	56	81	51	1 969 394
PERUSTERVEYDENHUOLTO	431	979	375	469	912	1 557	2 479	613	23 690 392
Avoterveydenhuolto	341	644	254	269	545	736	657	369	14 261 911
Suun terveydenhuolto	88	335	96	108	120	116	112	130	5 021 137
Peruster.huollon laitoshoito	3		25	93	247	705	1 711	114	4 407 344
SOSIAALITOIMI	1 198	1 722	703	420	869	3 923	14 341	1 163	44 942 978
Vanhuspalvelut				5	534	3 284	12 429	388	14 975 685
SHL:n mukainen laitoshoito									
Tehostettu palveluasuminen				5	318	2 216	9 282	270	10 435 512
Kotihoito					162	727	2 474	86	3 333 989
Omaishoidon tuki					43	279	446	24	921 923
Muut vanhuspalvelut					12	61	227	7	284 261
Erityisryhmien palvelut	121	390	493	259	319	630	1 901	410	15 859 777
Vammaisten palvelut	63	60	78	123	240	624	1 901	153	5 901 813
Kehitysvammaisten palvelut	59	299	366	103	64			224	8 663 234
Päihdepalvelut		31	49	33	15	5		34	1 294 730
Toimeentuloturva ja työll.			85	148	6	5	6	68	2 645 646
Työmarkkinatuen kuntaosa			52	99				43	1 667 001
Muu toimeentuloturva			18	13	6	5	6	11	432 627
Työllistämispalvelut			16	36				14	546 018
Lasten ja perheiden palvelut	1 076	1 331	119					291	11 243 097
Lastensuojelu	925	1 191	106					257	9 938 203
Muut perheiden palvelut	151	140	13					34	1 304 894
Muut sosiaalipalvelut			6	8	11	4	4	6	218 773
KAIKKI YHTEENSÄ	2 345	3 259	1 958	1 997	3 670	8 552	19 985	2 895	111 892 575
Väestö 31.12.2017	2 993	4 559	16 453	8 150	4 153	1 787	551	38 646	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	716	559	879	1 107	1 888	3 073	3 165	1 119	
Avohoito	410	402	534	660	1 006	1 585	1 263	645	
Laitoshoito	306	156	345	448	883	1 488	1 902	474	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					565	2 921	10 993	258	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					781	3 988	14 140	376	
TERVEYDENHUOLTO	1 147	1 538	1 255	1 577	2 801	4 629	5 644	1 732	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 147	1 538	1 255	1 582	3 280	7 573	17 400	2 089	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Huomio 1: SHL:n mukainen laitoshoito, jolla tarkoitetaan vanhusten laitosmaista hoitoa (sosiaalihuoltolain mukainen laitoshoito). Tätä ei ole ollut Tuusulassa omana toimintana v. 2017 (toisin kuin vuonna 2016). Huomio 2: V. 2017 perustoimeentulotuki siirtyi Kelalle, kunnassa 3 kk määrärahabavaraus STM:n ohjeen mukaan, mutta toteuma vähäinen. Tämä ero on muussa toimeentuloturvassa v. 2016 ja v. 2017 välillä Tuusulassa (ja varmasti muissakin kunnissa). Huomio 3: Kasvu muussa perheiden palveluissa näkyy vähenemisenä lastensuojelussa. Tämä liittyy osittain sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain muutoksiin. Lastensuojelun asiakkuuden kriteerit ovat muuttuneet ja tällä ns. lakiohjauksella on asiakkuuksia "siirretty" kevyempään palveluun. Olemme kunnassa myös tehneet palvelurakennemuutosta ja määritelleet asiakkuudet uudelleen. Huomio 4: Somaattinen avo = polikliininen toiminta Somaattisen erikoisalojen lähetemäärät ovat kasvaneet, mikä bejastuu sairaalapalveluiden käytön lisääntymiseen. Syynä läbetteiden kasvun lisääntymiseen on useita: väestön ikääntyminen on yksi niistä. Somaattinen laitos = sairaalahoito Sairaalahoitojaksojen (somaattinen laitos) pituuksia on pyritty laskemaan mm. varhaisemmilla siirroilla jatkohoitoon mukaan lukien kotisairaalaan. Psykiatriassa jatkuu tavoiteltu trendi, jossa laitoshoitoa puretaan ja avohoidossa olevia siirretään perusterveydenhoidon hoitovastuulle. Havaitut muutokset erikoissairaanhoidossa johtavat siihen, että perusterveydenhoitoon tulee kohdentaa riittävästi resursseja jatkohoitoon tulevien ja hoitovastuulle siirtyvien hoidon turvaamiseksi.

Kuvio 37. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 38. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.13 Kerava

Keravan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 147 euroa/asukas) olivat vertailukuntien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 8,9 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 294 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 11,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*	
ESH + muu terveydenhuolto	2 294	-11,2 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen	
Erikoissairaanhoidon	1 191	-6,7 %	51,9 %		
Muu terveydenhuolto**	1 104	-15,6 %	48,1 %		
Erikoissairaanhoidon	1 191	-6,7 %	37,8 %	Avohoidon ja laitoshoidon suhde samankaltainen kuin keskiarvoissa kunnissa keskimäärin	
Avohoidon	556	-16,4 %	46,7 %		
Laitoshoidon	634	3,9 %	53,3 %	Painottuneisuutta toimeentuloturvaan ja työllistämispalveluihin Painottuneisuutta lasten ja perheiden palveluihin Painottuneisuutta muihin sosiaalipalveluihin	
Perusterveydenhuolto	683	4,4 %	21,7 %		
Sosiaalitoimen	1 273	-16,4 %	40,5 %		
Vanhuspalvelut	457	-35,7 %	35,9 %		
Erikoisryhmien palvelut	322	-18,7 %	25,3 %		
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	144	8,4 %	11,3 %		
Lasten ja perheiden palvelut	279	19,3 %	21,9 %		
Muut sosiaalipalvelut	72	44,0 %	5,6 %		
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 147	-8,9 %			Terveydenhuoltopainotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvojen kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Keravan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 191 euroa/asukas) olivat vertailukuntien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset viidenneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 979 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 212 euroa/asukas.

Keravan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 683 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kuudenneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 319 euroa/asukas, olivat vertailukuntien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 14,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 121 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 242 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kolmanneksi suurimmat. Keravan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 7,6 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 44,4 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

Keravan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 273 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 16,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset viidenneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset viidenneksi suurimmat.

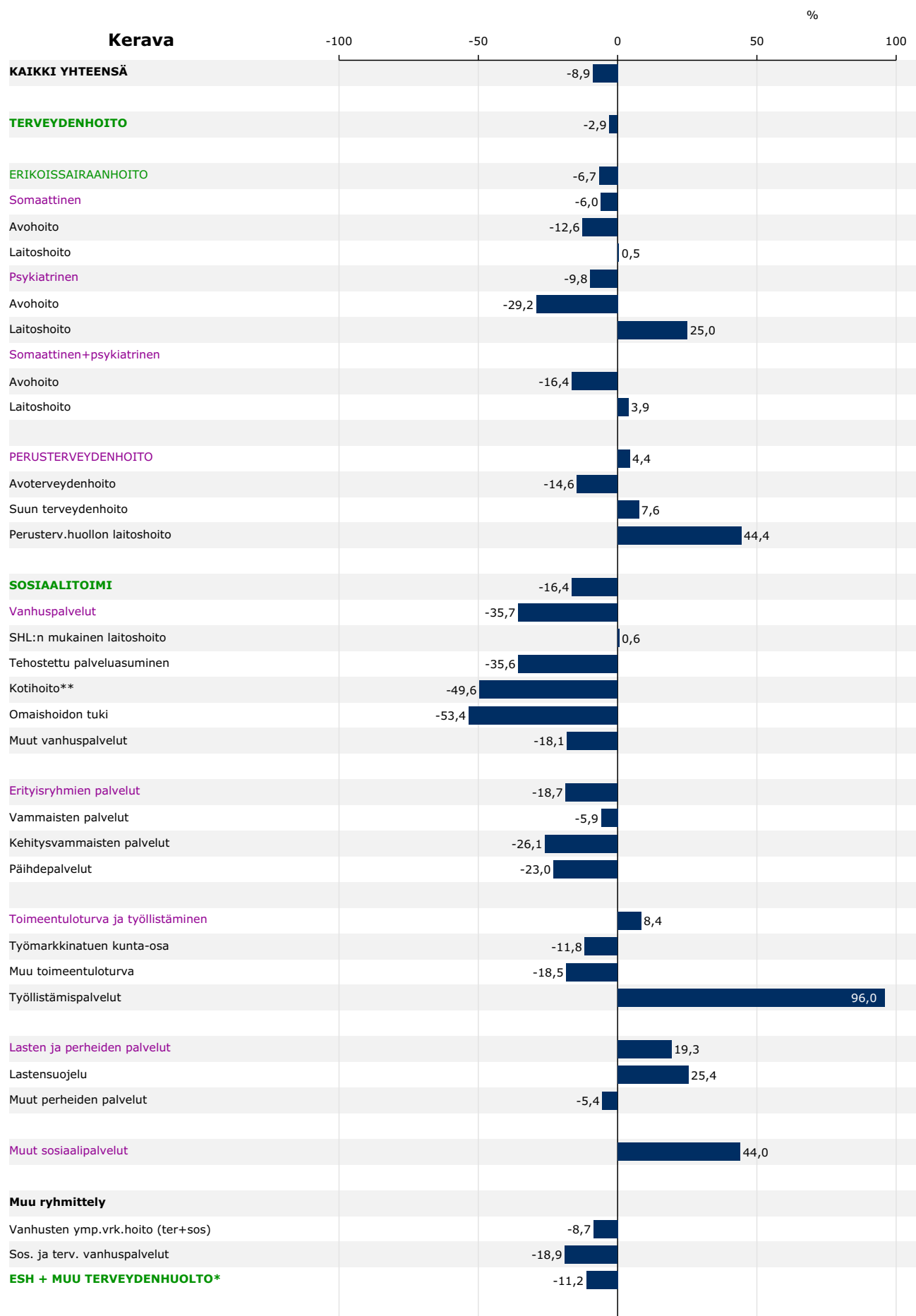
Keravan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	751	785	811	1 301	1 595	3 077	2 544	1 141	40 551 111
Somaattinen	688	398	544	1 150	1 438	2 929	2 525	924	32 854 806
Avohoito	291	257	293	528	677	1 116	766	433	15 383 270
Laitoshoito	397	141	251	621	762	1 813	1 759	491	17 471 536
Psykiatrinen	63	387	267	152	157	148	18	216	7 696 305
Avohoito	63	254	142	57	33	57	18	110	3 908 968
Laitoshoito		133	125	95	124	91		107	3 787 337
PERUSTERVEYDENHUOLTO	494	481	331	373	741	2 039	6 277	596	21 191 650
Avoterveydenhuolto	419	244	219	216	465	787	874	305	10 842 668
Suun terveydenhuolto	75	237	105	117	136	161		122	4 346 838
Peruster.huollon laitoshoido			8	40	140	1 091	5 403	169	6 002 144
SOSIAALITOIMI	741	1 510	922	714	732	2 901	10 313	1 147	40 796 295
Vanhuspalvelut					484	2 486	8 944	326	11 595 326
SHL:n mukainen laitoshoido					92	453	1 394	56	1 996 889
Tehostettu palveluasuminen					191	1 252	5 176	168	5 983 796
Kotihoido					119	583	1 871	74	2 618 042
Omaishoidon tuki					28	107	123	11	383 477
Muu vanhushpalvelut					55	92	380	17	613 122
Erityisryhmien palvelut	99	327	350	225	237	411	1 364	309	11 002 567
Vammaisten palvelut	25	40	58	97	166	379	1 364	112	3 970 806
Kehitysvammaisten palvelut	74	287	254	82	48	21		169	5 997 082
Päihdepalvelut			38	45	23	11		29	1 034 679
Toimeentuloturva ja työll.			212	259	10	4	6	148	5 245 103
Työmarkkinatuennun kuntaosa			97	133				70	2 478 629
Muu toimeentuloturva			41	24	10		6	24	862 632
Työllistämispalvelut			75	102				54	1 903 842
Lasten ja perheiden palvelut	643	1 178	299	2				292	10 371 498
Lastensuojelu	635	1 036	228					246	8 738 758
Muut perheiden palvelut	8	142	72	2				46	1 632 740
Muut sosiaalipalvelut		5	60	228				73	2 581 801
KAIKKI YHTEENSÄ	1 986	2 776	2 065	2 389	3 068	8 017	19 134	2 884	102 539 056
Väestö 31.12.2017	2 684	3 312	15 814	7 059	4 287	1 847	551	35 554	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	751	785	811	1 301	1 595	3 077	2 544	1 141	
Avohoito	353	511	435	586	710	1 173	785	543	
Laitoshoito	397	274	376	716	885	1 905	1 759	598	
Vanhusten ymp.vrk.hoido(ter+sos)					422	2 795	11 973	345	
Sos. ja terv. vanhushpalvelut					624	3 577	14 347	447	
TERVEYDENHUOLTO	1 245	1 266	1 142	1 674	2 336	5 116	8 821	1 737	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 245	1 266	1 142	1 674	2 738	7 403	17 262	2 035	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Päivystyksen ilta-, yö- ja viikonloppu ostetaan Hus:in Peijaksen sairaalasta, kustannukset n. 660 000 € ja suoritteita n. 4700 käyntiä. Kustannukset ovat perusterveydenhuollon kustannuksissa. 2.5. vakinaista etuuskäsittelijää jäi 1.1.2017 sosiaalitoimistoon. (2016 oli 8,5 etuuskäsittelijää.) Määräaikaisten etuuskäsittelijöiden työsubteet päättyivät 31.12.2016. Yksi vakituinen etuuskäsittelijän virka siirrettiin kasvatus- ja opetustoimialalle. Yksi vakituinen etuuskäsittelijä muutettiin ohjaajan toimeksi maahanmuuttajatyöhön. Perustoimeentulotukea maksettiin n. 53 000. Ehkäisevä- ja täydentävän toimeentulon kustannukset eivät kasvaneet 2017, vaan ovat jonkin verran alhaisemmat kuin v. 2016. Työllisyyskoulujen kasvoi toteuman mukaan 58,9 %, tämä selittyy työllistettyjen määrän kasvulla (40 hlöä) tai paremminkin niin, että viime vuonna pääsimme tavoitteeseen, kun aikaisempina vuonna on työllisyysrahoja jäänyt käyttämättä. Paitsi, että tuokaan ei ole koko totuus, oikea lisäys on 26 %, sillä vuodelle 2017 kuuluvista valtion palkkatukikorvauksista 234 000 € on kirjautunut tämän vuoden tuloiksi ja siten vaikuttaa viime vuoden nettototeumaan.

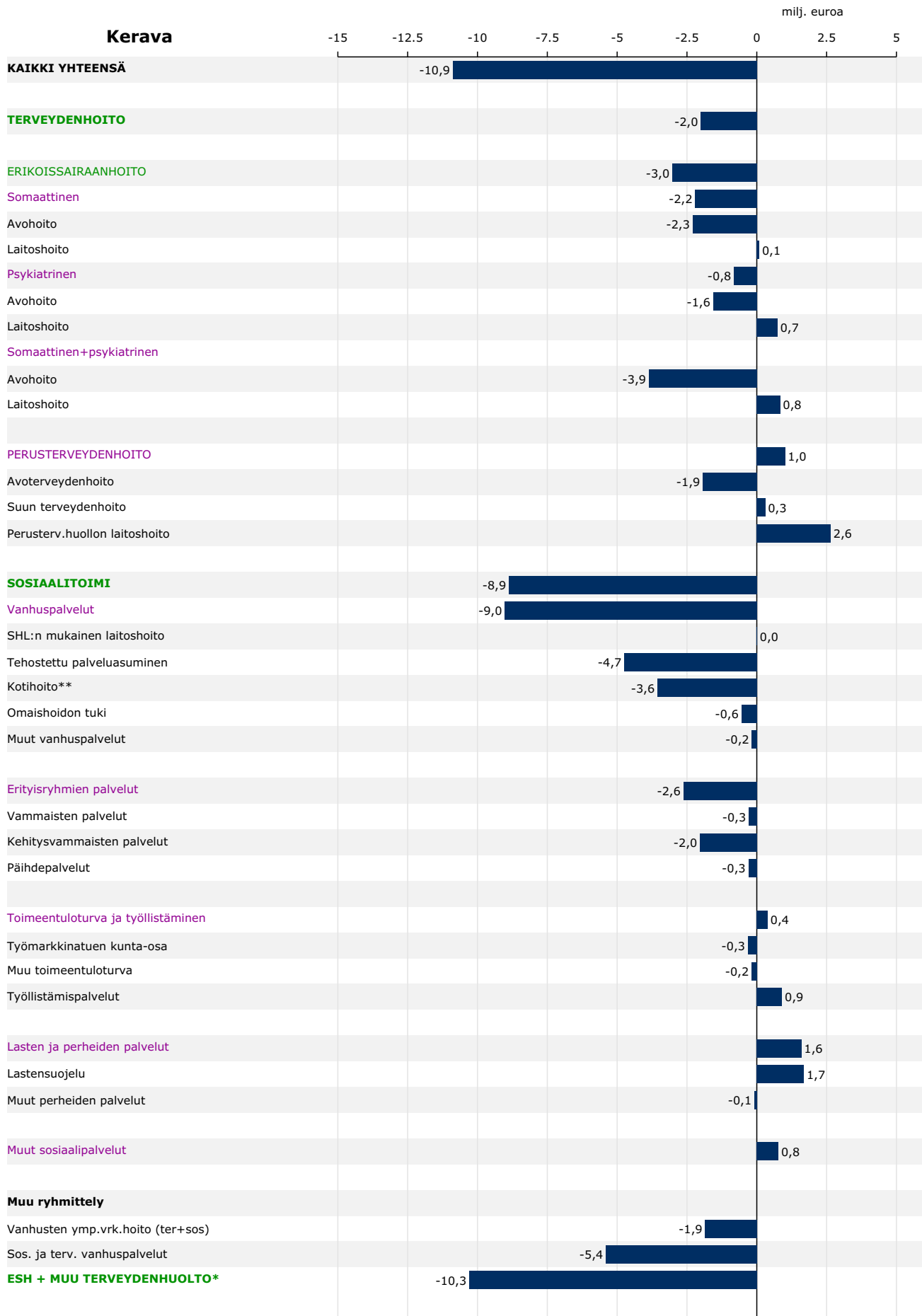
Kuvio 39. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 40. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.14 Mustijoki

Mustijoen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 074 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 11,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 579 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 579	-0,2 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 198	-6,1 %	46,5 %	
Muu terveydenhuolto**	1 380	5,5 %	53,5 %	
Erikoissairaanhoido	1 198	-6,1 %	39,0 %	Avohoidon ja laitoshoidon suhde samankaltainen kuin keskisuurissa kunnissa keskimäärin
Avohoido	587	-11,7 %	49,0 %	
Laitoshoido	611	0,0 %	51,0 %	
Perusterveydenhuolto	791	21,0 %	25,7 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin
Sosiaalitoimi	1 085	-28,8 %	35,3 %	
Vanhuspalvelut	614	-13,6 %	56,6 %	
Eriyisryhmien palvelut	248	-37,3 %	22,9 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	68	-48,4 %	6,3 %	
Lasten ja perheiden palvelut	139	-40,7 %	12,8 %	
Muut sosiaalipalvelut	15	-69,3 %	1,4 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 074	-11,0 %		Terveydenhuoltopainotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskisuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Mustijoen erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 198 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset neljänneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 028 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 171 euroa/asukas.

Mustijoen perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 791 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 344 euroa/asukas, olivat vertailukuntien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 7,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 115 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien yhdeksänneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 332 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien suurimmat. Mustijoen suun terveydenhuollon kustannukset olivat 2,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 97,9 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

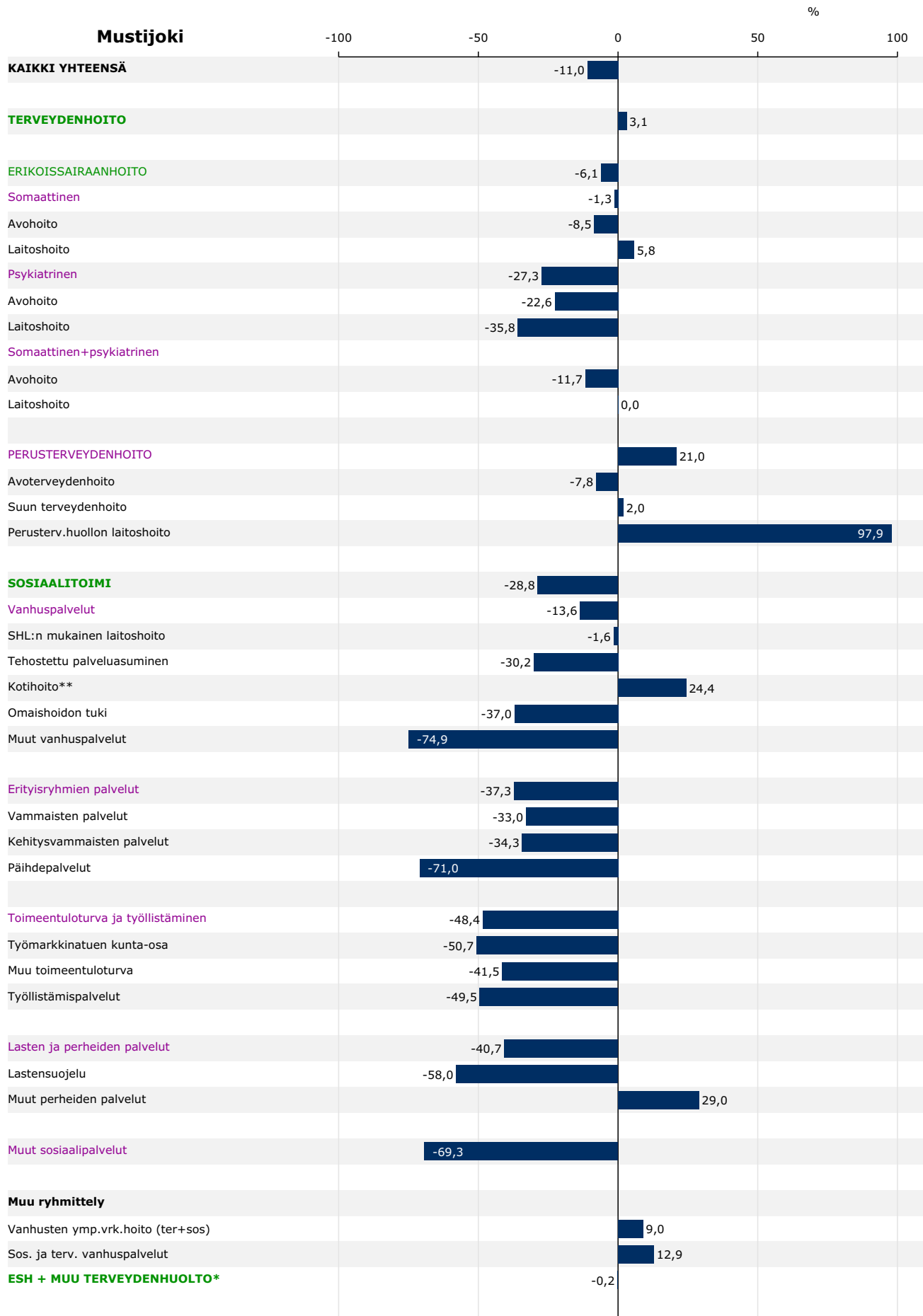
Mustijoen sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 085 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien pienimmät. Kustannukset olivat 28,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset toiseksi pienimmät.

Mustijoen sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	579	632	911	1 186	1 847	2 733	2 743	1 126	29 183 646
Somaattinen	556	355	623	1 116	1 819	2 679	2 711	950	24 635 722
Avohoito	347	247	358	567	704	825	682	452	11 717 632
Laitoshoito	209	108	264	549	1 114	1 854	2 029	498	12 918 090
Psykiatrinen	23	277	288	70	29	54	33	175	4 547 924
Avohoito	23	207	197	51	14	19	3	121	3 144 190
Laitoshoito		70	92	20	14	35	30	54	1 403 734
PERUSTERVEYDENHUOLTO	548	614	337	378	922	2 403	7 917	698	18 107 479
Avoterveydenhuolto	475	320	219	245	480	874	910	331	8 571 423
Suun terveydenhuolto	73	293	114	92	82	82	62	122	3 158 344
Peruster.huollon laitoshoito			5	41	360	1 448	6 945	246	6 377 712
SOSIAALITOIMI	359	498	553	522	1 321	2 989	12 073	933	24 197 691
Vanhuspalvelut				17	857	2 938	11 916	455	11 794 622
SHL:n mukainen laitoshoito					118	272	1 650	56	1 447 872
Tehostettu palveluasuminen				17	355	1 410	4 673	195	5 057 638
Kotihoito					342	1 088	5 244	185	4 796 651
Omaishoidon tuki					35	129	213	14	359 857
Muut vanhuspalvelut					7	38	137	5	132 604
Erityisryhmien palvelut	12	61	280	304	453	44	139	239	6 198 738
Vammaisten palvelut	2	2	44	156	296	44	139	87	2 244 241
Kehitysvammaisten palvelut	10	59	218	135	154	0		142	3 680 102
Päihdepalvelut			19	13	3			11	274 395
Toimeentuloturva ja työll.			90	139	11	7	18	68	1 760 967
Työmarkkinatuen kuntaosa			44	96				38	990 911
Muu toimeentuloturva			27	16	11	7	18	16	421 960
Työllistämispalvelut			19	27				13	348 096
Lasten ja perheiden palvelut	347	437	175	1				156	4 035 852
Lastensuojelu	141	243	111					87	2 264 563
Muut perheiden palvelut	206	195	64	1				68	1 771 289
Muut sosiaalipalvelut	0	0	7	61	0			16	407 512
KAIKKI YHTEENSÄ	1 486	1 744	1 801	2 086	4 090	8 125	22 733	2 758	71 488 816
Väestö 31.12.2017	2 244	3 165	10 671	5 398	2 708	1 262	476	25 924	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	579	632	911	1 186	1 847	2 733	2 743	1 126	
Avohoito	370	454	555	618	719	844	685	573	
Laitoshoito	209	179	356	568	1 128	1 889	2 059	552	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					832	3 130	13 268	434	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 217	4 386	18 861	638	
TERVEYDENHUOLTO	1 127	1 246	1 248	1 564	2 769	5 136	10 661	1 824	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 127	1 246	1 248	1 581	3 583	7 907	22 227	2 260	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Kuvio 41. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 42. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusien ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.15 Sipoo

Sipoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 051 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 11,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 251 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 12,9 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 251	-12,9 %		Esh:n ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin
Erikoissairaanhoido	1 106	-13,4 %	49,1 %	
Muu terveydenhuolto**	1 145	-12,5 %	50,9 %	
Erikoissairaanhoido	1 106	-13,4 %	36,2 %	
Avohoido	626	-6,0 %	56,6 %	Avohoitopainotteinen
Laitoshoido	480	-21,4 %	43,4 %	
Perusterveydenhuolto	570	-12,9 %	18,7 %	
Sosiaalitoimi	1 376	-9,7 %	45,1 %	
Vanhuspalvelut	640	-9,9 %	46,6 %	
Erityisryhmien palvelut	312	-21,2 %	22,7 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	100	-24,2 %	7,3 %	
Lasten ja perheiden palvelut	146	-37,5 %	10,6 %	
Muut sosiaalipalvelut	177	255,2 %	12,9 %	Painottuneisuutta muihin sosiaalipalveluihin
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 051	-11,6 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Sipoon erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 106 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 13,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 955 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 150 euroa/asukas.

Sipoon perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 570 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien toiseksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 333 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 10,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 86 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 150 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien viidenneksi pienimmät. Sipoon suun terveydenhuollon kustannukset olivat 23,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 10,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Sipoon sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 376 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 9,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset neljänneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset neljänneksi pienimmät.

Sipoon sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	703	648	756	1 099	1 745	2 699	2 558	1 049	21 302 945
Somaattinen	703	549	551	933	1 678	2 494	2 558	899	18 261 231
Avohoito	362	426	356	470	909	1 202	972	501	10 170 175
Laitoshoito	341	123	195	463	768	1 291	1 586	398	8 091 056
Psykiatrinen		100	204	166	67	205		150	3 041 714
Avohoito		62	121	151	62	103		101	2 061 671
Laitoshoito		37	84	15	5	102		48	980 043
PERUSTERVEYDENHUOLTO	765	648	303	332	715	1 484	2 941	542	11 017 857
Avoterveydenhuolto	717	436	226	210	442	580	480	331	6 731 130
Suun terveydenhuolto	47	185	76	78	88	91	75	88	1 796 829
Peruster.huollon laitoshoido		27	1	44	186	814	2 387	123	2 489 898
SOSIAALITOIMI	694	761	897	614	1 126	3 979	13 530	1 249	25 364 860
Vanhuspalvelut				6	692	3 369	12 708	508	10 312 925
SHL:n mukainen laitoshoido				6	31	573	3 261	101	2 061 259
Tehostettu palveluasuminen					303	1 607	5 109	219	4 449 927
Kotihoido					220	758	3 575	135	2 748 351
Omaishoidon tuki					64	175	347	23	460 674
Muut vanhuspalvelut					74	256	417	29	592 714
Erityisryhmien palvelut	56	261	324	198	392	588	808	299	6 072 931
Vammaisten palvelut	27	54	65	89	148	406	808	107	2 177 729
Kehitysvammaisten palvelut	29	203	227	77	231	181		170	3 447 575
Päihdepalvelut		4	32	33	13	1		22	447 627
Toimeentuloturva ja työll.			126	211	26	22	13	102	2 064 041
Työmarkkinatuen kuntaosa			49	97				41	840 515
Muu toimeentuloturva			41	39	26	22	13	30	602 356
Työllistämispalvelut			35	74				31	621 170
Lasten ja perheiden palvelut	517	387	170	9				159	3 232 282
Lastensuojelu	191	299	81					83	1 693 835
Muut perheiden palvelut	326	89	90	9				76	1 538 447
Muut sosiaalipalvelut	121	113	278	190	16			181	3 682 681
KAIKKI YHTEENSÄ	2 162	2 057	1 955	2 045	3 586	8 162	19 029	2 840	57 685 662
Väestö 31.12.2017	1 625	2 332	8 529	4 318	2 045	1 042	422	20 313	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	703	648	756	1 099	1 745	2 699	2 558	1 049	
Avohoito	362	488	477	621	971	1 306	972	602	
Laitoshoito	341	160	279	478	773	1 394	1 586	447	
Vanhusten ymp.vrk.hoido(ter+sos)					519	2 993	10 757	366	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					877	4 182	15 095	554	
TERVEYDENHUOLTO	1 468	1 296	1 058	1 431	2 460	4 183	5 499	1 591	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 468	1 296	1 058	1 437	3 014	7 121	17 444	2 047	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Avoterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksen (ilta ja viikonloppu) kustannukset 217 000 euroa sisältyvät avoterveydenhuollon kustannuksiin. Suun terveydenhuollon kustannukset ovat edellisiä vuosia alemmat, koska aiemmin kustannuksiin on sisällynyt virbeellisesti ulkokuntalaisille tuotettujen palvelujen kustannukset. Merkittävää kustannusten kasvua kohdassa "Muut perheiden palvelut", vuonna 2017 aloittanut ennalta ehkäisevä toimintana Lapsiperheiden sosiaalityö. Samoin kasvua kohdassa "Muut sosiaalipalvelut", tälle toiminnolle kirjattu alaikäisten turvapaikan saaneiden nuorten perheyhmäkodin kustannukset n. 2,4 milj. euroa.

Kuvio 43. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusien ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 44. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.16 Kauniainen

Kauniaisten sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 013 euroa/asukas) olivat vertailukuntien pienimmät. Kustannukset olivat 12,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 165 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien pienimmät. Kustannukset olivat 16,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveystoimen	2 165	-16,2 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	969	-24,0 %	44,8 %	
Muu terveystoimen**	1 196	-8,6 %	55,2 %	
Erikoissairaanhoido	969	-24,0 %	32,2 %	Avohoitopainotteinen
Avohoido	524	-21,2 %	54,1 %	
Laitoshoido	445	-27,1 %	45,9 %	
Perusterveydenhuolto	670	2,5 %	22,3 %	
Sosiaalitoimi	1 373	-9,8 %	45,6 %	Painottuneisuutta erityisryhmien palveluihin
Vanhuspalvelut	618	-13,0 %	45,0 %	
Erityisryhmien palvelut	437	10,4 %	31,8 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	59	-55,4 %	4,3 %	
Lasten ja perheiden palvelut	143	-38,8 %	10,4 %	
Muut sosiaalipalvelut	115	132,0 %	8,4 %	
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 013	-12,7 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Kauniaisten erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (969 euroa/asukas) olivat vertailukuntien pienimmät. Kustannukset olivat 24,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset kolmanneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 804 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 166 euroa/asukas.

Kauniaisten perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 670 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien seitsemänneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 360 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kahdeksanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 3,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveystoimen kustannukset, 126 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 184 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien viidenneksi suurimmat. Kauniaisten suun terveystoimen kustannukset olivat 11,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 9,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

Kauniaisten sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 373 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 9,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kolmanneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset kolmanneksi pienimmät.

Kauniaisten sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	357	559	693	1 059	1 554	2 050	2 429	974	9 372 675
Somaattinen	357	512	437	857	1 472	2 024	2 402	812	7 814 004
Avohoito	253	366	246	413	777	1 087	1 100	439	4 222 708
Laitoshoito	105	145	191	444	696	937	1 303	373	3 591 296
Psykiatrinen		47	256	202	82	26	27	162	1 558 671
Avohoito		41	150	82	43	26	27	90	866 274
Laitoshoito		7	106	119	39			72	692 397
PERUSTERVEYDENHUOLTO	712	573	323	472	857	1 971	3 907	688	6 624 937
Avoterveydenhuolto	623	333	212	208	589	881	924	363	3 494 375
Suun terveydenhuolto	89	240	107	108	136	162	158	130	1 252 729
Peruster.huollon laitoshoito			5	156	132	928	2 825	195	1 877 833
SOSIAALITOIMI	331	1 556	872	558	1 200	3 541	13 316	1 437	13 830 079
Vanhuspalvelut				1	687	3 034	12 754	658	6 334 407
SHL:n mukainen laitoshoito					28	91	516	24	234 204
Tehostettu palveluasuminen					293	1 521	7 459	354	3 403 953
Kotihoito					173	900	3 443	182	1 753 766
Omaishoidon tuki					97	322	547	50	482 018
Muut vanhuspalvelut				1	96	200	788	48	460 466
Erityisryhmien palvelut	148	194	595	351	317	505	556	433	4 169 677
Vammaisten palvelut	16	60	106	153	296	434	418	159	1 526 756
Kehitysvammaisten palvelut	132	133	467	198	21	71	138	266	2 555 251
Päihdepalvelut			22					9	87 670
Toimeentuloturva ja työll.			33	103	196	2	6	56	540 439
Työmarkkinatuen kuntaosa				80	187			37	353 162
Muu toimeentuloturva			33	23	9	2	6	19	187 277
Työllistämispalvelut									
Lasten ja perheiden palvelut	179	475	196	23				151	1 455 109
Lastensuojelu	154	414	134					113	1 083 498
Muut perheiden palvelut	25	61	62	23				39	371 611
Muut sosiaalipalvelut	4	888	48	80				138	1 330 447
KAIKKI YHTEENSÄ	1 401	2 688	1 889	2 089	3 611	7 562	19 652	3 099	29 827 691
Väestö 31.12.2017	613	1 112	3 948	1 887	1 080	716	268	9 624	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	357	559	693	1 059	1 554	2 050	2 429	974	
Avohoito	253	407	396	495	819	1 113	1 126	529	
Laitoshoito	105	152	297	564	735	937	1 303	445	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					453	2 541	10 801	412	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					819	3 962	15 579	691	
TERVEYDENHUOLTO	1 069	1 132	1 017	1 531	2 411	4 021	6 336	1 662	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 069	1 132	1 017	1 531	2 905	6 533	17 755	2 223	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

-Oma terveyskeskussairaala lakkautettiin maaliskuussa 2017. Palvelut ostetaan Espoon sairaalasta. Tästä aiheutui 32,9%:n lasku kustannuksissa. Osa terveyskeskussairaalan pitkäaikaipotilaista siirtyi tehostettuun palveluasumiseen, mutta kustannustaso ei siinä palvelumuodossa nousut yhtä paljon kuin säästöä kertyi. -Joulukuussa 2016 aloitti toimintansa turvapaikan saaneiden alaikäisten perheryhmäkoti (Muut sosiaalipalvelut). -Perusterveydenhuollon avohoidossa kotikuntakorvauksista saatavat myyntituotot kasvoivat 71 000 eurolla ja vastaavasti vuokralääkäreitä ei tarvittu, mistä koitui nettona noin 200 000 euron säästö. -Toimeentulotuen kustannukset jäivät hyvin pieniksi. Perustoimeentulotuen siirtyminen Kelaan ei aiheuttanut lisäystä ehkäisevässä ja täydentävässä toimeentulotuessa. -Erikoissairaanhoidon kustannukset nousivat maltillisesti. -Lastensuojelun kustannukset nousivat reilusti (32%)

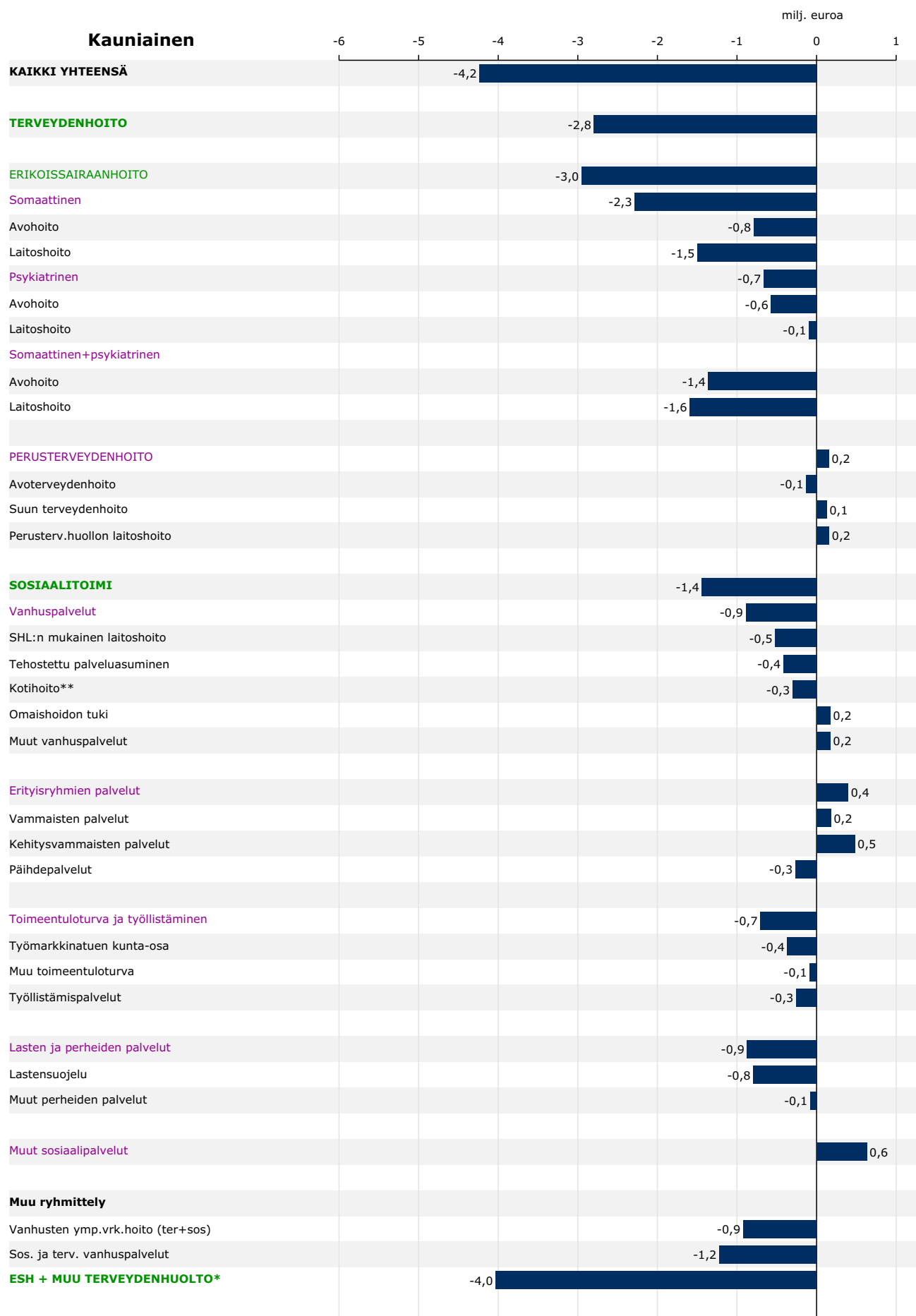
Kuvio 45. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 46. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.5 Vuosikohtaiset tulokset

3.5.1 Sosiaali- ja terveystoimen kustannusten muutos

Terveydenhuollon kustannuksia koottiin keskiuurissa kaupungeissa ensimmäisen kerran vuodelta 2000. Sosiaalitoimen kustannuksia koottiin ensimmäisen kerran keskiuurissa kaupungeissa vuodelta 2003 kuuden kaupungin Hämeenlinna, Kerava, Lohja, Porvoo, Raisio ja Rovaniemi pilottiprojektissa.

2003–2004

Kuuden kaupungin pilottiprojektin tulosten mukaan vuonna 2003 kuntien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat 2 259 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Vuoden 2004 vertailussa mukana olivat seuraavat kaupungit: Hämeenlinna, Imatra, Joensuu, Kemi, Kerava, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Raisio, Rauma, Rovaniemi, Salo ja Vaasa. Näiden kaupunkien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2004 2 439 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Tarkasteltaessa niiden kuuden kaupungin, jotka olivat sekä vuoden 2003 että 2004 vertailussa mukana, kustannusten kehitystä vuodesta 2003 vuoteen 2004 kustannukset kasvoivat keskimäärin 6,2 %. Reaalikasvu, jossa kokonaiskustannuksista on puhdistettu palkkojen ja hintojen nousu (= ikävakioidut deflatoidut kustannukset), oli vuodesta 2003 vuoteen 2005 3,1 %. Deflatointi perustuu Tilastokeskuksen terveystoimen julkisten menojen (kunnallistalous) hintaindeksiin.

2004–2005

Vuoden 2005 vertailussa mukana olivat seuraavat kaupungit: Imatra, Joensuu, Kainuun maakunta kuntayhtymä, Kemi, Kerava, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Raisio, Rauma, Salo ja Vaasa. Näiden kaupunkien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2005 2 562 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Eniten vuodesta 2004 vuoteen 2005 kasvoivat Lohjan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9,28 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 5,9 %:n kasvua. Seuraavaksi suurinta kasvu oli Mikkelissä. Kasvu oli 8,44 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 5,12 %:n kasvua. Pienimmät kustannusten kasvu oli Imatralla (2,61 %) ja Raisiossa (3,02 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä sekä Imatralla (0,53 %) että Raisiossa (0,05 %).

Jos tarkastellaan vuoden 2004 sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutosta vuoteen 2005 niiden kaupunkien kustannusten perusteella, jotka olivat mukana vertailussa joko vuonna 2004 tai 2005, niin suuntaa-antavana tietona kustannusten muutoksesta voidaan todeta, että vertailuissa mukana olleiden vuoden 2004 17 kaupungin ja vuoden 2005 14 kaupungin perusteella kustannusten kasvu vuodesta 2004 vuoteen 2005 kasvu oli noin 5,1 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,3 %:n kasvua.

2005–2006

Vuoden 2006 vertailussa mukana olivat seuraavat kaupungit: Imatra, Joensuu, Kainuun maakunta kuntayhtymä, Kemi, Kerava, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Raisio, Rauma, Rovaniemi, Salo ja Vaasa. Näiden kaupunkien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2006 2 723 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Eniten vuodesta 2005 vuoteen 2006 kasvoivat Kainuun sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9,7 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 6,3 %:n kasvua. Seuraavaksi suurinta kasvu oli Porvoossa. Kasvu oli 9,4 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 6 %:n kasvua. Pienimmät kustannusten kasvu oli Kotkassa (-0,4 %), Vaasassa (1,4 %) ja Keravalla (3,2 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä Kotkassa (-3,5 %) ja Vaasassa (-1,7 %). Keravalla kustannukset eivät juuri kasvaneet (0,1 %).

Jos tarkastellaan vuoden 2005 sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutosta vuoteen 2006 niiden kaupunkien kustannusten perusteella, jotka olivat mukana vertailussa joko vuonna 2005 tai 2006, niin suuntaa-antavana tietona kustannusten muutoksesta voidaan todeta, että vertailuissa mukana olleiden vuoden 2005 14 kaupungin ja vuoden 2006 15 kaupungin perusteella kustannusten kasvu vuodesta 2005 vuoteen 2006 kasvu oli noin 6,3 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 3 %:n kasvua.

2006–2007

Vuoden 2007 vertailussa mukana olivat seuraavat kunnat: Joensuu, Järvenpää, Kainuun maakunta kuntayhtymä, Kemi, Kerava, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Raisio, Rauma, Rovaniemi, Salo ja Sipoo. Näiden kuntien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2007 2 874 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Eniten vuodesta 2006 vuoteen 2007 kasvoivat Raision sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 5,7 %:n kasvua. Seuraavaksi suurinta kasvu oli Lohjalla, jossa kasvua oli 8,2 % (deflatoituina

kustannuksina 5 %). Yli 7 prosentin kasvua oli myös Lappeenrannassa (7,2 %), Salossa (7,1 %) ja Rovaniemellä (7,1 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti Lappeenrannassa 6 %:n ja Rovaniemellä ja Salossa 3,9 % kasvua. Pienintä kustannusten kasvu oli Porvoossa (2,2 %) ja Raumalla (2,5 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä Porvoossa (-0,8 %) ja Raumalla (-0,6 %). Kemissä kustannukset eivät juuri kasvaneet (0,3 %).

Jos tarkastellaan vuoden 2006 sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutosta vuoteen 2007 niiden kuntien kustannusten perusteella, jotka olivat mukana vertailussa joko vuonna 2006 tai 2007, niin suuntaa-antavana tietona kustannusten muutoksesta voidaan todeta, että vertailuissa mukana olleiden vuoden 2006 15 kaupungin ja vuoden 2007 13 kaupungin perusteella kustannusten kasvu vuodesta 2006 vuoteen 2007 oli noin 5,5 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,4 %:n kasvua.

2007–2008

Vuoden 2008 vertailussa mukana olivat samat kunnat kuin vuoden 2007 vertailussa. Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2007 vuoteen 2008 oli keskimäärin 8,1 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,1 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2007 vuoteen 2008 kasvoivat Porvoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 15,3 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 8,9 %:n kasvua. Osin syynä kasvuun oli laskentatavan muutos. Seuraavaksi suurinta kasvu oli Kotkassa, jossa kasvua oli 12,9 % (deflatoituina kustannuksina 6,6 %). Yli 10 prosentin kasvua oli myös Raumalla (10,1 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti 4 % kasvua. Pienintä kustannusten kasvu oli Järvenpäässä (2,9 %), Sipoossa (4,6 %), Kemissä (5,6 %), Mikkelissä (5,1 %) ja Kainuussa (5,1 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä Järvenpäässä -2,9 %, Sipoossa -1,2 %, Kemissä -0,3 %, Mikkelissä -0,8 % ja Kainuussa -0,8 %.

2008–2009

Vuoden 2009 vertailussa mukana olivat Hyvinkää, Joensuu, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tornio.

Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2008 vuoteen 2009 oli keskimäärin 3,9 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,8 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2008 vuoteen 2009 kasvoivat Lappeenrannan, Lohjan ja Sipoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 5,4 %:n kasvua Lappeenrannassa ja 5,3 %:n kasvua Lohjalla ja Sipoossa. Pienintä kustannusten kasvu oli Salossa (-0,3 %), Rovaniemellä (1,3 %) ja Järvenpäässä (2,6 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä Salossa, -1,4 %. Rovaniemellä kustannukset kasvoivat 0,2 % ja Järvenpäässä 1,5 %. Rovaniemellä kustannusten alenemiseen oli osin syynä laskentatavan muutos.

2009–2010

Vuoden 2010 vertailussa mukana olivat Hyvinkää, Imatra, Joensuu, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tornio.

Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2009 vuoteen 2010 oli keskimäärin 3,4 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 1,2 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2009 vuoteen 2010 kasvoivat Sipoo, Kotkan, Salon ja Tornion sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 4,2 %:n kasvua Sipoossa, 3,7 %:n kasvua Kotkassa, 3,4 %:n kasvua Salossa ja 2,9 %:n kasvua Torniossa. Pienintä kustannusten kasvu oli Kirkkonummella (1,1 %), Porvoossa (1,3 %), Kemissä (2,0 %) ja Hyvinkäällä (2,0 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti reaalkustannusten alenemistä näissä kunnissa (Kirkkonummella -1,1 %, Porvoossa -0,9 %, Kemissä ja Hyvinkäällä -0,2 %).

2010–2011

Vuoden 2011 vertailussa mukana olivat Hyvinkää, Imatra, Joensuu, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tornio ja Tuusula. Loviisa ja Tuusula olivat vertailussa ensimmäistä vuotta mukana, mutta toimittivat aiemmilta vuosilta tietojansa, jotka on raportoitu tässä raportissa.

Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2010 vuoteen 2011 oli keskimäärin 5,6 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,3 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2010 vuoteen 2011 kasvoivat Mustijoen, Kainuun, Kemin, Mikkelin ja Sipoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 8,1 %:n kasvua Mustijoen perusturvassa, 5,3 %:n kasvua Kainuussa, 4,4 %:n kasvua Kemissä, 4,1 %:n kasvua Mikkelissä ja 3,9 %:n kasvua Sipoossa. Mustijoen perusturvan kustannusten kasvuun vaikuttaa osin laskentatekniset syyt. Pienintä kustannusten kasvu oli Kirkkonummella (0,9 %), Torniossa (2,4 %), Porvoossa (3,1 %) ja Järvenpäässä (3,4 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti reaalkustannusten alenemistä Kirkkonummella (-2,3 %), Torniossa (-0,8 %), Porvoossa (-0,2). Järvenpäässä kasvua oli 0,1 %.

Vuoden 2011 vertailussa laskettiin ensimmäistä kertaa myös sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia ilman päivähoitoa ja esiopeutuksen kustannuksia. Nämä tiedot on raportoitu liitteessä 5. Tällaista erillistä tietoa pidettiin tarpeellisena, koska entistä useampi kunta on siirtänyt päivähoitoa sosiaalitoimesta opetustoimen hallinnonalalle. Kuntaliiton vuoden 2011 kyselyn mukaan päivähoito oli vuonna 2011 opetustoimen alaisuudessa jo 190 kunnassa, eli 59 prosentissa kaikista kunnista. Sosiaalitoimen lautakunta huolehti

päivähoidon tehtävistä kaikkiaan 108 kunnassa eli 34 prosentissa kunnista. Kaikkiaan 22 kunnassa (7 prosenttia kunnista) päivähoito oli organisoitu muulla tavalla. Vuonna 2010 päivähoito oli vielä sosiaalitoimessa 41 prosentissa, opetustoimessa 50 prosentissa ja muussa hallintokunnassa 9 prosentissa kunnista.

2011–2012

Vuoden 2012 vertailussa mukana olivat Imatra, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2011 vuoteen 2012 oli keskimäärin 5,4 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2011 vuoteen 2012 kasvoivat Rovaniemen, Lohjan, Loviisan, Kotkan ja Järvenpään sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 4,3 %:n kasvua Rovaniemellä, 4 %:n kasvua Lohjalla, 3,8 %:n kasvua Loviisassa, 3,7 %:n kasvua Kotkassa ja 3,5 %:n kasvua Järvenpäässä. Pienintä kustannusten kasvu oli Sipoossa (-0,2 %), Kemissä (3,5 %), Salossa (3,1 %), Kaarinassa (3,8 %) ja Mustijoella (3,9 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti reaalikustannusten alenemista Sipoossa (-3,5 %). Kemissä kasvua oli 0,2 %, samoin Salossa. Kaarinassa kasvua oli 0,4 % ja Mustijoella 0,5 %.

2012–2013

Vuoden 2013 vertailussa mukana olivat Imatra, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tuusula ja Varkaus.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2012 vuoteen 2013 oli keskimäärin 4,2 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,3 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2012 vuoteen 2013 kasvoivat Kemin sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9,4 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 7,5 %:n kasvua. Pienintä kustannusten kasvu oli Loviisassa (-0,4 %), Salossa (0,2 %), Porvoossa (2,1 %), Lohjalla (2,4 %), Rovaniemellä (2,4 %) ja Kirkkonummella (2,5 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti reaalikustannusten alenemista Loviisassa (-2,2 %) ja Salossa (-1,6). Porvoossa kasvua oli 0,3 %, Lohjalla ja Rovaniemellä 0,6 % ja Kirkkonummella 0,7 %.

2013–2014

Vuoden 2014 vertailussa mukana olivat Imatra, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tuusula ja Varkaus.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2013 vuoteen 2014 oli keskimäärin 2,2 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 1,5 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2013 vuoteen 2014 kasvoivat Kemin sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 7,2 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 6,5 %:n kasvua. Kustannukset alenivat Imatralla (-2,5 %), Varkaudessa (-1,2 %) ja Kirkkonummella (-0,1). Sipoossa kustannukset kasvoivat 0,1 %. Deflatoituina kustannuksina Imatran kustannukset alenivat -3,2 %, Varkauden -1,9 %, Kirkkonummen -0,8 % ja Sipoon -0,6 %.

2014–2015

Vuoden 2015 vertailussa mukana olivat Imatra, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Saarikka (Kannonkoski, Karstula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Saarijärvi), Salo, Sipoo, Tuusula ja Varkaus.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutos on esitetty kuviossa 55. Kuviossa on esitetty näiden kuntien ikävakioidut kustannukset kahtena vertailujanajaksena. Kuviossa 56 on esitetty ikävakioidut kustannukset eri vuosina ja kuviossa 57 kustannukset on esitetty niin, että vuoden 2014 kustannuksista on puhdistettu palkkojen ja hintojen nousu eli kustannukset on deflatoitu (= ikävakioidut reaalikustannukset).

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2014 vuoteen 2015 oli keskimäärin 3,7 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 3,3 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2014 vuoteen 2015 kasvoivat Salon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 6,5 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 6,1 %:n kasvua. Kustannukset alenivat Mustijoella (-0,7 %). Loviisassa oli kasvua 0,3 % ja Sipoossa 0,4 %. Deflatoituina kustannuksina Mustijoen kustannukset alenivat -1,1 % ja Loviisassa sekä Sipoossa oli nollakasvua.

2015–2016

Vuoden 2016 vertailussa olivat mukana seuraavat kunnat: Järvenpää, Kaarina, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula. Lisäksi vertailussa on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhty-

mä, Mustijoen perusturva, joka käsittää Mäntsälän ja Pornaisen kunnan, sekä perusturvaliikelaitos Saarikka, joka vastaa Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien sekä Saarijärven kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 oli keskimäärin 1,0 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 0,1 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2015 vuoteen 2016 kasvoivat Saarikan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 4,8 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 3,9 %:n kasvua. Kustannukset alenivat eniten Kotkassa, 1,0 %. Deflatoituina kustannuksina Kotkan kustannukset alenivat -1,9 %.

Kustannusten vertailua vaikeuttaa sairaanhoitopiirien yli- ja alijäämät ja niiden jaksottaminen. Vuonna 2015 erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat muita palveluja enemmän. Osin kasvu oli laskennallista, koska Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) palauttamattomat ylijäämät näkyivät vuoden 2015 kustannuksissa. HUSin valtuusto päätti kesäkuussa 2016 palauttaa jäsenkunnilleen kertyneen ylijäämän, yhteensä 54,6 miljoonaa euroa. Palatusta ei kirjattu kunnissa vuoden 2015 kirjanpitoon, eikä kustannuserää pystytty myöskään huomioimaan kesäkuussa 2016 ilmestyneessä kustannusvertailussa. Vuoden 2015 kustannusvertailutiedoissa HUS-kuntien erikoissairaanhoidon kustannukset olivatkin liian suuret. Kun vuoden 2015 tiedoista poistetaan HUSin ko. vuoden palauttamattomien ylijäämien osuus, niin kustannusten nousu vuosien 2015 ja 2016 välillä oli reaalisesti keskiuurissa kunnissa 0,3 prosenttia. HUS-kunnista Loviisan (-0,6 %) ja Sipoon (-0,1 %) reaalikustannukset alenivat ja Kauniaisten (0,2 %), Porvoon (0,2 %), Kirkkonummen (0,2 %), Järvenpään (0,5 %), Keravan (0,7 %), Mustijoen (1,1 %), Lohjan (1,3 %) ja Tuusulan (3,5 %) nousivat.

Vuonna 2015 Rovaniemen kustannuksista puuttui 3,8 milj. euron kustannuserä. Kun tämä otetaan huomioon, Rovaniemen kustannukset alenivat vuonna 2016 edellisvuodesta reaalisesti 1,2 prosenttia.

2016–2017

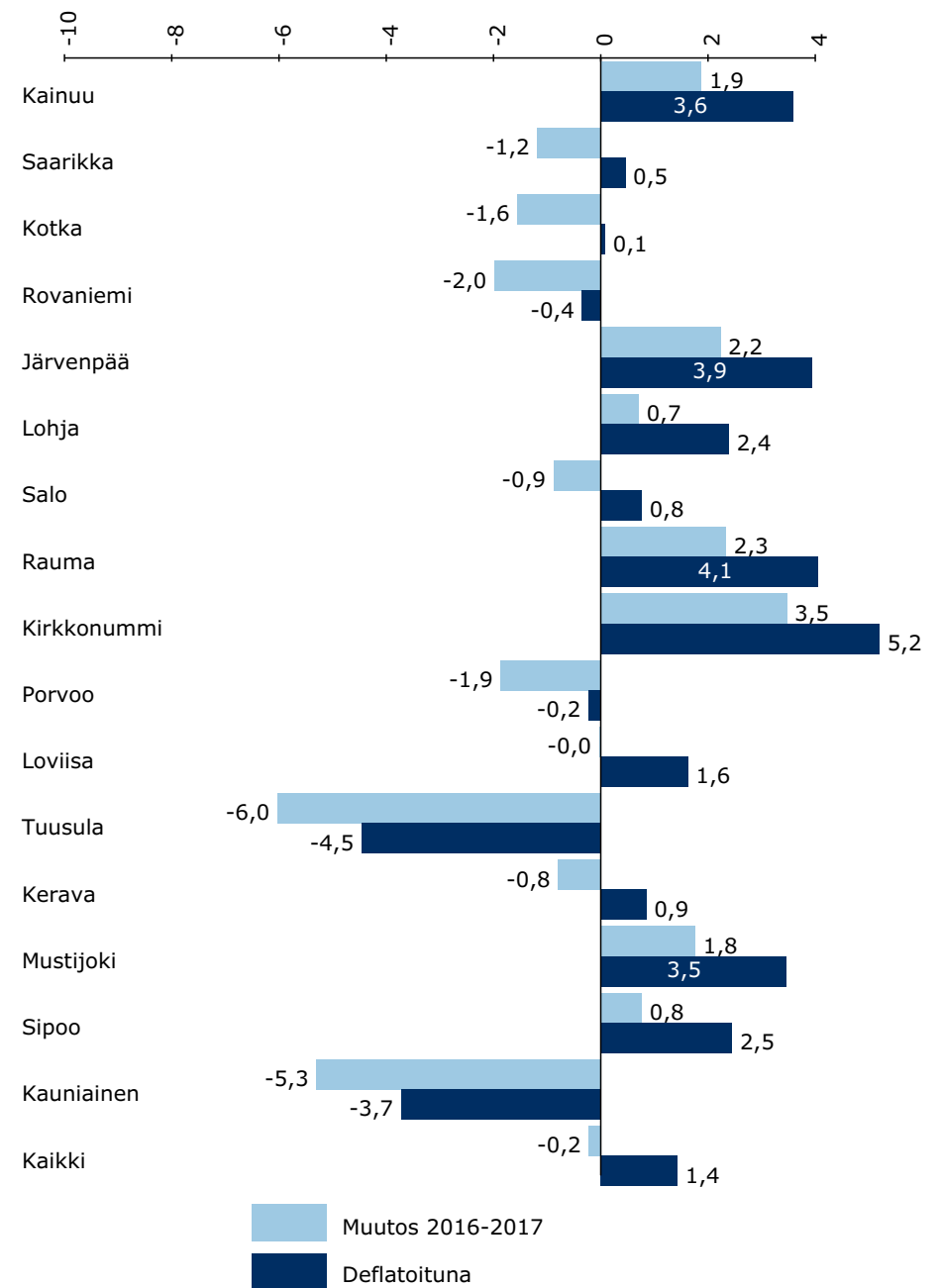
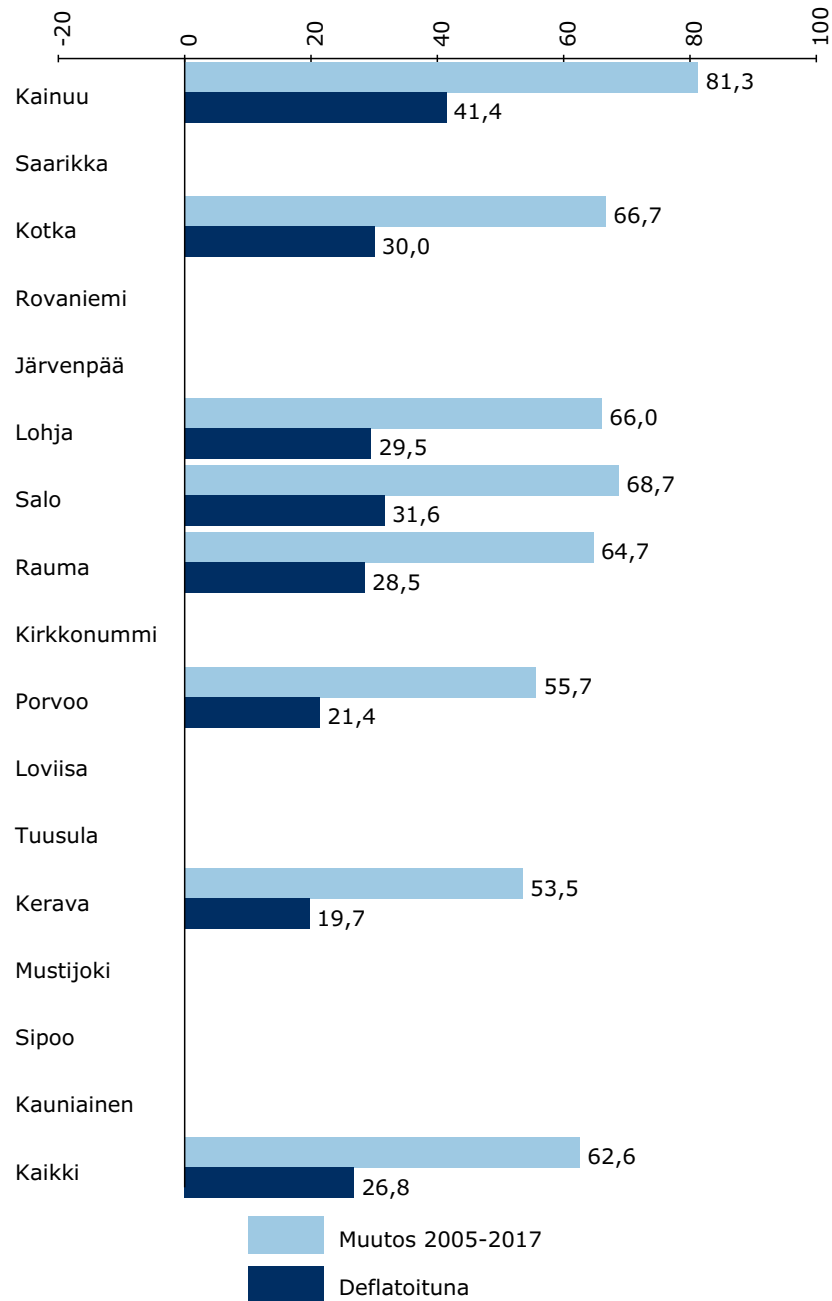
Vuoden 2017 vertailussa olivat mukana seuraavat kunnat: Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula. Lisäksi vertailussa on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (ilman Puolankaa, joka on Kainuun soten osajäsenenä), Mustijoen perusturva, joka käsittää Mäntsälän ja Pornaisen kunnan, sekä perusturvaliikelaitos Saarikka, joka vastaa Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien sekä Saarijärven kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutos on esitetty kuviossa 50. Kuviossa on esitetty näiden kuntien ikävakioidut kustannukset kahtena vertailuajanjaksona. Kuviossa 51 on esitetty ikävakioidut kustannukset eri vuosina ja kuviossa 52 kustannukset on esitetty niin, että kustannuksista on puhdistettu palkkojen ja hintojen kehitys eli kustannukset on deflatoitu (= ikävakioidut reaalikustannukset).

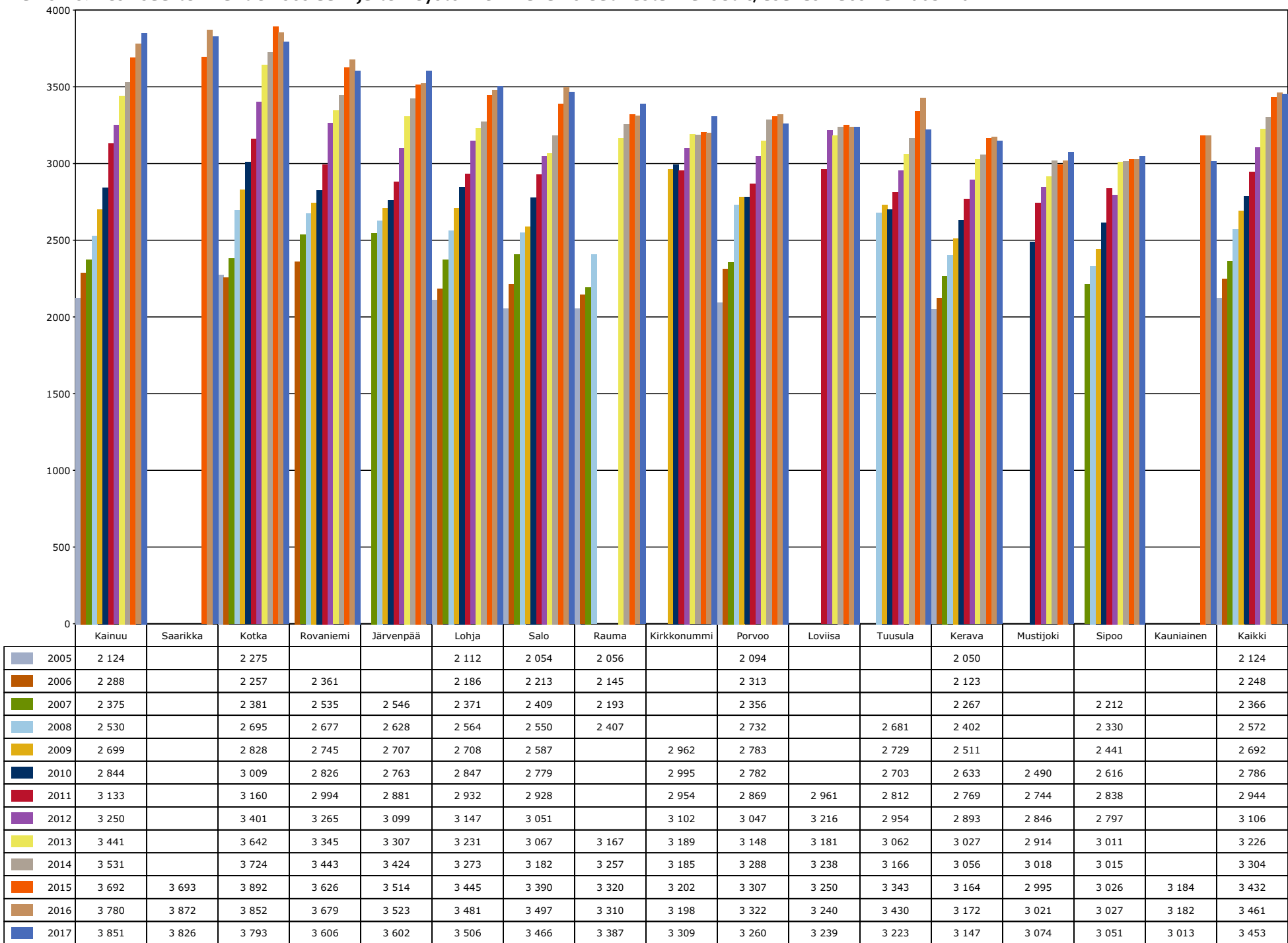
Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset alenivat vuodesta 2016 vuoteen 2017 keskimäärin 0,2 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 1,4 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2016 vuoteen 2017 kasvoivat Kirkkonummen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 3,5 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 5,2 %:n kasvua. Kustannukset alenivat eniten Tuusulassa (6,0 %) ja Kauniaisissa (5,3 %) . Deflatoituina kustannuksina Tuusulan kustannukset alenivat 4,5 % ja Kauniaisten 3,7 %.

Keskisuurten kuntien kustannusten vertailua edellisvuosiin vaikeuttaa perustoimeentulotuen hallinnoinnin ja maksatuksen siirtyminen kunnilta Kansaneläkelaitokselle vuonna 2017. Perustoimeentulotuen rahoitukseen osallistuvat kuitenkin edelleen kunnat ja valtio yhtä suurin osuuksin. Kuntien 50 prosentin rahoitusosuus otetaan huomioon tekemällä sitä vastaava vähennys kunnille maksettavasta peruspalvelujen valtionosuudesta. Kunnille jäi edelleen ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus ja maksatus. Samoin kunnat maksoivat tammi-maaliskuussa myös perustoimeentulotukea niiden tekemiensä päätösten osalta, jotka oli tehty kunnissa vuoden 2016 puolella. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nimellisten kustannusten alenemista selittää osin perustoimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelalle.

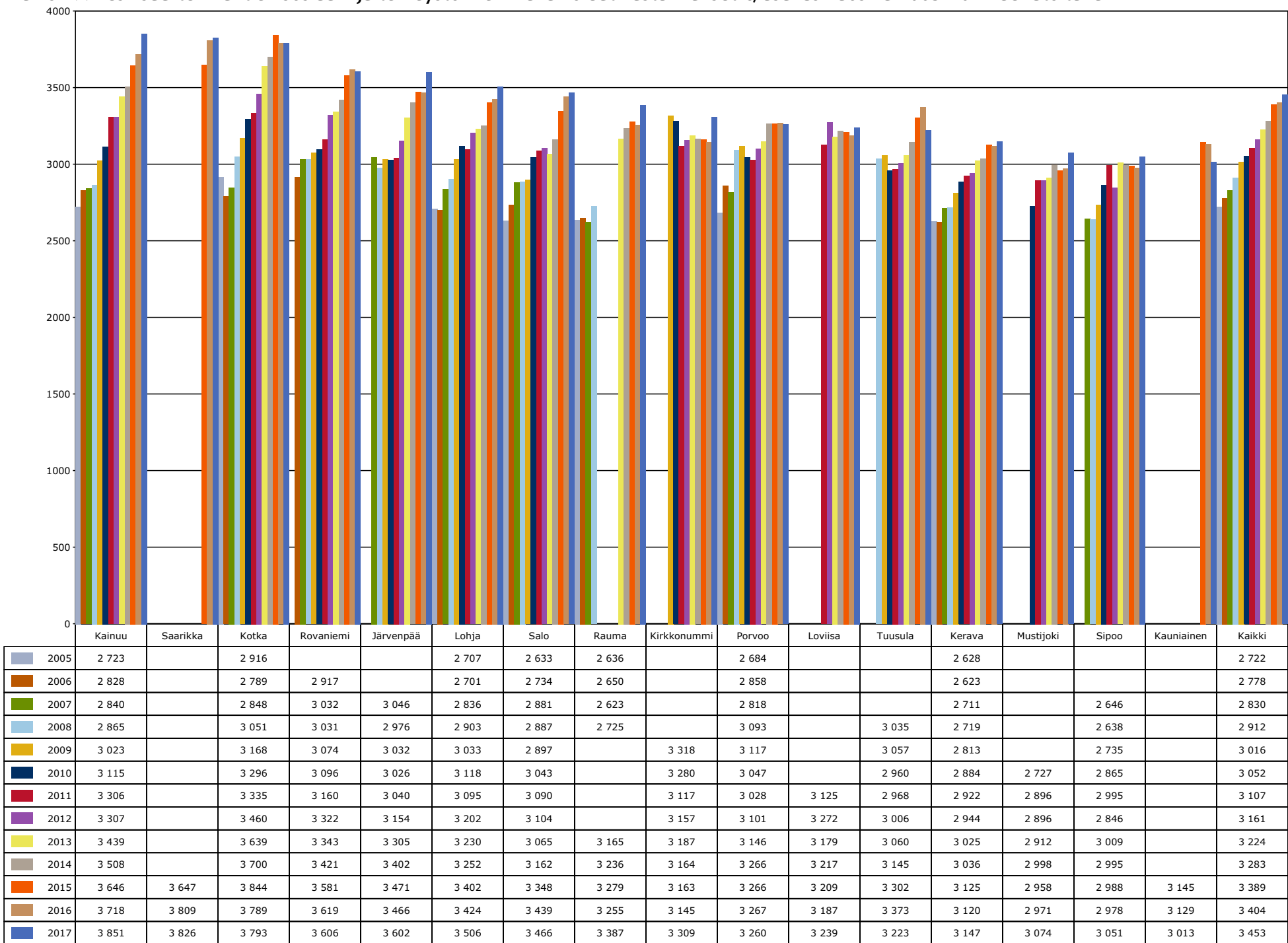
Kuvio 47. Sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset, muutosprosentit

Kuvio 48. Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset €/asukas vuosina 2005-2017

Kuvio 49. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset €/asukas vuosina 2005-2017 deflatoituna

3.5.2 Terveysthuollon kustannusten muutos

Keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon kustannusten kehitystä on seurattu vuodesta 2000 lähtien. Terveysthuollon kustannusten lisäksi on kerätty tietoa yli 65-vuotiaiden sosiaalitoimen kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksista. Aiempina vuosina tätä kokonaisuutta on kutsuttu lisäksi terveydenhuolloksi.

3.5.2.1 Terveysthuollon kustannusten vertailu vuosina 2000–2017

2000–2001

Muutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 on laskettu alusta asti mukana olleiden 11 kaupungin perusteella.

Kustannusten muutos vuoteen 2001 verrattuna oli asukasta kohti 7,1 %. Kustannusten nousu oli suurempaa kuin palkkojen ja hintojen kehitys, mikä merkitsi lisäpanostusta terveyspalveluihin. Kun kokonaiskustannuksista puhdistetaan palkkojen ja hintojen nousu, keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset nousivat 2,7 %. Kokkolassa, Raumalla ja Porvoossa deflatoidut kustannukset nousivat eniten edellisvuodesta. Pienin nousu oli Joensuussa.

2001–2002

Muutokset vuodesta 2001 vuoteen 2002 on laskettu alusta asti mukana olleiden 11 kaupungin perusteella.

Keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset kasvoivat 6,5 % asukasta kohden vuonna 2002. Kustannusten nousu oli suurempaa kuin palkkojen ja hintojen kehitys, mikä merkitsi lisäpanostusta terveyspalveluihin. Kun kokonaiskustannuksista puhdistettiin palkkojen ja hintojen nousu, keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon deflatoidut kustannukset nousivat 4,1 %. Mikkelissä deflatoidut kustannukset nousivat eniten, 6 %. Deflatoidut kustannukset alenivat edelliseen vuoteen verrattuna yhdessä kaupungissa, Kokkolassa. Kustannukset alenivat Kokkolassa yhden prosentin.

2002–2003

Tarkastelu vuodesta 2002 vuoteen 2003 perustuu 18 kaupungin tietoihin.

Keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset nousivat vuonna 2003 5,8 % asukasta kohti. Eniten kustannukset kasvoivat Kemissä (11,7 %) ja Imatralla (11,6 %). Vähiten kustannukset kohosivat Keravalla, 0,3 %.

Kun kokonaiskustannuksista poistetaan palkkojen ja hintojen nousu, keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon deflatoidut kustannukset (ts. ikävakioidut reaalkustannukset) kohosivat vuonna 2003 vuoteen 2002 verrattuna 3,3 %. Kolmen kaupungin reaalkustannukset laskivat: Kerava (-2,1 %), Seinäjoki (-1,7 %) ja Vaasa (-0,5 %). Maltillista kasvu oli Rovaniemellä (0,8 %), Lohjalla (1,4 %), Mikkelissä (2,5 %), Salossa (3,0 %), Porvoossa (2,5 %) ja Raisiossa (0,5 %), joissa reaalkustannusten kasvu oli keskimääräistä (3,3 %) pienempää. Eniten ikävakioidut reaalkustannukset kasvoivat Kemissä (9,1 %), Imatralla (9,0 %) ja Kajaanissa (7,3 %).

2003–2004

Muutokset vuodesta 2003 vuoteen 2004 on laskettu ensimmäisen kerran niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Sekä vuoden 2003 että 2004 kustannustiedot on vakioitu koko maan väestöllä. Tiedot perustuvat 15 kaupungin tietoihin.

Keskisuurten kaupunkien lisätyn terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset kasvoivat 6,2 % asukasta kohden vuonna 2004. Kustannusten nousu oli suurempaa kuin palkkojen ja hintojen kehitys, mikä merkitsi lisäpanostusta terveyspalveluihin. Kun kokonaiskustannuksista puhdistetaan palkkojen ja hintojen nousu, keskisuurten kaupunkien deflatoidut (ts. ikävakioidut reaalkustannukset) kustannukset nousivat 3 %.

Eniten ikävakioidut kustannukset kasvoivat Seinäjoella (15,1 %), Raisiossa (11 %) ja Porvoossa (9,7 %). Vähiten kustannukset kohosivat Kemissä, 2,5 %. Ikävakioituina reaalkustannuksina (deflatoituina kustannuksina) kasvua Seinäjoella oli 11,6 %, Raisiossa 7,7 % ja Porvoossa 6,4 %. Neljän kaupungin deflatoidut kustannukset laskivat: Kemi (-0,6), Lohja (-0,4), Rauma (-0,2) ja Vaasa (-0,1).

2004–2005

Muutokset vuodesta 2004 vuoteen 2005 on laskettu toisen kerran niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 14 kaupungin tietoihin.

Eniten ikävakioidut kustannukset kasvoivat Lohjalla (9,3 %), Mikkelissä (8,7 %) ja Raumalla (8,6 %). Vähiten kustannukset kohosivat Imatralla (1,3 %) ja Raisiossa (1,4 %). Ikävakioituina reaalkustannuksina (deflatoituina kustannuksina) kasvua Lohjalla oli

6,2 %, Mikkelissä 5,7 ja Raumalla 5,6 %. Imatran deflatoidut kustannukset laskivat 1,6 % ja Raision 1,5 %.

2005–2006

Muutokset vuodesta 2005 vuoteen 2006 on laskettu toisen kerran niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 14 kaupungin tietoihin.

Eniten ikävakioidut kustannukset kasvoivat Porvoossa (10,5 %), Joensuussa (9,2 %) ja Mikkelissä (8,4 %). Vähiten kustannukset kohosivat Kotkassa, jossa ne alenivat edellisvuodesta 0,4 %. Seuraavaksi vähäisintä kasvu oli Imatralla (0,9 %) ja Kainuussa (2,9 %). Ikävakioituina reaalkustannuksina (deflatoituina kustannuksina) Kotkan kustannukset alenivat 3,5 %. Porvoossa kasvua oli 7 %, Joensuussa 5,8 % ja Mikkelissä 5 %. Imatran deflatoidut kustannukset laskivat 2,2 % ja Kainuussa 0,3 %.

2006–2007

Muutokset vuodesta 2006 vuoteen 2007 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 14 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalkustannukset kasvoivat Kainuussa (6,8 %), Raisiossa (4,3 %) ja Lappeenrannassa (4 %). Vähiten kustannukset kohosivat Raumalla ja Porvoossa. Ikävakioituina reaalkustannuksina (deflatoituina kustannuksina) Rauman kustannukset alenivat 0,8 % ja Porvoon kustannukset alenivat 0,2 %.

2007–2008

Muutokset vuodesta 2007 vuoteen 2008 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 15 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalkustannukset kasvoivat Kainuussa (6,3 %) ja Lappeenrannassa (6,2 %), Porvoossa (6,5 %). Vähiten kustannukset kohosivat Porvoossa ja Rovaniemellä. Ikävakioituina reaalkustannuksina (deflatoituina kustannuksina) Porvoon kustannukset alenivat 0,3 % ja Rovaniemen kustannukset alenivat 0,6 %. Rovaniemen kustannusten aleneminen ei kokonaisuudessaan ollut näin suurta, koska tuloksiin vaikuttaa edellisen vuoden laskuvirhe.

2008–2009

Muutokset vuodesta 2008 vuoteen 2009 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 17 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalkustannukset kasvoivat Lappeenrannassa (6,2 %), Kainuussa (5,2 %) ja Keravalla (4,9). Vähiten kustannukset kohosivat Rovaniemellä ja Porvoossa. Ikävakioituina reaalkustannuksina (deflatoituina kustannuksina) Rovaniemen kustannukset alenivat 0,6 % ja Porvoon 0,3 %. Rovaniemen kustannusten aleneminen ei ole todellisuudessa näin suurta, koska vuodet 2008 ja 2009 eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 2008 laskentavirheen vuoksi.

2009–2010

Muutokset vuodesta 2009 vuoteen 2010 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 18 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalkustannukset kasvoivat Salossa (5,6 %), Kainuussa (3,3 %) ja Sipoossa (3,0). Kirkkonummi (-1,5), Porvoo (-1,8), Järvenpää (-0,9), Hyvinkää (-2,3), Mikkelä (-0,2) ja Kaarina (-0,6) olivat kuntia joiden ikävakioidut reaalkustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2010–2011

Muutokset vuodesta 2010 vuoteen 2011 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 20 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalkustannukset kasvoivat Sipoossa (7,4 %), Kainuussa (7,1 %) ja Mustijoella (6,8). Kirkkonummi (-3,0), Salo (-1,5), Tornio (-1,5), Lohja (-1,4), Porvoo (-1,0), Kerava (-0,3) ja Kaarina (-0,1) olivat kuntia joiden ikävakioidut reaalkustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2011–2012

Muutokset vuodesta 2011 vuoteen 2012 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 17 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalkustannukset kasvoivat Rovaniemellä (5,8 %), Loviisassa (8,8 %) ja Lohjalla (7,8). Sipoossa (-6,1), Imatralla (-3,0), Keravalla (-2,0), Kemissä (-1,2), Kirkkonummella (-0,6), Kainuussa (-0,4), Kaarinassa (-0,4) ja Mikkelissä (-0,2) ikävakioi-

dut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2012–2013

Muutokset vuodesta 2012 vuoteen 2013 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 19 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Imatralla (9 %), Kemissä (8,7 %) ja Kaarinassa (5,3). Loviisassa (-3,7), Salossa (-2,1), Lohjalla (-1,2), Rovaniemellä (-0,2) ja Mustijoen perusturvassa (-0,1) ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2013–2014

Muutokset vuodesta 2013 vuoteen 2014 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 19 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Porvoossa (4,9 %), Kemissä (4,6 %) ja Mustijoen perusturvassa (3,8 %). Varkaudessa (-3,9 %), Imatralla (-3,8), Sipoossa (-1,3), Kirkkonummella (-1,0) ja Mikkelissä (-0,5) ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2014–2015

Muutokset vuodesta 2014 vuoteen 2015 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 20 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Salossa (5,9 %), Rovaniemellä (5 %) ja Varkaudessa (4,8 %). Sipoossa (-1,7), Loviisassa (-1,6), Mustijoella (-0,9), Kirkkonummella (-0,8) ja Porvoossa (-0,7) ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2015–2016

Muutokset vuodesta 2015 vuoteen 2016 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 17 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) kasvoivat Saarikassa (3,6 %) ja eniten ikävakioidut reaalikustannukset alenivat Raumalla (-3,7%).

Kustannusten vertailua vaikeuttaa sairaanhoitopiirien yli- ja alijäämät ja niiden jaksottaminen. Vuonna 2015 erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat muita palveluja enemmän. Osin kasvu oli laskennallista, koska Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) palauttamattomat ylijäämät näkyivät vuoden 2015 kustannuksissa. HUSin valtuusto päätti kesäkuussa 2016 palauttaa jäsenkunnilleen kertyneen ylijäämän, yhteensä 54,6 miljoonaa euroa. Palatusta ei kirjattu kunnissa vuoden 2015 kirjanpitoon, eikä kustannuserää pystytty myöskään huomioimaan kesäkuussa 2016 ilmestyneessä kustannusvertailussa. Vuoden 2015 kustannusvertailutiedoissa HUS-kuntien erikoissairaanhoidon kustannukset olivatkin liian suuret. Kun vuoden 2015 tiedoista poistetaan HUSin ko. vuoden palauttamattomien ylijäämien osuus, niin kustannusten aleneminen vuosien 2015 ja 2016 välillä oli reaalisesti keskiuurissa kunnissa 0,3 prosenttia kuviossa 52 ilmoitetun 0,8 prosentin sijaan. HUS-kunnista Kauniaisten (-3,0 %), Porvoon (-2,3 %), Keravan (-1,3 %), Sipoon (-1,0 %) ja Kirkkonummen (-0,1 %) reaalikustannukset alenivat ja Mustijoen (0,5 %), Loviisan (0,5 %), Lohjan (1,4 %), Järvenpään (1,5 %) ja Tuusulan (3,2 %) nousivat.

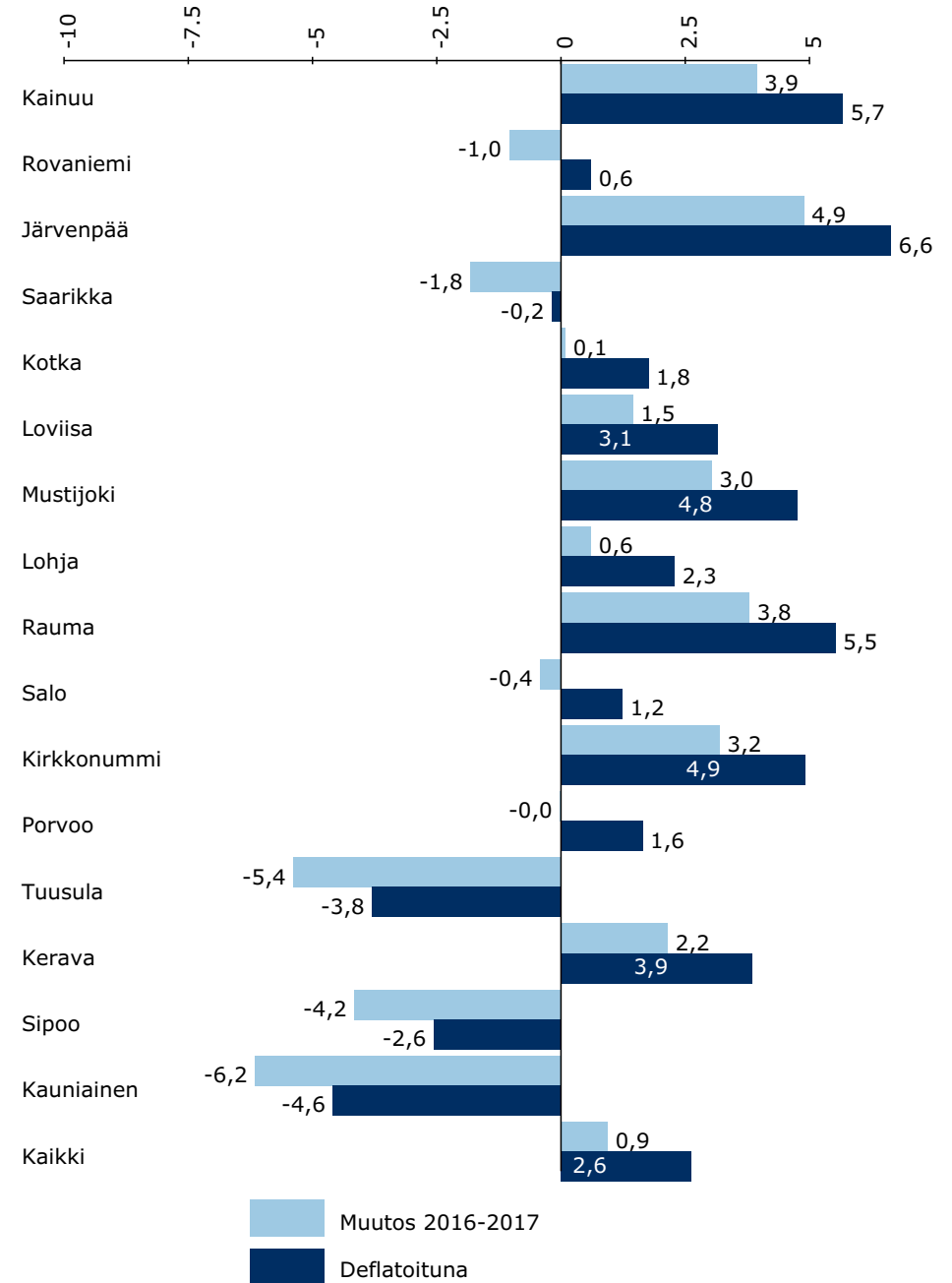
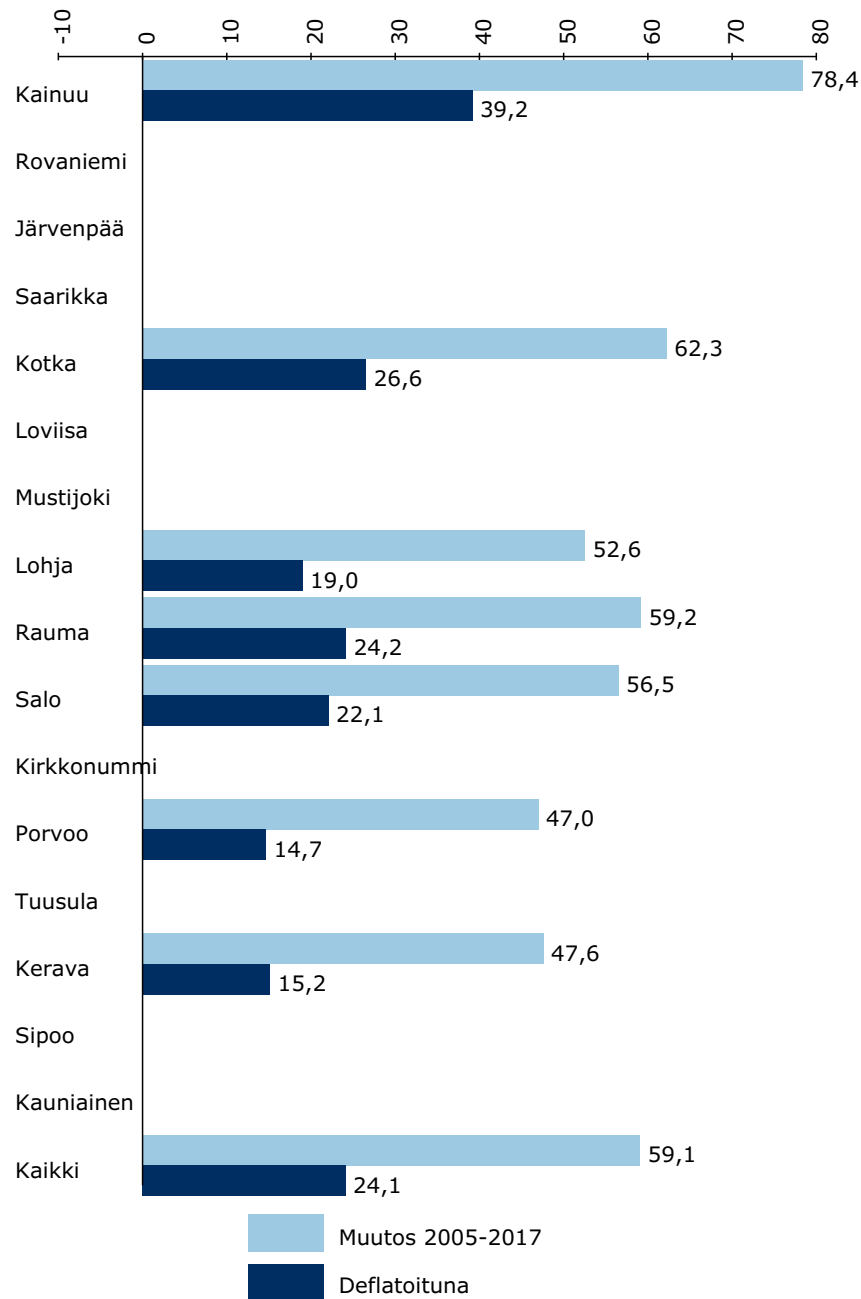
Vuonna 2015 Rovaniemen kustannuksista puuttui 3,8 milj. euron kustannuserä. Kun tämä otetaan huomioon, Rovaniemen kustannukset alenivat vuonna 2016 edellisvuodesta reaalisesti 1,5 prosenttia.

2016–2017

Muutokset vuodesta 2016 vuoteen 2017 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 16 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) kasvoivat Järvenpäässä (6,6 %) , Kainuussa (5,7 %) ja Raumalla (5,5 %). Eniten ikävakioidut reaalikustannukset alenivat Kauniaisissa (-4,6 %), Tuusulassa (-3,8 %) ja Sipoossa (-2,6 %).

Kuvio 50. Terveysthuollon ikävakioidut kustannukset, muutosprosentit

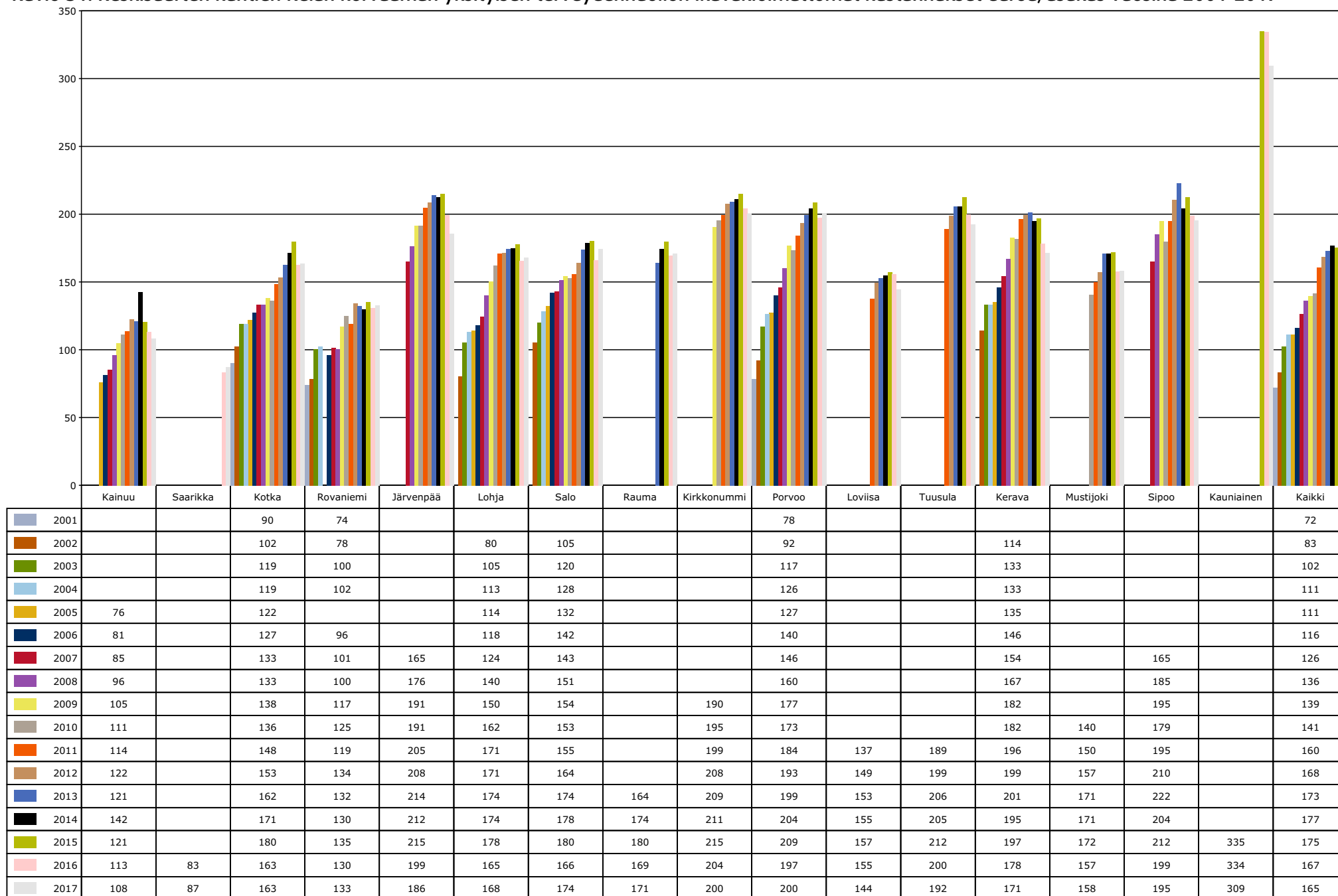
3.5.2.2 Yksityinen terveydenhuolto vuosina 2016-2017

Edellä on kuvattu terveydenhuollon kustannuksia ja niiden vaihtelua keskisuurissa kaupungeissa vuonna 2017 sekä aiempina vertailuvuosina. Seuraavaksi tarkastellaan yksityistä terveydenhuoltoa Kelan tilastotietojen avulla. Kuvioon 51 on koottu kustannukset yksityisistä lääkäripalveluista sekä yleis- että erikoislääkäriin osalta, hammaslääkäripalveluista sekä tutkimuksesta ja hoidosta. Kustannukset ovat ikävakiomattomia. Kuviossa 52 tiedot on esitetty ikävakioituina.

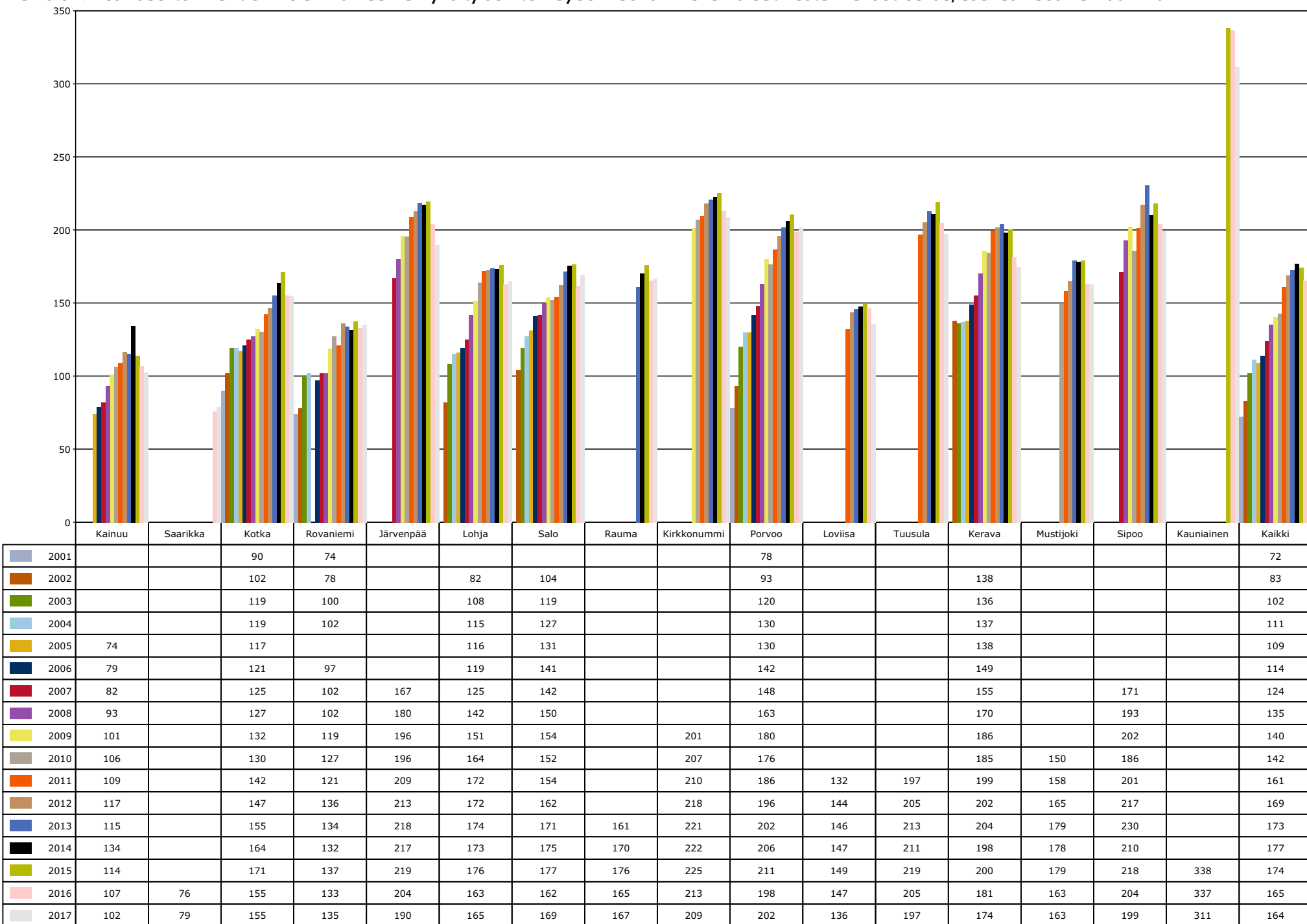
Suurimmat yksityisen terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2017 Kauniaisissa, Kirkkonummella, Järvenpäässä, Tuusulassa ja Sipoossa. Pienimmät kustannukset olivat Saarikassa, Kainuussa, Rovaniemellä ja Loviisassa.

Työterveyshuollon kustannustietoja ei ole käytettävissä, koska Tilastolain mukaan työntekijöiden kotikuntatiedot eivät ole julkisia eikä asiasta ole rekisteriaineistoja. Timo Hujanen ja Hennamari Mikkola ovat raportissaan *Työterveyshuollon palvelujen kustannusten alueelliset erot* (Kela Nettipapereita 42/2013) yhdistäneet erillisistä rekisteritiedoista aineistoa kunnittain, toimialoittain, työnantajien koon ja palveluntuottajien mukaan ja tuottaneet laskennallista tietoa palveluiden käytöstä ja kustannuksista. Hujanen ja Mikkolan (2013, 53-56) mukaan työnantajien työterveyshuollon kustannukset (euroa/asukas) olivat keskimäärin 114 euroa ja työterveyshuollon ja kuntien perusterveydenhuollon kustannuksilla asukasta kohti on selkeä yhteys eli negatiivinen korrelaatio. Mitä suuremmat ovat työterveyshuollon kustannukset sitä pienemmät ovat kunnan perusterveydenhuollon avohoidon kustannukset. Työterveyshuollon osuus avoterveydenhuollon kokonaisuudesta oli Hujanen ja Mikkolan laskelmien mukaan vuonna 2009 enimmillään 40 prosenttia ja suurimmat työterveyshuollon kustannusosuudet perusterveydenhuollon avohoidosta olivat Järvenpäässä, Espoossa, Vantaalla, Ruskossa ja Keravalla (yli 40 %). Suuria kustannusosuuksia (37 %) oli myös Kaarinassa, Porvoossa, Turussa, Kirkkonummella ja Mustasaarella. Työnantajien ennalta ehkäisevän työterveyshuollon (korvausluokan I) kustannukset olivat asukasta kohti keskimäärin 42 euroa. Suurimmat kustannukset olivat pääkaupunkiseudulla, Oulussa, Turun ja Tampereen seudulla sekä elinvoimaisilla teollisuuspaikkakunnilla. Työnantajien työterveyshuollon sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon (korvausluokan II) kustannukset asukasta kohti olivat 73 euroa. Järvenpäässä, Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Kirkkonummella ja Keravalla kustannukset olivat yli 25 prosenttia koko maan keskiarvoa suuremmat. (Hujanen ja Mikkola 2013, 15, 19-22.) Työnantajien työterveyshuollon kustannukset asukasta kohti olivat kesimääräistä suuremmat keskisuurista kunnista Keravalla (160), Kirkkonummella (155), Järvenpäässä (148), Tuusulassa (138), Porvoossa (130), Kaarinassa (126), Sipoossa (126), Mustijoen perusturvassa (118) ja Lohjalla (177). Keskimääräiset tai kesimääräistä alemmat kustannukset olivat Imatralla (114), Kotkassa (113), Rovaniemellä (112), Mikkelissä (109), Salossa (106), Loviisassa (98), Kemissä (96) ja Kainuun maakunnassa (76). (Hujanen ja Mikkola 2013, liitetaulukko 4.)

Kuvio 51. Keskisuurten kuntien Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon ikävakioiduttomat kustannukset euroa/asukas vuosina 2001-2017

Kuvio 52. Keskisuurten kuntien Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset euroa/asukas vuosina 2001-2017

4 Johtopäätökset

Selvityksessä tarkastellaan seitsemättätoista kertaa keskisuurten kuntien terveydenhuollon kustannuksia ja kolmatta toista kertaa myös sosiaalitoimen kustannuksia. Selvitys osoittaa, että kustannukset eivät juuri kasvaneet edellisvuoteen verrattuna. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset alenivat edellisvuodesta 0,2 prosenttia asukasta kohti, ja tämä selittyy osin perustoimeentulotuen maksatuksen siirtymisellä Kelalle. Kun kokonaiskustannuksista poistetaan hintojen muutos, keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen deflatoidut kustannukset nousivat 1,4 prosenttia.

Keskisuurten kuntien kustannusten vertailua edellisvuosiin vaikeuttaa perustoimeentulotuen hallinnoinnin ja maksatuksen siirtyminen kunnilta Kansaneläkelaitokselle vuonna 2017. Perustoimeentulotuen rahoitukseen osallistuvat kuitenkin edelleen kunnat ja valtio yhtä suurin osuuksin. Kuntien 50 prosentin rahoitusosuus otetaan huomioon tekemällä sitä vastaava vähennys kunnille maksettavasta peruspalvelujen valtionosuudesta. Kunnille jäi edelleen ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus ja maksatus. Samoin kunnat maksoivat tammi-maaliskuussa myös perustoimeentulotukea niiden tekemiensä päätösten osalta, jotka oli tehty kunnissa vuoden 2016 puolella.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2017 noin 2,1 miljardia euroa. Kaikkien vertailussa mukana olleiden kaupunkien kokonaiskustannuksilla painotetut keskimääräiset kustannukset olivat 3 453 euroa asukasta kohti. Suurimmat kustannukset olivat Kainuussa (3 851 euroa asukasta kohti ikävakioiduna) ja alhaisimmat Kauniaisissa (3 013 euroa asukasta kohti ikävakioiduna) ja Sipoossa (3 051 euroa asukasta kohti ikävakioiduna).

Vuoden 2017 kustannuksissa näkyy

Eniten vuodesta 2016 vuoteen 2017 kasvoivat Kirkkonummen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 3,5 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 5,2 %:n kasvua. Eniten kustannukset alenivat Kauniaisissa (-5,3 %, deflatoituna -3,7) ja Tuusulassa (-6,0 %, deflatoituna -4,5 %).

Vertailussa tarkasteltiin jo kahdeksattatoista vuotta peräjälkeen keskisuurten kuntien terveydenhuollon ja sosiaalitoimen 65 vuotta täyttäneiden kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia. Tiedot on esitetty liitteessä 4. Kainuun terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2017 keskisuurten korkeimmat, 2 849 euroa ja Kauniaisten pienimmät, 2 165 euroa asukasta kohti koko maan ikärakenteen mukaan vakioituna.

Kaupunkien ikärakenteesta johtuvat erot kustannuksissa eliminoitiin ikävakioiduilla. Ikävakioidun merkitys on suuri, koska eri ikäryhmien kustannukset poikkeavat huomattavasti toisistaan ja toisaalta kaupunkien asukkaiden ikärakenteet ovat toisistaan poikkeavia.

Terveyden- ja vanhustenhuollon kustannuksia on myös tarvevakioitu. Tarvevakiointi osoittaa, että suurimmat tarvevakioidut kustannukset olivat suurista ja keskisuurista kunnista vuonna 2017 Loviisassa, Raumalla ja Rovaniemellä, pienimmät Keravalla.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia on tarvevakioitu myös sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kokonaisuutena. Suurimmat sosiaali- ja terveystoimen tarvevakioidut kustannukset olivat vuonna 2017 Kauniaisissa, 3 580 euroa asukasta kohti. Pienimmät kustannukset olivat Mustijoella, 3 111 euroa asukasta kohti tarvevakioituna. Kauniaisten jälkeen suurimmat kustannukset olivat Järvenpäässä (3 562 euroa asukasta kohti) ja Raumalla (3 555 euroa asukasta kohti). Mustijoen jälkeen pienimmät tarvevakioidut kustannukset olivat Keravalla (3 149 euroa asukasta kohti) ja Loviisalla (3 337 euroa asukasta kohti).

Yksityisen terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2017 keskisuurissa kunnissa keskimäärin 164 euroa asukasta kohden ikävakioiduna. Edellisvuonna kustannukset olivat keskimäärin 165 euroa asukasta kohti ikävakioiduna. Työterveyshuollon tiedot puuttuvat edelleen yksityisestä terveydenhuollosta, koska tilastoviranomaiset eivät kerää tietoa asiakkaan kotikunnasta.

Liite 1. Terveydenhuollon tietojen keruu ja luotettavuus

Kustannuksia verrattaessa käytetään yleensä joko netto- tai bruttoperiaatetta.

Bruttoperiaate tarkoittaa kaikkia aiheutuneita menoja tai kustannuksia. Nettoperiaate on yhtä kuin kustannukset miinus tuotot.

Tässä selvityksessä ei kumpaakaan periaatetta sovellettu puhtaasti. Kaupungin asukkaille kohdistuvan toiminnan bruttokustannukset olivat laskennan lähtökohtana. Kustannuksista vähennettiin:

- henkilöstötulot
- palvelujen myyntitulot ulkokuntalaisille ja välisuoritteiden myyntitulot
- asiakasmaksuja ei vähennetty.

Seuraavat erät sisältyvät selvityksen kustannustietoihin:

- kaupunkien vanhan eläkejärjestelmän mukaiset eläkkeet
- valtion työllisyysmäärärahoilla työllistetyt, huolimatta siitä maksoiko nämä menot yksikkö omasta määrärahastaan vai keskushallinto
- opiskelijoista aiheutuneet kustannukset
- ostopalvelut
- pääomakustannukset otettiin huomioon.

Kustannustiedot kerättiin kaupungeista ikäryhmittäin. Ikävakiointi tehtiin suoralla menetelmällä. Vakioväestönä käytettiin koko maan ikärakennetta. Ikä on merkittävin kustannusten vaihteluun vaikuttava tekijä mutta vertailtavuutta voitaisiin vielä parantaa ottamalla huomioon sukupuoli ja sosiaalisia muuttujia.

Ero palkkojen I ja II kalleusluokan välillä on noin 2–3 prosenttia. Terveydenhuollon alueella nämä luokat ovat poistettu. Kalleusluokkien vaikutusta kustannusvertailuun on monesta syystä vaikea tarkasti määritellä. Merkitys on pienentynyt ja pienenee jatkossakin.

Asiakasmaksut on käsitelty pääosin bruttona. Kuitenkin ostopalvelu on käsitelty laskun mukaan, mikä yleensä tarkoittaa nettomenettelyä. Vertailuun vaikuttavia eroja syntyy seuraavista seikoista: 1) Erikoissairaanhoidon käsitellään nettona. Vuoteen 2010 asti erikoissairaanhoidon käsiteltiin oman toiminnan osalta bruttona ja kuntayhtymänpalvelujen osalta nettona, 2) Yksityiset palvelut käsitellään yleensä nettona. Kaupungin omana toimintana olevien vanhainkotien ja ympärivuorokautisen palveluasumisen kohdalla on brutto.

Vanhan eläkejärjestelmän mukaiset eläkkeet ovat kaupungin menoja, jotka jatkuvat vuosittain niin kauan kuin järjestelmään kuuluvia eläkkeensaajia on elossa. Niitä voidaan kutsua kiinteiksi tai uponneiksi kustannuksiksi. Näiden mukana on katsottu tarpeelliseksi terveydenhuollon kokonaiskustannusvertailussa, vaikka ne eivät millään tavalla vaikuta terveydenhuollon päätöksentekoon ja tuottavuuteen, ne ovat vain aikaisempien vuosien toiminnasta syntyneitä kustannuksia. Tämän tyyppisten erien sisällyttäminen vertailuun on jossain määrin tulkintakysymys, johon ei ole yksiselitteistä oikeaa vastausta. Tämän vertailun lähtökohtana on ollut mahdollisimman laajasti määritellyt kustannukset. Eläkkeiden määrä asukasta kohti vaihtelee kaupungeittain.

Sosiaalitoimen ympärivuorokautista palveluasumista on vuodesta 2014 lähtien tarkasteltu erikseen tehostettuna palveluasumisena sekä vanhainkotihoitona tai muuna sosiaalihuoltolain mukaisena laitoshoidona.

Kaikissa suurissa kaupungeissa on kaupunginsairaalat, jotka kuuluvat terveyskeskukseen. Osassa kaupungeja näiden kustannusten jakaminen terveyskeskukseen ja erikoissairaanhoidon välillä on myös tulkinnanvaraista tai vaikeaa, mm. toiminnan organisoinnista johtuen. Ainakin jossain määrin on eroja siinä kuinka erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuolto on erotettu toisistaan. Tämä saattaa osaltaan vaikuttaa erikoissairaanhoidon ja toisaalta perusterveydenhuoltoa koskeviin tuloksiin.

Liite 2. Selvityksessä käytetty terveydenhuollon toimintajako

Päätoiminnot

Perusterveydenhuolto

Perusterveydenhuollon sisältöä tarkastellaan samassa laajuudessa kuin toiminta- ja taloustilastossa.

- Ympäristöterveydenhuoltoa ei oteta mukaan.
- Ei sisällä koulupsykologien kustannuksia.
- Ensihoidon kustannukset on laskettu vuodesta 2013 lähtien erikoissairaanhoidon.
- Perusterveydenhuollon päivystyksen kustannukset kirjataan perusterveydenhuollon avohoitoon.
- Siltä osin kuin perusterveydenhuollossa on erikoissairaanhoidon toimintaa se siirretään sille kuuluvaan sarakkeeseen ja poistetaan perusterveydenhuollon luvuista.

Avohoito

Avohoito esitetään erikseen ilman kotisairaanhoidon tietoja. Siitä erotetaan myös hammashuolto.

- Välimuotoiset palvelut lasketaan avohoitoon kuuluviksi, esim. päiväsaaraala ja vastaava yöllä annettava hoito. Kotisairaala laitetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti joko perusterveydenhuoltoon tai erikoissairaanhoidon.
- Kotihoidon (=kotipalvelu ja kotisairaanhoidon) kotipalveluun kuuluu kodinhoitajan tai vastaavan työntekijän antamaa kodissa tapahtuvaa yksilön ja perheen työapua, henkilökohtaista huolenpitoa ja palveluita sekä tukipalveluita, kuten ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, siivous-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palveluita. (Huom. Näistä asiakkailta perittyjä maksuja ei vähennetä kustannuksista = bruttoperiaate).
- Kotipalvelun kustannukset ilmoitetaan lomakkeelle yli 65-vuotiaiden osalta. Kotipalvelu sisältää sekä säännöllisen kotipalvelun, että tilapäisen kotipalvelun. Kotipalvelun kustannuksissa otetaan huomioon myös tukipalvelut ja kaikki palvelutaloihin annettavat kotihoidon palvelut, joita annetaan kunnan omana toimintana tai ostopalveluina hankitut (Sisältää tavallisiin palvelutaloihin annetun kotipalvelun osuuden).
- Kotisairaanhoidon hoitotarvikejakelun kustannukset kuuluvat kotihoitoon. Jos hoitotarvikejakelu on keskitetty, sen kustannukset jaetaan käytön mukaan päätoiminnoille.

Vanhusten päivähoito (sosiaalitoimen päivätoimintakeskukset tms.) ei kuulu tässä kotipalveluun.

- Työterveyshuolto, jolla tarkoitetaan kunnan palveluksessa oleville annettua ja yrityksille myytyä palvelua, otetaan kustannuksiin mukaan. Myynti ulkopuolisille otetaan nettona, jos se sisältyy perusterveydenhuoltoon.
- Opiskelijaterveydenhuollolla tarkoitetaan yliopistojen tai muiden ammatillisten oppilaitosten oppilaille järjestettyä terveydenhuoltoa. Kaikki opiskeluterveydenhuollon kustannukset otetaan mukaan, vaikka se ei aina oman kunnan asukkaisiin kohdistukaan. Kustannuksiin otetaan kunnan osuus nettona. Mukaan kuuluvat myös maksut YTHS:lle.

Laitoshoidon ja ympärivuorokautinen hoito

- Tässä ilmoitetaan kaikki perusterveydenhuollon laitoshoito ja sosiaalitoimeen kuuluva ympärivuorokautinen hoito (tehostettu palveluasuminen sekä vanhainkoti tai vastaava sosiaalihuoltolain mukainen laitoshoito). Tiedot sosiaalitoimesta annetaan tässä ainoastaan 65 vuotta täyttäneitten osalta.
- Perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon ostopalvelut ilmoitetaan bruttoperiaatteella siten, että mukana kustannuksissa ovat:
 - Ko. hoitoyksiköiden oman henkilöstön antamien palvelujen kustannukset.
 - Muutkin ostettujen palvelujen kustannukset lukuun ottamatta kunnallista kotipalvelua ja kotisairaanhoidon, joka sisältyy kotihoidon kustannuksiin.
 - Kustannuksissa tulee olla mukana asiakasmaksujen osuus. Asiakkaan mahdollisilla henkilökohtaisilla toimeentulo- tms. tuilla ei ole vaikutusta ilmoitettaviin kustannuksiin.
 - Tehostetussa palveluasumisesta ilmoitetaan vain ns. hoidosta ja ylläpidosta aiheutuneet kustannukset. Varsinaisesta asumis-

sesta aiheutuneet kustannukset jätetään tässä kokonaan huomioon ottamatta. Ne eivät saa olla mukana ilmoitetuissa kustannuksissa.

Erikoissairaanhoito

- Tiedot annetaan avohoidosta ja laitoshoidosta erikseen.
- Päiväkirurgia luetaan avohoitoon kuuluvaksi.
- Tiedot kysytään sairaanhoitopiiristä erikoisaloittain erikseen avo- ja laitoshoidon osalta. Myös erityistasoinen (ns. yliopistotasoinen) erikoissairaanhoito sisältyy näihin lukuihin. Laitoshoidosta saadaan ikäjakauma esim. Hilmon järjestelmästä. Psykiatriaan luetaan sairaanhoitopiiriin, oman terveystieteiden keskuksen ja valtion mielisairaaloiden jne. toiminta. Avohoitoon lasketaan kuuluvaksi myös päivätoimintakeskukset, psykiatrian palveluasunnot tms. (myös sosiaalitoimen puolelta, jolloin asiakkaalla tulee olla asiakassuhde terveydenhuoltoon.). Asumisen kustannukset jätetään pois ilmoitettavista kustannuksista. Sosiaalitoimen palvelut niin kuin esimerkiksi perheneuvolatoiminta ei kuulu psykiatriaan.

Liite 3. Selvityksessä käytetty sosiaalitoimen toimintajako

Toiminnot ilmoitetaan tässä olevien kuvausten mukaan riippumatta siitä, onko toiminto järjestetty sosiaalitoimen puolella tai jossain muualla

1 Lasten ja perheiden palvelut

1.1 Lastensuojelu

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ
Tukihenkilö/-perhetoiminta
Perhe- ja lähityö
Ryhmä- ja yhteisötyö

Laitospalvelut

Osavuorokausihoito
Laitospalvelu
Laitoksen avopalvelu

Perhehoito

Avohuollon tukipalvelut

Lomatoiminta
Muu sosiaalipalvelu
Muut taloudelliset tukitoimenpiteet
Sosiaalipäivystys (vähäiset muut sosiaalipäivystyksen kustannukset voivat sisältyä tähän)
Tukiasuminen (tukiasunnot)
Muu asumisen tuki

Ennaltaehkäisevät palvelut

1.2 Muut perheiden palvelut

Lastenvalvojan työ ja muu vastaava työ

Huoltajuuskiistat, tapaamis- ja sovitteluasiat

Muu kuin lastensuojelun perhetyö

Hoito- ja terapiapalvelut

Neuvolatoiminta (esim. perheneuvola, perheasianneuvottelukeskus)

Psykologipalvelut ja perheterapia, siltä osin kuin ei kuulu terveystoimeen tai opetustoimeen

Lapsiperheiden kotihoito

Ensi- ja turvakodit

2. Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut

2.1 Toimeentuloturva

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ

Muu asiakastyö (esim. etuuskäsittelijä)

Toimeentulotuki

Ehkäisevä toimeentulotuki

Perus- ja täydentävä toimeentulotuki

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Luottotappiot sosiaalisista luotoista

Valtion avustus perustoimeentulotukeen vähennetään

Kunnan saamat toimeentulotuen palautukset ja perityt ennakkoetuudet vähennetään toimeentulotukimenoista.

2.2 Työllistämispalvelut

Kuntouttava työtoiminta (kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki 189/2001)

Työllistymistä tukevat toiminnot ja muut aktivoivat toimenpiteet (esim. työpajat)

Työvoiman palvelukeskus

Työtoiminta (ei tarkoita vammaisia eikä kehitysvammaisia)

3. Vanhuspalvelut

Vain yli 65-vuotiaiden kustannukset, jotka eivät sisälly terveydenhuollon kustannuksiin. Alle 65-vuotiaiden kustannukset ilmoitetaan kohdassa Muut sosiaalipalvelut. (Vammaisten ja lapsiperheiden kustannukset ilmoitetaan omalla sektorillaan).

3.1 Omaishoidon tuen hoitopalkkiot sivukuluineen

Omaishoidon tuen tukipalkkio sivukuluineen sekä henkilöstön, joka tekee omaishoidon päätöksiä ynnä muuta omaishoitoon liittyvää hallintoa. Tähän ei kirjata omaishoitajan vapaan aikaisia kustannuksia.

3.2 Muut vanhuspalvelut

Palveluasumisesta ilmoitetaan kustannukset kaikesta tavallisesta, ei-tehostetusta, palveluasumisesta (muu kuin ympärivuorokautinen hoito) ilman asukkaan asunnon vuokratuloja. Ostopalvelut ilmoitetaan bruttoperiaatteella.

Vanhusten kotihoito, laitoshoido ja tehostettu palveluasuminen sisältyy terveydenhuollon kustannus selvitykseen.

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ

Muu asiakastyö

Perhe- ja lähityö

Ryhmä- ja yhteistyö

Muu päivätoiminta

Vanhusten päivähoito

Korttelitupa

Palvelukeskus

Muu päivätoiminta

Tavallisen palveluasumisen muut kuin asumisesta aiheutuvat kustannukset sisältyvät joko kotihoitoon tai päivätoimintaan.

Muut sosiaalipalvelut

Lomatoiminta

Virkistystoiminta
Muu sosiaalipalvelu
Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu / ei VpL

Taloudellinen tuki

Asunnon muutostyöt
Veteraanien kuntoutus
Omaishoitajan vapaan aikaiset kustannukset

4 Erityisryhmien palvelut

4.1 Kehitysvammaisten palvelut

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ
Muu asiakastyö
Tukihenkilö/- perhe
Kotihoidon ohjaus
Perhe- ja lähityö
Ryhmä- ja yhteistyö

Hoito- ja terapiapalvelut

Neuvolatoiminta

Kotihoito

Muu päivätoiminta

Päivätoimintakeskus
Kehitysvammaisten valmentava koulutus

Työllistämispalvelut

Tuettu työ

(Kehitysvammaisten tuettu työ on kehitysvammaisille henkilöille tavallisella työpaikalla järjestettyä joko huoltosuhteista työtoimintaa tai palkallista työtä. Sosiaalivirasto on tukitoimien järjestäjä, mutta voi samalla olla myös kehitysvammaisen työnantaja.)

Asumispalvelut

Tukiasuminen
Ohjattu asuminen
Autettu asuminen

Laitospalvelu

Perhehoito

Muut sosiaalipalvelut

Lomatoiminta
Virkistystoiminta
Muu sosiaalipalvelu

Taloudellinen tuki

Omaishoidon tuki
Apuvälineet/laitteet

4.2 Vammaisten palvelut

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ

Muu asiakastyö

Kotihoito

Muu päivätoiminta

Palvelukeskus

Työllistämispalvelut

Tuettu työ

Asumispalvelut

Palveluasuminen (sekä tavallinen että tehostettu)

Muut sosiaalipalvelut

Tulkkipalvelut

Kuljetuspalvelu / VpL

Muu vammaispalvelu

Lomatoiminta

Virkistystoiminta

Muu sosiaalipalvelu

Taloudellinen tuki

Omaishoidon tuki

Henkilökohtainen avustaja

Apuvälineet / laitteet

Asunnon muutostyöt

Muu VpL:n mukainen tuki

4.3 Päihdepalvelut

Tähän sisältyvät muut kuin lastensuojelussa annetut päihdepalvelut.

Ehkäisevä päihdetyö

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ

Muu asiakastyö

Perhe- ja lähityö

Ryhmä- ja yhteistyö

Hoito- ja terapiapalvelut

Polikliininen toiminta

Ylläpitohoito, siltä osin kuin ei kuulu terveystoimeen

Muu päivätoiminta

Palvelukeskus

Muu päivätoiminta

Asumispalvelut

Tukiasuminen

Palveluasuminen

4.4 Muut sosiaalipalvelut

Tähän kirjataan ne sosiaalitoimen menot, jotka eivät sisälly muihin päätoimintoihin tai terveydenhuollon kustannuksiin. Esimerkiksi:

Asumispalvelut

Tukiasuminen

Asiakastyö

Sosiaalinen luotto (sosiaalinen luotto on sosiaalihuoltoon kuuluvaa luotonantoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista (sosiaalihuoltolaki 710/1982, 13 § 7. kohta (1134/2002). Tähän liittyvät henkilöstökustannukset.

Muut

Kotouttamispalvelut (maahanmuuttajien integrointiin eli kotouttamiseen tähtäävä palvelu ja pakolaisten palvelut).

Talous- ja velkaneuvonta

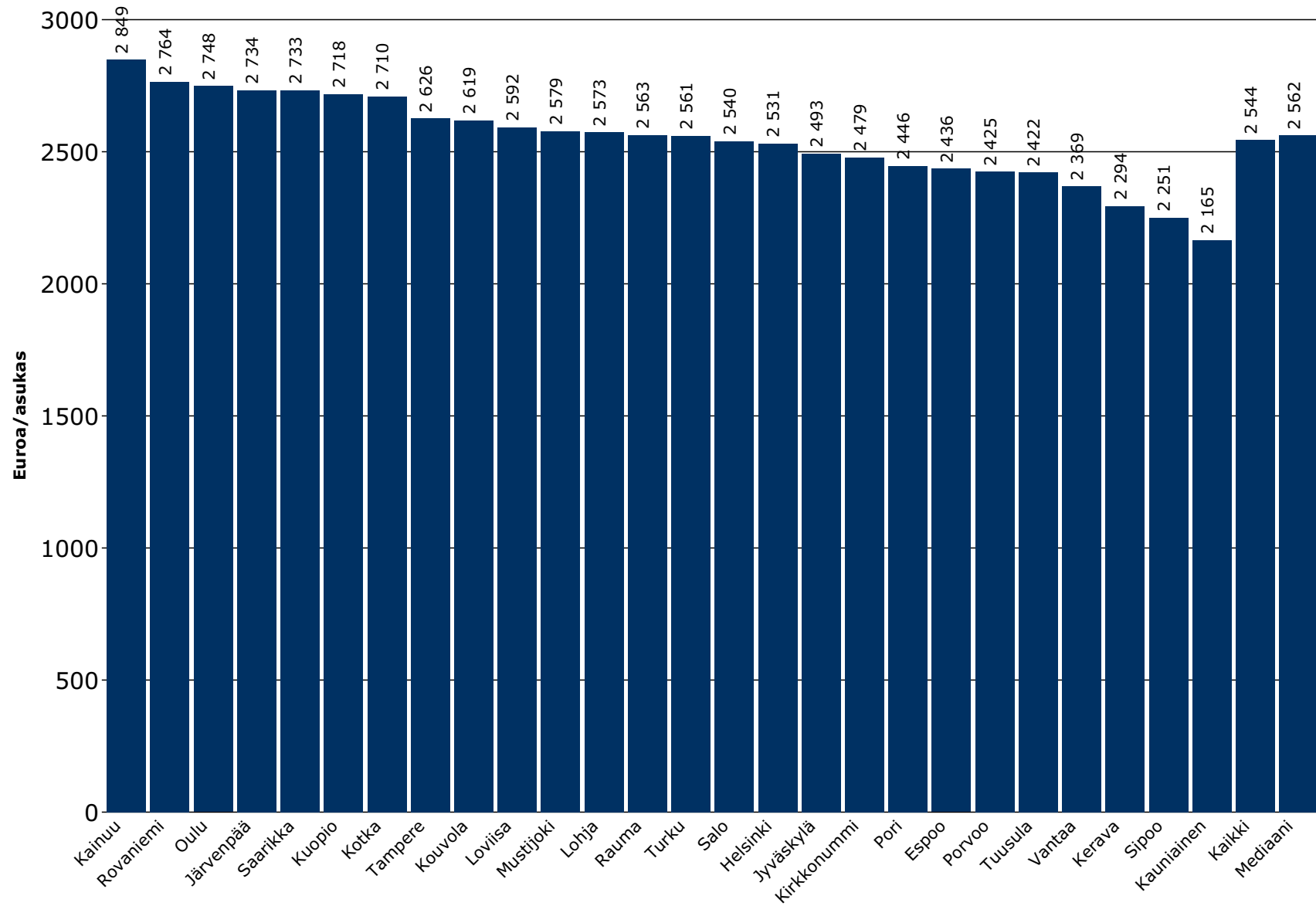
Kuljetuspalvelu / ei VpL (Sosiaalihuoltolain mukainen)

Kotipalvelun palvelut (siltä osin kuin ei kohdistu yli 65-vuotiaille, lapsiperheille tai vammaisille).

Palveluasuminen (siltä osin kuin ei kohdistu yli 65-vuotiaille, lapsiperheille tai vammaisille).

Omaishoidon tuki (siltä osin kuin ei kohdistu yli 65-vuotiaille, lapsiperheille tai vammaisille).

Liite 4. Suurten ja keskisuurten kaupunkien ikävakioidut terveydenhuollon kustannukset euroa/asukas vuonna 2017 koko maan väestöön vakioituna

* mukana kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia sosiaalitoimesta

